

2023

AKCIJU SABIEDRĪBAS "LATVIJAS GĀZE" GADA PĀRSKATS PAR 2023. GADU

Sagatavots saskaņā ar Eiropas Savienībā apstiprināto
SFPS Grāmatvedības standartu prasībām

SATURS

VĒSTULE AKCIONĀRIEM.....	4
AS "LATVIJAS GĀZE" PADOME	6
AS "LATVIJAS GĀZE" VALDE	7
AS "LATVIJAS GĀZE" ĪSUMĀ.....	8
STRATĒGIJA UN MĒRĶI.....	8
AS "LATVIJAS GĀZE" AKCIJAS UN AKCIONĀRI	9
VADĪBAS ZIŅOJUMS.....	12
PAZIŅOJUMS PAR VALDES ATBILDĪBU	20
FINANŠU PĀRSKATI.....	21
KORPORATĪVĀ INFORMĀCIJA	21
PEĻŅAS VAI ZAUDĒJUMU APRĒĶINS	22
APVIENOTO IENĀKUMU PĀRSKATS.....	23
BILANCE	24
SABIEDRĪBAS PĀRSKATS PAR IZMAIŅĀM PAŠU KAPITĀLĀ.....	26
NAUDAS PLŪSMAS PĀRSKATS.....	27
PIELIKUMI.....	28
KORPORATĪVĀS SOCIĀLĀS ATBILDĪBAS ZIŅOJUMS (NEFINANŠU PAZIŅOJUMS)	55
VALDES PAZIŅOJUMS.....	56
IEVADS.....	57
ANO GLOBĀLĀ LĪGUMA KUSTĪBAS 10 VĒRTĪBAS	58
AS "LATVIJAS GĀZE" REORGANIZĀCIJA	59
CILVĒKTIESĪBAS	60
CILVĒKTIESĪBU IEVĒROŠANA UZŅĒMUMĀ.....	60
DARBINIEKU VESELĪBA UN DROŠĪBA.....	62
DARBA LAIKS, ATALGOJUMS UN PROMBŪTNES	62
PRIVĀTUMS UN DATU DROŠĪBA	63
DARBĪBAS INDIKATORI	64
DARBASPĒKS.....	65
ARODBIEDRĪBAS	65
PIESPIEDU UN BĒRNU DARBS.....	65

NODARBINĀTĪBAS NOSACĪJUMI.....	66
DISKRIMINĀCIJAS NOVĒRŠANA	68
DARBĪBAS INDIKATORI	69
VIDE	74
DABASGĀZES IZMANTOŠANA UN ILGTSPĒJA	74
DABAS RESURSU PATĒRIŅŠ UN SEG.....	77
BIOLOĢISKĀ DAUDZVEIDĪBA.....	81
ĶĪMISKĀS VIELAS UN ATKRITUMI.....	87
DARBĪBAS INDIKATORI	88
PRETKORUPCIJA.....	90
UZŅĒMUMA KULTŪRA, PROCEDŪRAS UN PASĀKUMI.....	90
DARBĪBAS INDIKATORI	92

VĒSTULE AKCIONĀRIEM

Godātais akcionār!

AS "Latvijas Gāze" (turpmāk – Latvijas Gāze un/vai Sabiedrība) ir aizvadījusi jau trīsdesmit trešo finanšu gadu kopš tās dibināšanas 1991. gadā. 2023. gads gan Sabiedrībai, gan dabasgāzes tirgos ir bijis ar mazāku spriedzi un nenoteiktību salīdzinājumā ar izaicinājumiem pilno 2022. gadu, kad darbību būtiski ietekmēja ģeopolitiskie notikumi un normatīvā regulējuma izmaiņas gan Latvijas, gan Eiropas Savienības mērogā. Tajā pašā laikā Sabiedrībai ir bijis aktīvi jāstrādā, lai saviem klientiem nodrošinātu dabasgāzes piegāžu drošību, stabilitāti un izdevīgākas cenas dabasgāzei un lai saglabātu konkurētspēju mainīgajos tirgus apstākļos gan Latvijā, gan citos dabasgāzes tirgos, kuros Sabiedrība veic savu darbību.

Neskatoties uz mazāku spriedzi dabasgāzes tirgos un zemākām dabasgāzes cenām salīdzinājumā ar 2022. gadu, dabasgāzes patēriņš gan Latvijā, gan citviet Eiropā joprojām saglabājas zems. Tam ir vairāki iemesli, taču tas galvenokārt saistāms ar zemo aktivitāti rūpniecības sektorā, pieprasījuma samazināšanos enerģētikas sektorā, siltiem laikapstākļiem un kopējo ekonomiskās aktivitātes samazināšanos eirozonā. Tāpat, Eiropas Savienības līmenī joprojām pastāv apņemšanās samazināt dabasgāzes patēriņu par 15% periodā no 2022. gada 1. augusta līdz 2024. gada 31. martam atbilstoši Eiropas Savienības Padomes Regulai (ES) 2023/706 (ar kuru groza Padomes Regulu (ES) 2022/1369). Šādā tirgus situācijā ir būtiski saviem klientiem nodrošināt augstas kvalitātes pakalpojumus par konkurētspējīgām cenām, tāpēc Sabiedrība ir veikusi apjomīgu darbu pie jaunu produktu izstrādes, pārdošanas aktivitāšu veikšanas, kā arī ir būtiski izmainījusi klientu apkalpošanas modeli, lai nodrošinātu veiksmīgu pāreju no regulētā māsaimniecību dabasgāzes tirgus uz atvērto māsaimniecību dabasgāzes tirgu. Neskatoties uz konkurentu agresīvajām mārketinga kampaņām un cenu politiku, ieguldītais darbs ir sniedzis rezultātus - pēc māsaimniecību dabasgāzes tirgus atvēršanas, Sabiedrība ir saglabājusi 86% māsaimniecību klientu portfeļa, salīdzinot ar klientu skaitu uz 2023. gada sākumu.

Tāpat, apjomīgs darbs tika paveikts, pildot 2022. gadā pieņemto Sabiedrības akcionāru lēmumu par bijušā Sabiedrības meitasuzņēmuma AS "Gasol" pārdošanu. Pārdošanas process tika veiksmīgi noslēgts 2023. gada vasarā – 17. jūlijā tika izpildīti pēdējie priekšnosacījumi pārdošanas darījuma pabeigšanai un 2023. gada 24. jūlijā tika reģistrēta īpašumtiesību maiņa Latvijas Republikas Komercreģistrā, par AS "Gasol" 100% kapitāldaļu turētāju kļūstot AS "Eesti Gaas".

2023. gada nogalē Sabiedrības valdes locekļi Aigars Kalvītis, Elita Dreimane un Egīls Lapsalis ar tiem piederošas speciāla mērķa kompānijas SIA "Energy Investments" palīdzību veica nozīmīgas Latvijas Gāze akciju daļas pirkumu, kas notika uzsāktā vadības izpirkuma procesa (*management buy out*) ietvaros. Pirkuma darījums notika starp Luksemburgas investīciju fondu "Marguerite Gas II S.À.R.L" (turpmāk – Marguerite) un SIA "Energy Investments" (turpmāk - Energy Investments) par visu fondam Marguerite piederošo 28.97 % akciju atpirkumu.

Sabiedrības vadība norāda, ka tic Sabiedrības nākotnei un vadības izpirkuma process dos iespēju ne tikai noturēt Sabiedrības pozīcijas kā vienam no Baltijas enerģētikas līderiem, bet arī būt inovatīvu produktu un pakalpojumu līderim atbilstoši vadošo starptautisko tirgu tendencēm. Jaunajās enerģētikas tirgus realitātēs pastāv nepieciešamība nodrošināt sabalansētu dažādu energoresursu produktu pieejamību, vienlaikus piedāvājot arī adekvātas un konkurētspējīgas enerģētikas izmaksas Latvijas ražošanas uzņēmumiem. Tāpat, gudras un uz ilgtermiņu vērstas politikas ietvaros ir visas iespējas nodrošināt Latvijas māsaimniecību pieprasījumu bez dramatiskiem cenu kāpumiem par gāzi vai citiem enerģijas avotiem.

Iecerētā vidējā termiņa uzņēmuma stratēģija prasīs ievērojamas finanšu investīcijas. Vadības komanda ir uzsākusi darbu pie jaunas Sabiedrības stratēģijas izstrādes, kas nozīmē arī iespēju apgūt atjaunojamo energo resursu tirgus daļu Baltijas valstu tirgū. Tādēļ Sabiedrības vadības komanda turpina vest pārrunas un iedrošināt Latvijas vietējā kapitāla kredītiestādes un ne-banku sektora finansētājus vērtēt savas iespējas un stratēģijas, lai mazinātu Sabiedrības atkarību no ārvalstu kapitāla, kas pilnīgi noteikti sekmēs arī Latvijas enerģētisko neatkarību. Noslēgtais 28.97% Latvijas Gāze akciju iegādes darījums ir pirmais veiksmīgais posms, kuru Sabiedrības vadības komanda plānojsi vadības izpirkuma procesa realizācijā.

Lai gūtu līdzekļus akciju nākamiem iegādes posmiem, Energy Investments vadības izpirkuma projekta finansēšanas ietvaros atsavināja ar atpakaļpirkuma tiesībām AS "Rietumu Banka" (turpmāk – Rietumu Banka) kā finansētājam vadības izpirkuma pirmajā posmā iegādātās Latvijas Gāze akcijas. Finanšu instrumenta atsavinājuma līgums paredz atpirkuma nosacījumus 3 gadu laika periodam. Šāda veida finansēšanas modelis ir izplatīts vadošajos Eiropas Savienības finanšu un enerģētikas tirgos. Minētajā laika posmā Rietumu Banka būs ieguldītājs un pilnvērtīgs Sabiedrības akcionārs.

Turpmākie vadības izpirkuma procesa soļi tiks īstenoti atkarībā no Latvijas vietējā kapitāla atsaucības un iespējamām sarunām ar finansētājiem un vidēja termiņa ieguldītājiem, kuri tic Latvijas Gāze vadības komandas profesionalitātei.

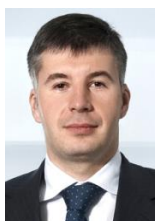
Ar cieņu
Aigars Kalvītis

AS “LATVIJAS GĀZE” PADOME

Padomes pilnvaru termiņš no 2021. gada 6. septembra līdz 2024. gada 5. septembrim.

Latvijas Gāze Padomē ir 11 Padomes locekļi. 2023. gada 24. novembrī mainoties Latvijas Gāze akcionāru struktūrai, Padomes locekļi N. Merigo Kuks, H. Peters Florens un Ē. Atvars ir atkāpušies no Padomes locekļu amata. Latvijas Gāze Padome turpināja darbu 8 locekļu (nepilnā) sastāvā līdz nākamajam akcionāru lēmumam 2024. gada 22. februārī, kad tika ievēlēta Latvijas Gāze Padome šādā jaunā sastāvā: V. Bļugers, N. Dorofejevs, G. Reidzāns (Padomes priekšsēdētājs), E. Buncis, M. Kolenbahs (Padomes priekšsēdētāja vietnieks), K. Janzens, J. Mihailova, J. Ivanovs, K. Seļezņovs, V. Hatjkovs un K. Neujmins (Padomes priekšsēdētāja vietnieks). Padomes pilnvaru termiņš no 2024. gada 22. februāra līdz 2027. gada 22. februārim.

Latvijas Gāze Padomes sastāvs uz 31.12.2023.:

Kirils Seļezņovs
(Кирилл Селезнев), 1974
Padomes priekšsēdētājs

Gāzes un šķidro ogļūdeņražu tirdzniecības un apstrādes departamenta vadītājs, AAS Gazprom

Juris Savickis, 1946
Padomes priekšsēdētāja vietnieks

SIA "ITERA Latvija", prezidents

Olivers Gīze (Oliver Giese), 1967
Padomes priekšsēdētāja vietnieks

Vecākais viceprezidents infrastruktūras pārvaldības jautājumos Uniper SE (iepriekš E.ON Global Commodities SE), Diseldorfa, Vācija

Matias Kolenbahs
(Matthias Kohlenbach), 1969
Padomes loceklis

Juridiskais departaments, Uniper SE, Vācija; atbildība par starptautiskajiem projektiem

Jeļena Mihailova
(Елена Михайлова), 1977
Padomes locekle

Aktīvu pārvaldības un korporatīvo attiecību departamenta vadītāja, PAS Gazprom

Vitālijs Hatjkovs (Виталий Хатъков), 1969
Padomes loceklis

817. Departamenta vadītājs, PAS Gazprom

Oļegs Ivanovs
(Олег Иванов), 1974
Padomes loceklis

Gāzes biznesa plānošanas, efektivitātes vadības un attīstības departamenta direktors, PAS NK "Rosneftj"

Jurijs Ivanovs
(Юрий Иванов), 1982
Padomes loceklis

Juridiskā departamenta Ārējās ekonomiskās darbības tiesiskā nodrošinājuma pārvaldes vadītājs, PAS Gazprom

AS “LATVIJAS GĀZE” VALDE

Valdes pilnvaru termiņš no 2021. gada 16. augusta līdz 2024. gada 15. augustam.

Egīla Lapsaļa pilnvaru termiņš ir no 2022. gada 1. novembra līdz 2024. gada 15. augustam.

Aigars Kalvītis, 1966
Valdes priekšsēdētājs

Latvijas Lauksaimniecības universitāte,
Maģistra grāds ekonomikā

Deniss Jemeljanovs, 1979
Valdes loceklis, Valdes priekšsēdētāja vietnieks

Gubkina Krievijas Valsts naftas un gāzes universitātes Ekonomikas un vadības fakultāte, Ekonomists – vadītājs, Ekonomikas un naftas un gāzes uzņēmumu vadība

Elīta Dreimane, 1968
Valdes locekle

Latvijas Universitāte
Juridiskā fakultāte, sociālo zinātņu maģistra grāds tiesību zinātnē

Stockholm School of Economics in Riga
Profesionālais maģistra grāds uzņēmējdarbības vadībā (Executive Master of Business Administration, MBA)

Egīls Lapsālis, 1979
Valdes loceklis

Latvijas Universitāte
Juridiskā fakultāte, sociālo zinātņu bakalaura grāds tiesību zinātnē

AS “LATVIJAS GĀZE” ĪSUMĀ

Saskaņā ar 2023. gada aprīlī parakstīto līgumu, 2023. gada 17. jūlijā tika izpildīti pēdējie priekšnosacījumi Sabiedrībai 100% piederošā meitasuzņēmuma AS “Gasol” pārdošanas darījuma pabeigšanai un 2023. gada 24. jūlijā ir reģistrēta īpašumtiesību maiņa Latvijas Republikas Komercreģistrā, par AS “Gasol” 100% kapitāldaļu turētāju kļūstot AS “Eesti Gaas”. Kā rezultātā Latvijas Gāze koncerns beidza pastāvēt, un turpmāk finanšu pārskatā tiks aplūkoti tikai dabasgāzes tirdzniecības segmenta rezultāti.

Sabiedrība sniedz dabasgāzes iepirkšanas, tirdzniecības un pārdošanas pakalpojumus Latvijā, Lietuvā, Igaunijā un Somijā. Šie pakalpojumi ietver dabasgāzes vairumtirdzniecību un pārdošanu rūpnieciskajiem un komerciālajiem klientiem, kā arī mājāsaimniecībām.

STRATĒGIJA UN MĒRĶI

MŪSU MĒRĶIS

Stiprināt Latvijas Gāze līderpozīcijas Latvijas un Baltijas enerģijas tirgū, kļūstot par klientu pirmo izvēli starp dabasgāzes piegādātājiem un nodrošinot stabilāko dabasgāzes apgādi Baltijas reģionam

MŪSU MISIJA

Sniegt pienesumu Baltijas reģiona ekonomikai, nodrošinot uzticamu, drošu un elastīgu dabasgāzes piegādi mājāsaimniecībām un uzņēmumiem par konkurētspējīgām cenām

MŪSU VĪZIJA

Uzlabot sabiedrības labklājību, veicinot dabasgāzes izmantošanu kā tīras un augstas efektivitātes enerģijas avotu klimata neitralitātes virzienā

AS “LATVIJAS GĀZE” AKCIJAS UN AKCIONĀRI

AKCIJAS UN AKCIONĀRI

Kopš 1999. gada 15. februāra Latvijas Gāze akcijas tiek kotētas Nasdaq Riga biržā, un tās akciju tirdzniecības kods no 2004. gada 1. augusta ir GZE1R. Kopējais Latvijas Gāze akcionāru skaits 2023. gada 31. decembrī bija 6 967.

SABIEDRĪBAS AKCIJAS CENA, OMX RIGA GI UN OMX BALTIC GI INDEKSU IZMAIŅAS (01.01.2021. – 31.12.2023.)

ISIN	LV0000100899
Biržas kods	GZE1R
Saraksts	Otrais saraksts
Nominālvērtība	1.40 EUR
Kopējais vērtspapīru skaits	39 900 000

Avots: Nasdaq Baltic

Vērtspapīru skaits publiskā apgrozībā	25 328 520
Vērtspapīru skaits slēgtajā emisijā	14 571 480
Likviditātes nodrošinātāji	Nav

Avots: Nasdaq Baltic

Latvijas Gāze akcijas ir iekļautas četros Baltijas valstu industrijas indeksos, kas ietver sabiedrisko pakalpojumu sniedzējus - B7000GI, B7000PI, B7500GI, B7500PI, kā arī ģeogrāfiskajos indeksos - OMXBGI, OMXBPI, OMXRGI.

OMX RIGA (OMXR.) – visu akciju vietējais indekss. Tā grozu veido Nasdaq Riga biržas Oficiālā un Otrā saraksta akcijas. Indekss atspoguļo pašreizējo stāvokli un izmaiņas Nasdaq Riga biržā.

OMX BALTIC (OMXB.) – visu akciju Baltijas līmeņa indekss. Tā grozu veido Baltijas biržu Oficiālā un Otrā saraksta akcijas. Indekss atspoguļo pašreizējo stāvokli un izmaiņas Baltijas tirgū kopumā.

2023. gada 31. decembrī Latvijas Gāze tirgus kapitalizācija sasniedza 372.67 miljonu EUR, kas ir par 10% vairāk salīdzinājumā ar attiecīgo 2022. gada periodu.

AKCIJAS CENAS UN APGROZĪJUMA IZMAIŅAS (01.01.2021.-31.12.2023.)

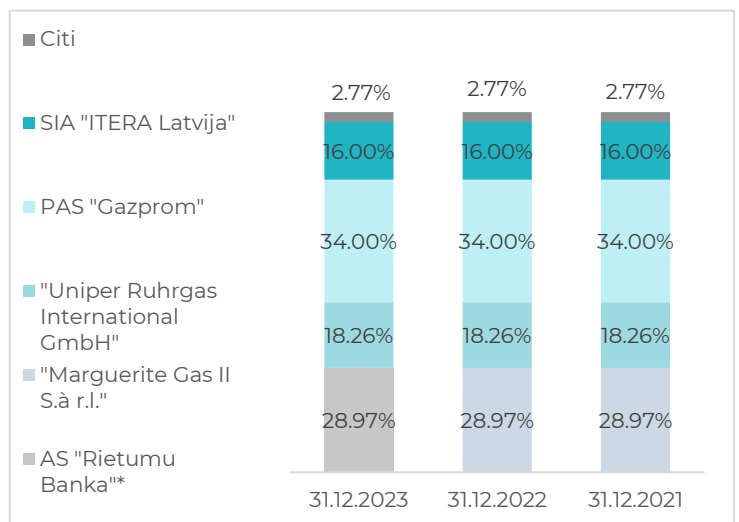
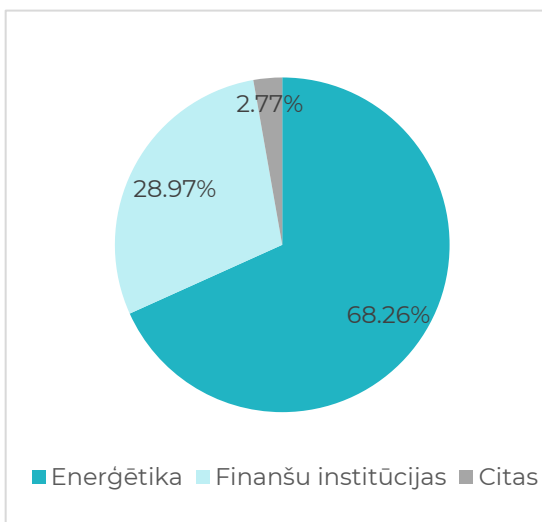

Avots: Nasdaq Baltic

INFORMĀCIJA PAR AKCIJU TIRDZNIECĪBU (12M 2021 – 12M 2023)

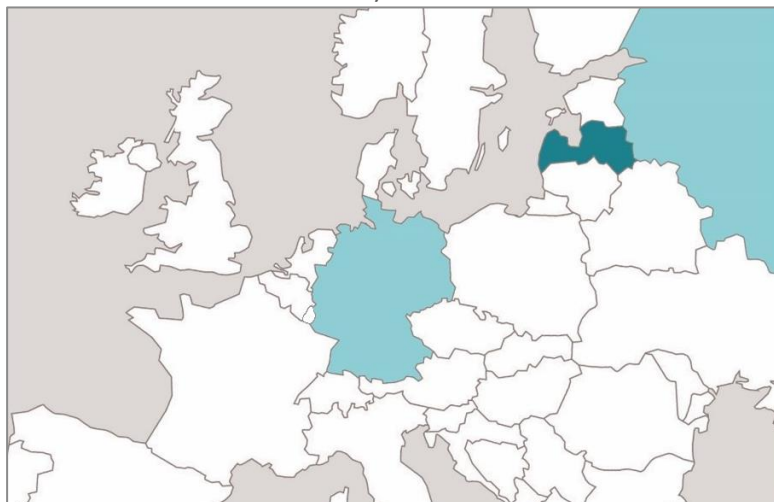
	12M 2023	12M 2022	12M 2021
Akcijas cena (EUR):			
Pirmā	8.60	10.60	10.50
Augstākā	12.95	11.10	11.10
Zemākā	8.04	6.20	10.10
Vidējā	9.27	8.58	10.71
Pēdējā	9.34	8.50	10.70
Izmaiņas (starp pirmo un pēdējo cenu)	8.60%	-19.81%	1.90%
Darījumu skaits	5 206	3 844	3 030
Tirgots akciju skaits	119 466	84 377	81 665
Apgrozījums (milj. EUR)	1.21	0.72	0.87
Kapitalizācija (milj. EUR)	373	339	427

AKCIONĀRU SASTĀVS UZ 31.12.2023.

*Rietumu Banka kļuva par Latvijas Gāze akcionāru 2023. gada 6. decembrī.

GALVENO AKCIONĀRU ĢEOGRĀFISKAIS SADALĪJUMS UZ 31.12.2023.

- Latvija (AS Rietumu Banka, SIA Itera Latvija)
- Krievija (PAS Gazprom)
- Vācija (Uniper Ruhrgas International GMBH)

AS "LATVIJAS GĀZE" PĀRVALDES STRUKTŪRĀM PIEDEROŠAS AKCIJAS

		Finanšu pārskatu parakstīšanas dienā
Valde		Akciju skaits
Valdes priekšsēdētājs	Aigars Kalvītis	Nav
Valdes loceklis, Valdes priekšsēdētāja vietnieks	Deniss Jemeljanovs	Nav
Valdes locekle	Elita Dreimane	Nav
Valdis loceklis	Egīls Lapsalis	Nav
Padome		
Padomes priekšsēdētājs	Kirils Seļežņovs	Nav
Padomes priekšsēdētāja vietnieks	Juris Savickis	Nav
Padomes priekšsēdētāja vietnieks	Olivers Gīze	Nav
Padomes loceklis	Matiass Kolenbahs	Nav
Padomes locekle	Jeļena Mihailova	Nav
Padomes loceklis	Vitālijs Hatjkovs	Nav
Padomes loceklis	Oļegs Ivanovs	Nav
Padomes loceklis	Jurijs Ivanovs	Nav

VADĪBAS ZIŅOJUMS

2023. gads dabasgāzes tirgos raksturojams ar mazāku spriedzi un nenoteiktību salīdzinājumā ar 2022. gadu, radot labvēlīgākus apstākļus dabasgāzes patērētājiem (izdevīgākas cenas dabasgāzei). Tajā pašā laikā, neskatoties uz dažādiem izaicinājumiem, dabasgāzes tirgotājiem ir bijis aktīvi jāstrādā, lai saviem klientiem nodrošinātu dabasgāzes piegāžu drošību un stabilitāti. Sākoties ziemai, Eiropas dabasgāzes krātuves (tai skaitā Latvijā) bija gandrīz pilnībā aizpildītas. Arī Sabiedrība Inčukalna pazemes gāzes krātuvē (turpmāk - IPGK) iesūknēja visu nepieciešamo dabasgāzes krājumu apjomu, lai nodrošinātu nepārtrauktu gāzapgādi, t.sk. 2023./2024. gada apkures sezonā. Papildus tam, dabasgāzes cenas 2023. gada ceturtajā ceturksnī (lai gan nedaudz augstākas kā vasarā) bija ievērojami zemākas nekā tajā pašā periodā 2022. gadā. Neskatoties uz zemākām dabasgāzes cenām, dabasgāzes patēriņš joprojām ir zems - saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes publiskotajiem datiem¹, Latvijā patērētās dabasgāzes apmērs 2023. gadā samazinājies par 5% salīdzinājumā ar attiecīgo periodu pagājušajā gadā, bet salīdzinājumā ar 2021. gadu, patēriņš ir samazinājies par vairāk kā trešdaļu jeb 34%. Patēriņa samazinājums novērots arī citviet Eiropā, tai skaitā kaimiņvalstīs Lietuvā un Igaunijā. Samazinājums galvenokārt ir saistāms ar zemo aktivitāti rūpniecības sektorā, pieprasījuma samazināšanos enerģētikas sektorā (alternatīvu energoresursu, piemēram, ogļu cenu kritumu), siltiem laikapstākļiem un kopējo ekonomiskās aktivitātes samazināšanos eirozonā. Tāpat, Eiropas Savienības līmenī joprojām pastāv apņemšanās brīvprātīgi samazināt dabasgāzes patēriņu par 15% periodā no 2023. gada 1. aprīļa līdz 2024. gada 31. martam atbilstoši Eiropas Savienības Padomes Regulai (ES) 2023/706 (ar kuru groza Padomes Regulu (ES) 2022/1369, kas paredzēja brīvprātīgu dabasgāzes patēriņa samazinājumu par 15% periodā no 2022. gada 1. augusta līdz 2023. gada 31. martam).

Sabiedrībai viens no lielākajiem izaicinājumiem 2023. gadā bija mājtsaimniecību dabasgāzes tirgus atvēršana no 1. maija. Neskatoties uz konkurentu agresīvajām mārketinga kampaņām un cenu politiku, Sabiedrība ir veikusi apjomīgu darbu pie jaunu produktu izstrādes, pārdošanas aktivitāšu veikšanas, kā arī ir būtiski izmainījusi klientu apkalpošanas modeli, kas ir sniedzis acīmredzamus rezultātus – pēc mājtsaimniecību dabasgāzes tirgus atvēršanas, Sabiedrība ir saglabājusi 86% mājtsaimniecību klientu portfeli, salīdzinot ar klientu skaitu uz 2023. gada sākumu.

2023. gadā Sabiedrība strādāja ar 56.9 miljonu EUR zaudējumiem, salīdzinājumā ar 40.8 miljonu EUR neto peļņu 2022. gadā. Minētais rezultāts ir skaidrojams ar to, ka, pirmkārt, Sabiedrība veica uzņēmuma ienākuma nodokļa maksājumus valsts budžetā 30.5 miljonu EUR apmērā par aprēķinātajām dividendēm Sabiedrības akcionāriem. Otrkārt, Sabiedrība ir veikusi pārvērtēšanu dabasgāzei (krājumiem), kas tika iegādāta 2022. gada beigās par tā brīža tirgus situācijai atbilstošu cenu, tādejādi izpildot prasības, kas noteiktas Ministru kabineta noteikumos Nr. 503 "Enerģijas lietotāju apgādi agrīnās brīdināšanas un trauksmes līmeņa izsludināšanas laikā" (turpmāk – Noteikumi). Atbilstoši Noteikumiem publiskajam tirgotājam (Sabiedrībai) tika uzlikts par pienākumu uzturēt krājumus IPGK 1 150 GWh apjomā saistīto lietotāju (mājtsaimniecību) gāzapgādei laika periodā no 2022. gada 10. augusta līdz 2023. gada 30. aprīlim, katru mēnesi rezervēto atlikumu 1 150 GWh samazinot par iepriekšējā mēnesī faktiski piegādāto dabasgāzes apjomu mājtsaimniecībām. Neskatoties uz saistīto lietotāju gāzapgādes vajadzībām nepieciešamā apjoma faktisko samazinājumu par 20% gan 2022., gan 2023. gadā, salīdzinājumā ar iepriekšējo trīs gadu vidējo patēriņu, šo noteikumu rezultātā Sabiedrības bilancē uz 30.04.2023. bija 236 GWh

¹ https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__NOZ__EN__ENB/ENB020m/

dabasgāzes, kas bija rezervētas tikai mājsaimniecību gāzapgādei un nevarēja tikt pārdota tālāk citiem klientiem par tirgus līmenim atbilstošām cenām. Šo noteikumu izpildes rezultātā, pēc dabasgāzes krājumu pārvērtēšanas, Sabiedrībai radušies zaudējumi sastāda 16.86 miljonus EUR. Tāpat, Saeimā 2022. gada 14. jūlijā tika pieņemts likums "Grozījumi Enerģētikas likumā", kas paredzēja ar 2023. gada 1. maiju izslēgt no Enerģētikas likuma Publiskā tirgotāja institūtu. Sabiedrībai, kā Publiskajam tirgotājam no 2023. gada 1. janvāra, kad tika apstiprināts tarifs, līdz 2023. gada 30. aprīlim bija pienākums pārdot dabasgāzi par regulētu tarifu. Atbilstoši tarifu noteikšanas metodikai, zaudējumi, kas rodas Publiskajam tirgotājam, tiek kompensēti cenu starpību ietverot nākamajā tarifa periodā. Nākamais tarifa periods neiestājās dēļ grozījumiem iepriekš norādītajā likumā, kā arī netika noteikta pāreja no regulētās nozares uz tirgus apstākļiem, kas kompensētu regulētā tirgū Sabiedrībai radītos zaudējumus. Attiecīgi Sabiedrībai, pēc laikā līdz 2023. gada 30. aprīlim spēkā esošajām tiesību normām, bija tiesības saņemt zaudējuma kompensāciju, bet tāda Sabiedrībai nav kompensēta. Patreizējā brīdī Sabiedrība turpina uzsākt sarunu procesu ar atbildīgajām enerģētikas nozares iestādēm par minētā jautājuma iespējamo risinājumu. Sabiedrības zaudējumi, kas veidojas no dabasgāzes piemērojamās un faktiskās cenu starpības šajā laika posmā (2023. gada janvāris – aprīlis) ir 5.02 miljoni EUR. Ievērojot minēto, kopsummā 21.88 miljoni EUR būtu kompensējami no Latvijas valdības puses. Šī summa sastāda lielāko daļu no 29.4 miljonu EUR zaudējumiem, kas Sabiedrībai 2023. gadā radušies no krājumu pārvērtēšanas.

Galvenie Sabiedrības finanšu rādītāji	2023	2022
	EUR'000	EUR'000
Neto apgrozījums	159 819	702 604
EBITDA	(26 698)	43 775
EBITDA, %	(16.7)	6.2
Nolietojums, amortizācija un pamatlīdzekļu, nemateriālo aktīvu un tiesību lietot aktīvus vērtības samazinājums	(1 166)	(1 380)
EBIT	(27 864)	42 395
EBIT, %	(17.4)	6.0
Finanšu ieņēmumi	1 473	-
Finanšu izdevumi	(3)	(392)
Uzņēmuma ienākuma nodoklis	(30 517)	(1 179)
Neto peļņa / (zaudējumi)	(56 911)	40 824
Neto peļņas rentabilitāte, %	(35.6)	5.81
Peļņa uz akciju, EUR	(1.43)	1.02
P/E	(6.53)	8.33
Aprēķinātais kapitāla koeficients	4.08	5.57
Ieguldītā kapitāla atdeve	(0.22)	0.14
Dividendes / neto peļņa	-	0.87

Alternatīvie snieguma rādītāji (ASR)	Aprēķina formulas
EBITDA (Peļņa pirms ienākuma nodokļa, procentiem, nolietojuma un amortizācijas)	EBITDA = Pārskata gada peļņa + Uzņēmumu ienākuma nodoklis + Finanšu izdevumi - Finanšu ieņēmumi + Nolietojums, amortizācija un pamatlīdzekļu, nemateriālo aktīvu un tiesību lietot aktīvus vērtības samazinājums
EBITDA, % (jeb EBITDA marža)	$EBITDA, \% = \frac{EBITDA}{Ieņēmumi\ no\ līgumiem\ ar\ klientiem} \times 100\%$
EBIT (Peļņa pirms ienākuma nodokļa un procentiem)	EBIT = Pārskata gada peļņa + Uzņēmumu ienākuma nodoklis + Finanšu izdevumi - Finanšu ieņēmumi

EBIT, % (jeb EBIT marža)	$EBIT, \% = \frac{EBIT}{Ieņēmumi\ no\ līgumiem\ ar\ klientiem} \times 100\%$
Neto rentabilitāte (jeb Komerčiālā rentabilitāte) Rādītājs atspoguļo, cik uzņēmums nopelna no katra no klientiem saņemtā EUR	$Neto\ rentabilitāte, \% = \frac{Pārskata\ gada\ peļņa}{Ieņēmumi\ no\ līgumiem\ ar\ klientiem} \times 100\%$
P/E koeficients (Attiecība starp uzņēmuma akcijas cenu un peļņu uz vienu akciju)	$P/E = \frac{Pēdējā\ akcijas\ cena}{Pārskata\ gada\ peļņa\ uz\ vienu\ akciju}$
Apgrozāmā kapitāla koeficients Rādītājs mēra uzņēmuma spēju samaksāt īstermiņa saistības, kuru termiņš iestājas viena gada laikā	$Apgrozāmā\ kapitāla\ koeficients = \frac{Īstermiņa\ aktīvi}{Īstermiņa\ saistības}$
Ieguldītā kapitāla atdeve Rādītājs parāda, cik efektīvi uzņēmums gūst peļņu no ieguldītā kapitāla	$ROCE = \frac{EBIT}{Kopējie\ aktīvi - īstermiņa\ saistības}$
Dividendes / neto peļņa Rādītājs atspoguļo kopējo akcionāriem izmaksāto dividenžu apjomu attiecībā pret uzņēmuma pārskata gada peļņu	$Dividendes\ /\ neto\ peļņa = \frac{Dividendes\ par\ pārskata\ gadu}{Pārskata\ gada\ peļņa}$

Iepriekš minētos alternatīvos snieguma rādītājus Sabiedrības vadība izmanto, vērtējot Sabiedrības sniegumu konkrētajā finanšu periodā, kā arī pieņemot lēmumus un piešķirot resursus.

KOPĒJĀ TIRGUS UN NOZARES VIDE

2023. gadā dabasgāzes tirgos bija vērojama stagnējoša (vai pat lejupslīdoša) pieprasījuma un zemas cenas (salīdzinājumā ar 2022. gadu) tendence. Ja zemās cenas ir izdevīgas gala patērētājiem, tad dabasgāzes tirgotājiem šāda tirgus situācija, kad, paralēli cenu samazinājumam, dažādu faktoru dēļ (zema aktivitāte rūpniecības sektorā, alternatīvu energoresursu, piemēram, ogļu cenu kritums, silti laikapstākļi, ekonomiskās aktivitātes samazināšanās eirozonā, tai skaitā Eiropas lielākajās ekonomikās – Vācijā un Francijā) ir novērojams arī pieprasījuma kritums, rada būtiskus izaicinājumus un nenoteiktību par nākotni. Situācija 2023. gada sākumā apliecināja, ka dabasgāzes tirgotājiem ir jābūt gataviem dažādiem finanšu un piegāžu riskiem un savlaicīgi jārod veidus, kā šos riskus mazināt. Piemēram, 2023. gada februārī cenas samazinājās par gandrīz 50% salīdzinājumā ar 2023. gada janvāri, radot situāciju, kad dabasgāzes tirgotāju krājumi vienā mēnesī zaudē pusi savas vērtības. Šādas cenu svārstības šobrīd galvenokārt nosaka dabasgāzes pieejamība konkrētajā reģionā un dažādas sociālekonomiskās norises – laikapstākļi vairs nav noteicošais dabasgāzes cenu veidojošais faktors. Pie nosacījuma, ja (a) dabasgāzes piegādes Eiropai no Krievijas turpinās samazināties, (b) pilnībā atjaunosies pieprasījums pēc dabasgāzes Ķīnā (kas samazinās sašķidrinātās dabasgāzes plūsmas uz Eiropu), pastāv pamatots risks, ka dabasgāzes cenas nākotnē atkal var pieredzēt kāpumu. Tāpat, militārie konflikti Ukrainā un Tuvajos austrumos, kā arī traucējumi Eiropas enerģētikas infrastruktūrā (piemēram, bojājumi Balticconnector cauruļvadā) var veicināt nepastāvību dabasgāzes tirgos.

Starptautiskā Valūtas fonda² jaunākajā ekonomikas apskatā prognozēta pozitīva (+3.1%) pasaules ekonomikas izaugsme 2023. gadā (palielinājums par 0.1 procentpunktu salīdzinot ar iepriekšējo prognozi). Tiek prognozēts, ka 2024. gadā pasaules ekonomikas izaugsme būs 3.1%, kas ir par 0.2 procentpunktiem vairāk, salīdzinot ar iepriekšējo prognozi. Pieaugums atspoguļo uzlabojumus

² <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2024/01/30/world-economic-outlook-update-january-2024>

Ķīnā, ASV un lielos attīstības tirgos un jaunattīstības ekonomikās. 2025. gadā pasaules ekonomikas izaugsme tiek prognozēta 3.2% apmērā. Taču prognoze 2024.-2025. gadam ir zemāka par vēsturisko (2000.-2019. gadu) vidējo līmeni – 3.8%, kas galvenokārt skaidrojams ar augstajām centrālo banku procentu likmēm, kas tiek izmantotas, lai cīnītos pret inflāciju. 2023. gadā inflācija tiek prognozēta 6.8% apmērā (0.1 procentpunkta samazinājums salīdzinājumā ar iepriekšējo prognozi) un sagaidāms samazinājums līdz 5.8% 2024. gadā (bez izmaiņām salīdzinot ar iepriekšējo prognozi), un 4.4% 2025. gadā (samazinājums par 0.2 procentpunktiem salīdzinot ar iepriekšējo prognozi). Inflācijas samazināšanās iemesli dažādās valstīs atšķiras, bet kopumā zemāka pamatinflācija ir saistīta ar joprojām stingro monetāro politiku (augstām centrālo banku procentu likmēm) un enerģijas cenu kritumu.

Latvijas Bankas³ (LB) jaunākās makroekonomiskās prognozes, kas aktualizētas 2023. gada decembrī, liecina, ka Latvijas IKP 2023. gadā samazināsies par 0.4% (samazinājums par 1 procentpunktu, salīdzinot ar 2023. gada septembra apskatu), taču 2024. gadā tiek prognozēts IKP pieaugums par 2.0%, kas gan ir par 1 procentpunktu zemāks salīdzinot ar septembra apskatu. Samazinājums galvenokārt skaidrojams ar Centrālās statistikas pārvaldes veikto iepriekšējo periodu datu revīziju septembra beigās īsi pēc Latvijas Bankas septembra prognozes publicēšanas. Tomēr optimismu neviens arī globālā ģeopolitiskā situācija, patērētāju noskaņojuma pasliktināšanās un pārējo Baltijas valstu vājā izaugsme. IKP prognožu periodu nosacīti var iedalīt divās daļās: vājas aktivitātes periodu (2023. gada nogale un 2024. gada 1. pusgads) nomainīs spēcīgāka izaugsme no 2024. gada 2. pusgada, kad jau spēcīgākam iekšzemes pieprasījuma kāpumam talkā nāks arī straujāka eksporta izaugsme. 2025. gadā gaidāms IKP pieaugums par 3.6%, bet 2026. gadā – par 3.8%. Ierobežojošā monetārā politika būtiski mazina inflāciju eirozonā un Latvijā. Latvijā inflācija ir atgriezusies zemā līmenī, un tā ir zemāka nekā vidēji eirozonā. Inflācijas prognoze 2023. gadam ir 9.0%, kas atbilst Latvijas Bankas septembra prognozēm. Nākamajos trijos gados inflācija prognozēta ap 2% (2024.–2026. gadam attiecīgi 2.0%, 2.3% un 1.8%). Inflāciju ietekmējošo faktoru vidū ir valdības lēmumi par netiešo nodokļu palielināšanu, kā arī par elektrības sadales tarifu pieauguma ierobežošanu. Taču gan inflācijas prognožu lejupvērsto korekciju, gan pārnesi arī uz pamatinflāciju galvenokārt ietekmē pieņēmumi par zemākām, nekā iepriekš lēsts, globālajām dabasgāzes, naftas un pārtikas cenām. Paminācija visā prognožu periodā saglabāsies noturīgi augstāka (3–5%) nekā kopējā inflācija spēcīgā algu kāpuma dēļ. Vidējā termiņā ekonomiskā aktivitāte palielinās pieprasījumu pēc darbaspēka. Tas darbinieku trūkuma apstākļos saglabās noturīgi augstu algu kāpumu – virs 7%. Šāds ilgstoši straujš algu pieaugums, kas ir straujāks nekā tirdzniecības partnervalstīs un kas pārsniedz produktivitātes kāpumu, pasliktina izmaksu konkurētspēju un palielina eksporta snieguma vājināšanās risku.

NOZĪMĪGĀKĀS AKTIVITĀTES PĀRSKATA PERIODĀ

- **2023. gada 1. janvārī** stājās spēkā Krievijas dabasgāzes piegādes aizliegums uz Latviju.
- **2023. gada 1. janvārī** spēkā stājās jauni Sabiedrības dabasgāzes tarifi mājāsaimniecībām periodam no 1. janvāra līdz 30. aprīlim, kā arī jauni AS “Gaso” sadales tarifi, kas paredzēja izmaiņas visās lietotāju grupās gan mainīgajai, gan fiksētajai daļai. Dabasgāzes sistēmas operatora Gaso tarifu pieauguma no 2023. gada 1. janvāra ietekme uz dabasgāzes tirdzniecības gala tarifiem atkarībā no lietotāju patēriņa grupas ir no 1.7% līdz 3.2%, savukārt Sabiedrības dabasgāzes diferencētie tirdzniecības gala tarifi ar akcīzes nodokli un pievienotās vērtības nodokli (PVN) atkarībā no lietotāja gada patēriņa ir robežās no -11% līdz + 11%.
- **2023. gada februārī** stājās spēkā Eiropas Savienības (ES) noteiktie dabasgāzes vairumtirdzniecības cenu griesti Nīderlandes “Title Transfer Facility” (TTF) biržā – 180 eiro par

³ <https://www.makroekonomika.lv/prognozes/latvijas-banka-parskata-makroekonomiskas-prognozes-2023-gada-decembris>

MWh noteiktos apstākļos. Tie stāsies spēkā, ja cena 180 eiro tiks pārsniegta trīs dienas pēc kārtas.

- **2023. gada 14. aprīlī** Sabiedrība un AS "Eesti Gaas" parakstīja līgumu par AS "Gasol" 100% kapitāldaļu iegādi.
- **2023. gada 28. aprīlī** AS "Eesti Gaas" normatīvajā regulējumā paredzētajā kārtībā iesniedza pieteikumu Latvijas Republikas Ministru kabinetam un Latvijas Konkurences padomei, lūdzot atļauju iegūt būtisku līdzdalību AS "Gasol".
- **Kopš 2023. gada 1. maija**, saskaņā ar grozījumiem Enerģētikas likumā, mājsaimniecībām ir pilnībā atvērts dabasgāzes tirgus – dabasgāzes cena vairs netiek rēķināta pēc Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas apstiprinātās metodikas.
- **2023. gada 15. jūnijā** Latvijas Republikas Ministru kabinets izsniedza atļauju AS "Eesti Gaas" iegūt būtisku līdzdalību AS "Gasol".
- **2023. gada 27. jūnijā** Konkurences padome izsniedza piekrišanu AS "Eesti Gaas" būtiskas līdzdalības iegūšanai AS "Gasol".
- **2023. gada 17. jūlijā** tika izpildīti pēdējie priekšnosacījumi Sabiedrībai 100% piederošā meitasuzņēmuma AS "Gasol" pārdošanas darījuma pabeigšanai un 2023. gada 24. jūlijā ir reģistrēta īpašumtiesību maiņa Latvijas Republikas Komercreģistrā par AS "Gasol" 100% kapitāldaļu turētāju kļūstot AS "Eesti Gaas".
- **2023. gada 24. novembrī** Sabiedrības valdes locekļi Aigars Kalvītis, Elita Dreimane un Egīls Lapsalis ar tiem piederošas speciāla mērķa kompānijas Energy Investments palīdzību veica nozīmīgas Sabiedrības akciju daļas pirkumu, kas notika uzsāktā vadības izpirkuma procesa (*management buy out*) ietvaros. Pirkuma darījums notika starp Luksemburgas investīciju fondu "Marguerite Gas II S.À.R.L" un Energy Investments par visu fondam Marguerite piederošo 28.97% akciju atpirkumu. Pirkuma darījuma finansētājs ir Rietumu Banka.
- **2023. gada 6. decembrī**, lai gūtu līdzekļus akciju nākamajiem iegādes posmiem, Energy Investments vadības izpirkuma procesa (*management buy out*) projekta finansēšanas ietvaros atsavināja ar atpakaļpirkuma tiesībām, Rietumu Banka kā finansētājam, vadības izpirkuma pirmajā posmā iegādātās Sabiedrības akcijas (28.97%). Finanšu instrumenta atsavinājuma līgums paredz atpirkuma nosacījumus 3 gadu laika periodam. Šāda veida finansēšanas modelis ir izplatīts vadošajos Eiropas Savienības finanšu un enerģētikas tirgos. Minētajā laika posmā Rietumu Banka būs ieguldītājs un pilnvērtīgs Sabiedrības akcionārs.

DABASGĀZES PIEGĀDES

Sabiedrība iegādājas dabasgāzi, kas nav Krievijas izcelsmes, no citiem alternatīviem dabasgāzes piegādātājiem (divpusēji līgumi ar dabasgāzes piegādātājiem no ES dalībvalstīm, SDG piegādes, dabasgāzes birža GET Baltic).

FINANŠU RISKU VADĪBA

Sabiedrība ir pakļauta kredīta, likviditātes un tirgus riskiem.

Tāpat kā iepriekšējos periodos, Latvijas Gāze saskārās ar augstu klientu koncentrācijas risku, atsevišķiem klientiem veidojot būtisku daļu no kopējā realizācijas apjoma. Lai mazinātu **kredīta risku**, klientiem tiek piemērota individuāla kredītriska pārvaldības politika, aptverot tādas pasākumus kā kredītlimita izvērtēšana, detalizēta finanšu rādītāju uzraudzība un pastāvīga norēķinu kontrole un uzraudzība, lai nepieļautu parāda uzkrāšanos.

Sabiedrības **likviditātes risks** galvenokārt saistīts ar dabasgāzes uzņēmējdarbības sezonālo raksturu. Rūpējoties par piegādes drošību ziemas mēnešos, Sabiedrība iesūknēšanas sezonā, kas sākas vasaras sākumā, iesūknē ievērojamus dabasgāzes apjomus IPGK. Kamēr Sabiedrībai jānodrošina naudas līdzekļu pieejamība, lai finansētu dabasgāzes iesūknēšanu krātuvē vasaras mēnešos, klienti lielākoties patērē un apmaksā dabasgāzi ziemas periodā. Lai mazinātu likviditātes risku, Sabiedrība par prioritāti izvirzīja dabisko riska ierobežošanu (iekšējā tirgus riska mazināšanu) jeb “natural hedge”. Šobrīd Sabiedrība strādā bez aizņemtā kapitāla, īstermiņa likviditāte ir laba.

Pēc Latvijas dabasgāzes tirgus liberalizācijas 2017. gadā dabasgāzes pārdošanas un tirdzniecības segments joprojām ir pakļauts **tirgus riskiem**. Īpaši lielāka klientu pieprasīto cenu struktūru dažādība un augstā cenu nepastāvība ir radījusi jaunas riska pozīcijas. Lai pārvaldītu un mazinātu šos riskus, Sabiedrība ir ieviesusi atsevišķu risku pārvaldības funkciju. Ar tās palīdzību Sabiedrība uzrauga un pilnveido savas riska pārvaldības politiku un stratēģiju. Iekšējā tirgus risku mazināšanai (“natural hedge”), piemēram, pārrunājot piegādes līguma nosacījumus un strādājot ar pārdošanas portfeli, ir vēlamā riska mazināšanas iespēja.

Citi riski saistīti ar izmaiņām normatīvajā regulējumā - 2022. gada 10. augustā stājās spēkā Ministru kabineta noteikumi Nr. 503 “Par enerģijas lietotāju apgādi agrīnās brīdināšanas un trauksmes līmeņa izsludināšanas laikā” (turpmāk – Noteikumi) kas noteica, ka publiskajam tirgotājam no 10.08.2022. līdz 30.09.2022. IPGK jāuzglabā dabasgāzes krājumus 1.150 TWh apmērā, kas paredzēti saistīto lietotāju gāzapgādei laika periodā no 01.10.2022. līdz 30.04.2023. Atbilstoši Noteikumu 2.1. punktam, kopējais rezervētais dabasgāzes krājumu apjoms tiek aprēķināts kā vidējais lielums, ņemot vērā iepriekšējo trīs gadu saistīto lietotāju patēriņa apjomu laika periodā no 1. oktobra līdz 30. aprīlim. Šos rezervētos dabasgāzes krājumus Publiskais tirgotājs varēja izmantot tikai saistīto lietotāju dabasgāzes apgādei. Sabiedrība kā Publiskais tirgotājs izpildot šo Noteikumos paredzēto pienākumu, iegādājās dabasgāzi un tā tika rezervēta mājāsaimniecību gāzapgādes vajadzībām 2022/2023 apkures sezonā IPGK. Sabiedrība samaksāja par IPGK rezervētajiem dabasgāzes krājumiem visizdevīgākajā laikā - 2022. gada decembra mēnesī, iegādājoties tos par cenu 119,51 EUR/MWh. Jāatzīmē, ka dabasgāzes TTF nākamo mēnešu prognozes (forward) cenas bija diapazonā 123-146 EUR/MWh. Kompetentajām, nozari uzraugošajām, iestādēm tika iesniegti dati gan par pēdējo 3 gadu vēsturisko faktisko dabasgāzes piegādes apjomu saistītajiem lietotājiem par periodu oktobris – decembris, gan dabasgāzes tirdzniecības prognoze 2023. gadam ar saistīto lietotāju gāzapgādei nepieciešamā apjoma samazinājumu par 20%. Tomēr, neskatoties uz sniegto informāciju, atbilstoši Noteikumu redakcijai tika bloķēts dabasgāzes apjoms, kas ir lielāks nekā prognozētais saistītajiem lietotājiem laika periodā no 2022. gada 1. oktobra līdz 2023. gada 30. aprīlim. Šo Noteikumu izpildes rezultātā, pēc dabasgāzes krājumu pārvērtēšanas, Sabiedrībai radušies zaudējumi sastāda 16.86 miljonus EUR. Tāpat, Saeimā 2022. gada 14. jūlijā tika pieņemts likums “Grozījumi Enerģētikas likumā”, kas paredzēja ar 2023. gada 1. maiju izslēgt no Enerģētikas likuma Publiskā tirgotāja institūtu. Sabiedrībai, kā Publiskajam tirgotājam no 2023. gada 1. janvāra, kad tika apstiprināts tarifs, līdz 2023. gada 30. aprīlim bija pienākums pārdot dabasgāzi par regulētu tarifu. Atbilstoši tarifu noteikšanas metodikai, zaudējumi, kas rodas Publiskajam tirgotājam, tiek kompensēti cenu starpību ietverot nākamajā tarifa periodā. Nākamais tarifa periods neiestājās dēļ grozījumiem iepriekš norādītajā likumā, kā arī netika noteikta pāreja no regulētās nozares uz tirgus apstākļiem, kas kompensētu regulētā tirgū Sabiedrībai radītos zaudējumus. Attiecīgi Sabiedrībai, pēc laikā līdz 2023. gada 30. aprīlim spēkā esošajām tiesību normām, bija tiesības saņemt zaudējuma kompensāciju, bet tāda Sabiedrībai nav kompensēta. Sabiedrības zaudējumi, kas veidojas no dabasgāzes piemērojamās un faktiskās cenu starpības šajā laika posmā (2023. gada janvāris – aprīlis) ir 5.02 miljoni EUR.

KORPORATĪVĀS PĀRVALDĪBAS ZIŅOJUMS UN ATALGOJUMA ZIŅOJUMS

Pieejams: www.lg.lv

NĀKOTNES PERSPEKTĪVA

Saskaņā ar Enerģētikas likuma grozījumiem kopš 2023. gada 1. maija mājstaimniecībām ir pilnībā atvērts dabasgāzes tirgus. Dabasgāzes tirdzniecības pakalpojums tiek sniegts atbilstoši universālā pakalpojuma saturam un tā piemērošanas principiem, piedāvājot fiksētu cenu uz 6 mēnešiem. Tāpat klientiem tiek piedāvāta iespēja noslēgt līgumu par dabasgāzes piegādēm par fiksētu cenu uz 12 mēnešiem. Sākot no 2023. gada 1. oktobra, mājstaimniecību klientiem tiek piedāvāta arī iespēja slēgt beztermiņa līgumu ar mainīgu cenu, kas var tikt pārskatīta 30 dienas iepriekš brīdinot klientu. Sabiedrība turpina tirgot dabasgāzi mājstaimniecībām un komerciālajiem klientiem, investējot klientu apkalpošanas procesu modernizācijā un digitalizācijā, kā arī jaunu produktu un pakalpojumu izstrādē. Tāpat, lai palielinātu efektivitāti norēķinu procesos, Sabiedrība turpina ieviest jaunas funkcionalitātes savā norēķinu sistēmā un klientu portālā.

Ievērojot Eiropas Savienības izvirzītos klimata neitralitātes mērķus 2050. gadam, Sabiedrības fokuss ir vērsts uz klientu radītās ietekmes uz vidi kompensēšanu, īstenojot projektus, kas ļauj samazināt SEG emisijas. Atbilstoši Eiropas Savienības "Fit for 55" ietvaros izstrādātajai normatīvo aktu paketei, Eiropas Komisijas Ūdeņraža un gāzes tirgus dekarbonizācijas paketei, Metāna stratēģijai un Atjaunojamo energoresursu direktīvā izvirzītajiem mērķiem, Sabiedrība plāno attīstīt atjaunojamo energoresursu projektus. Sabiedrības mērķis ir iespējami palielināt dabasgāzes izmantošanu jomās, kurās šobrīd tiek izmantoti citi fosīlie energoresursi.

Viens no veidiem, kā Sabiedrība var panākt ilgtspējīgumu, ir īstenojot mērķi par biogāzes ražošanu/tirdzniecību, kas ir saskaņots ar Sabiedrības stratēģijā noteiktajiem darbības attīstības virzieniem. Tāpat tiek vērtēti arī citi atjaunojamo resursu attīstības projekti.

Sabiedrības energopārvaldības sistēma ir sertificēta un 2022. gada 11. februārī tika sekmīgi pārsertificēta atbilstoši LVS EN ISO 50001:2018 standarta prasībām. Papildus tiek domāts arī par pārdomātu ēku pārvaldību, tāpēc papildus minētajam tiks īstenota zaļā biroja sertifikācija Sabiedrības pārvaldītajām ēkām. Ir ieviesta Vides Pārvaldības vadības sistēma, kura sertificēta atbilstoši ISO 14001:2015 standartam un veikts CO₂ izmešu aprēķins. Balstoties uz izveidoto vides politiku un CO₂ izmešu aprēķiniem, Sabiedrība ir iestādījusi 2000 bērzus, tādējādi panākot 560 tonnu CO₂ izmešu ekonomiju turpmākajos gados. CO₂ un cita veida emisiju samazinājumu var sasniegt arī, aizvietojojot benzīna un dīzeļa automašīnas ar automašīnām, kurās kā degviela tiek izmantota saspīstā dabasgāze (CNG). Transportā, izmantojot CNG, CO₂ izmešu daudzums ir līdz 30% mazāks nekā dīzeļdegvielai vai benzīnam, savukārt citu kaitīgo izmešu apjoms - līdz pat 90% zemāks. Tādēļ viens no Sabiedrības pašreizējiem mērķiem ir aktīvi veicināt CNG infrastruktūras attīstību Latvijā, nodrošinot tehnisko atbalstu un citas kompetences uzņēmumiem, kuri investē CNG uzpildes staciju izveidē.

Energo pārvaldības sistēmas ietvaros 2023. gadā uzņēmums īstenoja 9 energoefektivitātes uzdevumus, kuru rezultātā enerģijas ietaupījums sasniedza 83.4 MWh/gadā. 2023. gada martā Sabiedrības biroja ēkā Rīgā, Aristida Briāna ielā 6, uz jumta tika uzstādīti saules paneļi ar kopējo jaudu 23 kilovati. Dabai draudzīgā veidā saražotā elektroenerģija tiek izmantota uzņēmuma darba vajadzībām un sedz apmēram 25% no kopējā elektrības patēriņa.

NOTIKUMI PĒC PĀRSKATA PERIODA BEIGĀM

Latvijas Gāze Padomē ir 11 Padomes locekļi. 2023. gada 24. novembrī mainoties Latvijas Gāze akcionāru struktūrai, Padomes locekļi N. Merigo Kuks, H. Peters Florens un Ē. Atvars ir atkāpušies no Padomes locekļu amata. Latvijas Gāze Padome turpināja darbu 8 locekļu (nepilnā) sastāvā līdz nākamajam akcionāru lēmumam 2024. gada 22. februārī, kad tika ievēlēta Latvijas Gāze Padome šādā jaunā sastāvā: V. Bļugers, N. Dorofejevs, G. Reidzāns (Padomes priekšsēdētājs), E. Buncis, M. Kolenbahs (Padomes priekšsēdētāja vietnieks), K. Janzens, J. Mihailova, J. Ivanovs, K. Seļezņovs, V. Hatjkovs un K. Neujmins (Padomes priekšsēdētāja vietnieks).

Periodā pēc 2023. gada 31. decembra nav bijuši citi notikumi, kas ietekmētu Sabiedrības finanšu stāvokli vai finanšu rezultātus bilances datumā.

Valdes vārdā:

Aigars Kalvītis
Valdes priekšsēdētājs

Elita Dreimane
Valdes locekle

Egīls Lapsalis
Valdes loceklis

*DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

PAZIŅOJUMS PAR VALDES ATBILDĪBU

Sabiedrības Valde ir atbildīga par šo Latvijas Gāze finanšu pārskatu par 2023. gadu (turpmāk - Finanšu pārskati), kas sastāv no Sabiedrības finanšu pārskatiem, sagatavošanu.

Finanšu pārskati par 2023. gadu, ir sagatavoti atbilstoši Eiropas Savienībā apstiprinātajiem SFPS Grāmatvedības standartiem.

Pamatojoties uz kapitālsabiedrības Valdes rīcībā esošo informāciju, Finanšu pārskati ir sagatavoti saskaņā ar spēkā esošo normatīvo aktu prasībām un sniedz patiesu un skaidru priekšstatu par kapitālsabiedrības aktīviem, saistībām, finansiālo stāvokli, peļņu vai zaudējumiem un naudas plūsmām. Vadības ziņojums ietver skaidru pārskatu par kapitālsabiedrības komercdarbības attīstību un darbības rezultātiem.

Finanšu pārskatus 2024. gada 19. aprīlī apstiprināja Latvijas Gāze Valde, un tos Valdes vārdā paraksta:

Aigars Kalvītis
Valdes priekšsēdētājs

Elita Dreimane
Valdes locekle

Egīls Lapsalis
Valdes loceklis

*DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

FINANŠU PĀRSKATI

Sagatavoti atbilstoši Eiropas Savienībā apstiprināto SFPS Grāmatvedības standartu prasībām.

KORPORATĪVĀ INFORMĀCIJA

Uzņēmums	Latvijas Gāze, akciju sabiedrība
LEI kods	097900BGMO0000055872
Reģistrācijas numurs, datums un vieta	Vienotais reģistrācijas numurs 40003000642 Rīga, Latvija, 1991. gada 25. marts, pārreģistrēta Uzņēmumu reģistrā 2004. gada 20. decembrī
Adrese	A.Briāna 6, Rīga, Latvija, LV – 1001
Lielākie akcionāri	PAS Gazprom (34.0%) AS Rietumu banka (28.97%) Uniper Ruhrgas International GmbH (18.26%) ITERA Latvija SIA (16.0%)
Finanšu periods	2023. gada 1. janvāris – 2023. gada 31. decembris
Revidenta un atbildīgā zvērinātā revidenta vārds un adrese	Nexia Audit Advice, AS Mihaila Tāla iela 1 Rīgā, LV-1045, Latvija Zvērinātu revidentu komercsabiedrības Licence Nr.134 Atbildīgā zvērinātā revidente Marija Jansone Sertifikāts Nr. 25

PEĻNAS VAI ZAUDĒJUMU APRĒĶINS

	Pielikums	2023	2022
		EUR'000	EUR'000
Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem	2	159 819	702 604
Pārējie ieņēmumi	3	2 353	1 174
Materiālu izmaksas	4	(174 878)	(562 020)
Personāla izmaksas	5	(5 837)	(6 458)
Nolietojums, amortizācija un pamatlīdzekļu, nemateriālo aktīvu un tiesību lietot aktīvus vērtības samazinājums	6	(1 166)	(1 380)
Atvasināto finanšu instrumentu neto patiesās vērtības zaudējumi	7	-	(10 633)
Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas	8	(8 155)	(8 358)
Pārdošanai turēto ilgtermiņa ieguldījumu pārvērtēšana		-	(72 534)
Bruto peļņa/(zaudējumi)		(27 864)	42 395
Finanšu ieņēmumi		1 473	-
Finanšu izdevumi		(3)	(392)
Peļņa/(zaudējumi) pirms nodokļiem		(26 394)	42 003
Uzņēmumu ienākuma nodoklis		(30 517)	(1 179)
Pārskata perioda peļņa/(zaudējumi) pirms ārkārtas dividendēm		(56 911)	40 824
Ārkārtas dividendes		-	(15 000)
Pārskata perioda peļņa/(zaudējumi)		(56 911)	25 824

	EUR	EUR
Peļņa/(zaudējumi) uz vienu akciju	(1.426)	1.023
Peļņa/(zaudējumi) uz vienu akciju pirms dividendēm (pamata un koriģēta)	(1.426)	1.023
Peļņa/(zaudējumi) uz vienu akciju pēc dividendēm (pamata un koriģēta)	(1.426)	0.647

Aigars Kalvītis
Valdes priekšsēdētājs

Elita Dreimane
Valdes locekle

Egīls Lapsalis
Valdes loceklis

Laima Dudiča
Galvenā grāmatvede,
Grāmatvedības un
pārskatu daļas
vadītāja

*DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

APVIENOTO IENĀKUMU PĀRSKATS

Pielikums	2023	2022
	EUR'000	EUR'000
Pārskata perioda peļņa/(zaudējumi)	(56 911)	25 824
Pārējie apvienotie ienākumi – posteņi, kas turpmākos periodos netiks pārnesti uz peļņas vai zaudējumu aprēķinu		
Pēcnodarbinātības pabalstu pārvērtēšana	(47)	4
Kopā pārējie apvienotie ieņēmumi/(zaudējumi)	(47)	4
Pavisam pārskata perioda apvienotie ienākumi/(zaudējumi)	(56 958)	25 828

Aigars Kalvītis
Valdes priekšsēdētājs

Elīta Dreimane
Valdes locekle

Egīls Lapsalis
Valdes loceklis

Laima Dudiča
Galvenā grāmatvede,
Grāmatvedības un
pārskatu daļas
vadītāja

*DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

BILANCE

	Pielikums	31.12.2023	31.12.2022
		EUR'000	EUR'000
AKTĪVS			
Ilgtermiņa ieguldījumi			
Nemateriālie aktīvi	9	4 001	4 333
Pamatlīdzekļi	10	2 293	2 371
Tiesības lietot aktīvus		3	119
Pārējie debitori	12	16	25
Ilgtermiņa ieguldījumi kopā:		6 313	6 848
Apgrozāmie līdzekļi			
Krājumi	11	54 649	120 509
Avansa maksājumi par krājumiem		297	63
Debitori	12	21 737	81 951
Pārējie finanšu aktīvi amortizētajā iegādes vērtībā	13	1 775	5 850
Pārējie apgrozāmie līdzekļi	14	628	554
Pārdošanai turētie ieguldījumi		-	122 000
Nauda un tās ekvivalenti		78 328	41 237
Apgrozāmie līdzekļi kopā:		157 414	372 164
AKTĪVU KOPSUMMA		163 727	379 012

_____
Aigars Kalvītis
Valdes priekšsēdētājs

_____
Elita Dreimane
Valdes locekle

_____
Egīls Lapsalis
Valdes loceklis

_____
Laima Dudiča
Galvenā grāmatvede,
Grāmatvedības un
pārskatu daļas
vadītāja

*DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

BILANCE (TURPINĀJUMS)

	Pielikums	31.12.2023	31.12.2022
		EUR'000	EUR'000
PAŠU KAPITĀLS UN SAISTĪBAS			
Pašu kapitāls			
Akciju kapitāls	16	55 860	55 860
Akciju emisijas uzcenojums		20 376	20 376
Rezerves		(67)	(20)
Nesadalītā peļņa		48 918	235 903
Pašu kapitāls kopā:		125 087	312 119
Saistības			
Ilgtermiņa saistības			
Nomas saistības		-	51
Uzkrājumi pēcnodarbinātības pabalstu saistībām	17	76	39
Ilgtermiņa saistības kopā:		76	90
Īstermiņa saistības			
Parādi piegādātājiem un darbuņēmējiem	18	5 492	37 327
Nomas saistības		-	89
Uzņēmuma ienākuma nodoklis	15	55	-
Pārējās saistības	19	9 805	26 987
Neizmaksātās dividendes		23 212	2 400
Īstermiņa saistības kopā:		38 564	66 803
Saistības kopā:		38 640	66 893
PAŠU KAPITĀLA UN SAISTĪBU KOPSUMMA		163 727	379 012

Aigars Kalvītis
Valdes priekšsēdētājs

Elita Dreimane
Valdes locekle

Egīls Lapsalis
Valdes loceklis

Laima Dudiča
Galvenā grāmatvede,
Grāmatvedības un
pārskatu daļas
vadītāja

*DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

SABIEDRĪBAS PĀRSKATS PAR IZMAIŅĀM PAŠU KAPITĀLĀ

	Akciju kapitāls	Akciju emisijas uzcenojums	Rezerves	Nesadalītā peļņa	Kopā
	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000
2021. gada 31. decembrī	55 860	20 376	204 521	5 534	286 291
Darījumi ar akcionāriem					
Dividendes	-	-	-	(15 000)	(15 000)
Darījumi ar akcionāriem	-	-	-	(15 000)	(15 000)
Citi apvienotie ienākumi					
Pārskata gada peļņa	-	-	-	40 824	40 824
Citi apvienotie ienākumi	-	-	4	-	4
Apvienotie ienākumi kopā:	-	-	4	40 824	40 828
Reorganizācijas rezervju pārklasifikācija	-	-	(204 545)	204 545	-
2022. gada 31. decembrī	55 860	20 376	(20)	235 903	312 119
Darījumi ar akcionāriem					
Dividendes	-	-	-	(130 074)	(130 074)
Darījumi ar akcionāriem	-	-	-	(130 074)	(130 074)
Citi apvienotie ienākumi					
Pārskata gada peļņa/ (zaudējumi)	-	-	-	(56 911)	(56 911)
Citi apvienotie ienākumi/ (zaudējumi)	-	-	(47)	-	(47)
Apvienotie ienākumi kopā:	-	-	(47)	(56 911)	(56 958)
2023. gada 31. decembrī	55 860	20 376	(67)	48 918	125 087

Aigars Kalvītis
Valdes priekšsēdētājs

Elīta Dreimane
Valdes locekle

Egīls Lapsalis
Valdes loceklis

Laima Dudiča
Galvenā grāmatvede,
Grāmatvedības un
pārskatu daļas
vadītāja

*DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

NAUDAS PLŪSMAS PĀRSKATS

	Pielikums	2023	2022
		EUR'000	EUR'000
Naudas plūsma no saimnieciskās darbības			
Peļņa/(zaudējumi) pirms uzņēmumu ienākuma nodokļa		(26 394)	42 003
<i>Korekcijas:</i>			
- pamatlīdzekļu un tiesību lietot aktīvus nolietojums	10	377	365
- nemateriālo aktīvu amortizācija	9	792	1 014
- izmaiņas uzkrājumos		(10)	13
- (peļņa)/zaudējumi no ilgtermiņa aktīvu izslēgšanas		(68)	5
- procentu izdevumi		3	286
- procentu ieņēmumi		(1 185)	-
- zaudējumi no ieguldījumu vērtības samazināšanas		-	72 534
- zaudējumi no pamatlīdzekļu pārdošanas		13	-
<i>Izmaiņas saimnieciskās darbības aktīvos un saistībās:</i>			
- debitoros		64 135	128 376
- krājumos		65 860	1 769
- avansa maksājumos par krājumiem		(234)	29 234
- kreditoros		(49 017)	(181 568)
- samaksātais uzņēmumu ienākuma nodoklis		(30 462)	(1 179)
Neto naudas plūsma no saimnieciskās darbības		23 810	92 852
Naudas plūsma no ieguldījumu darbības			
Pamatlīdzekļu iegāde	10	(350)	(402)
Nemateriālo aktīvu iegāde	9	(460)	(421)
Pamatlīdzekļu pārdošanas rezultātā gūtie ienākumi		154	52
Pārdošanai turēto ieguldījumu pārdošana		122 068	-
Neto naudas plūsma no ieguldījumu darbības		121 412	(771)
Naudas plūsma no finanšu darbības			
Atmaksātais overdrafts/aizņēmumi		-	(38 994)
Samaksātās nomas		(51)	(51)
Samaksātie procenti		(3)	(286)
Saņemtie procenti		1 185	-
Izmaksātās dividendes		(109 262)	(12 600)
Neto naudas plūsma no finanšu darbības		(108 131)	(51 931)
Neto naudas plūsma		37 091	40 150
Nauda un tās ekvivalenti pārskata perioda sākumā		41 237	1 087
Nauda un tās ekvivalenti pārskata perioda beigās		78 328	41 237

Aigars Kalvītis
Valdes priekšsēdētājs

Elīta Dreimane
Valdes locekle

Egīls Lapsalis
Valdes loceklis

Laima Dudiča
Galvenā grāmatvede,
Grāmatvedības un
pārskatu daļas
vadītāja

*DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

PIELIKUMI

1. Informācija par darbības segmentiem

Saskaņā ar 2023. gada aprīlī parakstīto līgumu, 2023. gada 17. jūlijā tika izpildīti pēdējie priekšnosacījumi Sabiedrībai 100% piederošā meitasuzņēmuma AS "Gaso" pārdošanas darījuma pabeigšanai un 2023. gada 24. jūlijā ir reģistrēta īpašumtiesību maiņa Latvijas Republikas Komercreģistrā, par AS "Gaso" 100% kapitāldaļu turētāju kļūstot AS "Eesti Gaas". Kā rezultātā Latvijas Gāze concerns beidza pastāvēt, un turpmāk finanšu pārskatā tiks aplūkoti tikai dabasgāzes tirdzniecības segmenta rezultāti.

Sabiedrība sniedz dabasgāzes iepirkšanas, tirdzniecības un pārdošanas pakalpojumus Latvijā, Lietuvā, Igaunijā un Somijā. Šie pakalpojumi ietver dabasgāzes vairumtirdzniecību un pārdošanu rūpnieciskajiem un komerciālajiem klientiem, kā arī mājaisaimniecībām.

2. Ieņēmumi

2023	Gāzes tirdzniecība		
	Latvija	Ārpus Latvijas	Kopā
	EUR'000	EUR'000	EUR'000
Segmenta ieņēmumi	140 474	17 677	158 151
Citi ieņēmumi	1 508	160	1 668
	141 982	17 837	159 819

2022	Gāzes tirdzniecība		
	Latvija	Ārpus Latvijas	Kopā
	EUR'000	EUR'000	EUR'000
Segmenta ieņēmumi	356 212	334 953	691 165
Citi ieņēmumi	6 630	4 809	11 439
	362 842	339 762	702 604

3. Pārējie ieņēmumi

	2023	2022
	EUR'000	EUR'000
Soda naudas	1 384	917
Citi ieņēmumi	969	257
	2 353	1 174

4. Materiālu izmaksas

	2023	2022
	EUR'000	EUR'000
Pārdotās dabasgāzes iegādes izmaksas	174 813	561 954
Materiālu, rezerves daļu un degvielas izmaksas	65	66
	174 878	562 020

5. Personāla izmaksas

	2023	2022
	EUR'000	EUR'000
Darba alga	4 419	4 943
Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	1 003	1 116
Dzīvības, veselības un pensiju apdrošināšana	217	216
Pārējās personāla izmaksas	198	183
	5 837	6 458

Vidējais darbinieku skaits	2023	2022
Padomes locekļi	10	11
Valdes locekļi	4	4
Pārējie darbinieki	105	107
KOPĀ	119	122

Valdes un Padomes atalgojums	2023	2022
	EUR'000	EUR'000
Darba alga	1 191	1 376
Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	203	243
Dzīvības, veselības un pensiju apdrošināšana	49	49
	1 443	1 668

6. Nolietojums, amortizācija un pamatlīdzekļu, nemateriālo aktīvu un tiesību lietot aktīvus vērtības samazinājums

	2023	2022
	EUR'000	EUR'000
Nemateriālo aktīvu amortizācija	792	1 014
Pamatlīdzekļu nolietojums un vērtības samazinājums	261	279
Tiesību lietot aktīvus nolietojums	113	87
	1 166	1 380

7. Atvasinātie finanšu instrumenti

	2023	2022
	EUR'000	EUR'000
Atvasināto finanšu instrumentu neto patiesās vērtības zaudējumi	-	(10 633)
	-	(10 633)

Atvasināto finanšu instrumentu neto patiesās vērtības zaudējumi 2022. gadā sastādīja 10 633 tūkst. EUR, kas radās no finanšu riska ierobežošanas darbībām. Visa summa ir attiecināma uz pamatdarbību 2022. gada pārskata periodā, kas aprēķināta kā summa (110 897) tūkst. EUR (reverss iepriekšējā gada uzkrājumiem), plus 2022. gadā samaksātajai neto summai 121 530 tūkst. EUR apmērā. 2023. gada 31. decembrī Sabiedrībai nav spēkā esoši dabasgāzes cenas mijmaiņas darījumi/atvasinātie finanšu instrumenti.

8. Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas

	2023	2022
	EUR'000	EUR'000
Uzkrājumu bezcerīgajiem debitoriem palielinājums, neto	361	3 343
Biroja un citas administratīvās izmaksas	1 806	1 531
Ziedojumi, finansiālais atbalsts	2 525	1 059
IT sistēmu uzturēšanas, sakaru un transporta izmaksas	1 213	969
Pārdošanas un reklāmas izmaksas	1 122	828
Nodokļi un nodevas	837	245
Telpu un teritorijas izmaksas (noma, elektrība, apsardze un citi pakalpojumi)	245	261
Citas izmaksas	46	65
Zaudējumi no pamatlīdzekļu pārdošanas un izslēgšanas	-	57
	8 155	8 358

9. Nemateriālie aktīvi

	2023	2022
	EUR'000	EUR'000
Sākotnējā vērtība		
Perioda sākumā	7 656	7 235
legādāti	460	421
Perioda beigās	8 116	7 656
Amortizācija		
Perioda sākumā	3 323	2 309
Amortizācija pārskata gadā	792	1 014
Perioda beigās	4 115	3 323
Atlikusī vērtība uz perioda beigām	4 001	4 333

10. Pamatlīdzekļi

	Zeme, ēkas, būves	Pārējie pamatlīdzekļi	Nepabeigto celtniecības objektu izmaksas	Kopā
	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000
Sākotnējā vērtība				
31.12.2022	1 811	1 755	140	3 706
legādāts	18	192	-	210
Pārvietots	109	31	(140)	-
Norakstīts	-	(172)	-	(172)
31.12.2023	1 938	1 806	-	3 744
Nolietojums				
31.12.2022	234	1 101	-	1 335
Aprēķināts	76	185	-	261
Norakstīts	-	(145)	-	(145)
31.12.2023	310	1 141	-	1 451
Atlikusī bilances vērtība				
31.12.2023	1 628	665	-	2 293
Atlikusī bilances vērtība				
31.12.2022	1 577	654	140	2 371

	Zeme, ēkas, būves	Pārējie pamatlīdzekļi	Nepabeigto celtniecības objektu izmaksas	Kopā
	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000
Sākotnējā vērtība				
31.12.2021	1 811	1 760	-	3 571
legādāts	-	262	140	402
Norakstīts	-	(267)	-	(267)
31.12.2022	1 811	1 755	140	3 706
Nolietojums				
31.12.2021	162	1 105	-	1 267
Aprēķināts	72	206	-	278
Norakstīts	-	(210)	-	(210)
31.12.2022	234	1 101	-	1 335
Atlikusī bilances vērtība				
31.12.2022	1 577	654	140	2 371
Atlikusī bilances vērtība				
31.12.2021	1 649	655	-	2 304

11. Krājumi

	31.12.2023	31.12.2022
	EUR'000	EUR'000
Dabaszāze	54 649	120 509
	54 649	120 509

12. Debitori

	31.12.2023	31.12.2022
	EUR'000	EUR'000
Ilgtermiņa debitori (nominālvērtība)	16	25
	16	25
Īstermiņa debitori (nominālvērtība)	30 412	90 437
Uzkrājumi īstermiņa debitoru parādu vērtības samazinājumam	(8 675)	(8 486)
	21 737	81 951

Uzkrājumi sliktu un šaubīgo debitoru vērtības samazinājumam	2023	2022
	EUR'000	EUR'000
Uzkrājumi gada sākumā	8 486	5 369
Izdevumi, kas iekļauti peļņas vai zaudējumu aprēķinā	1 928	6 098
Uzkrājuma samazinājums iepriekšēji uzkrātā šaubīga debitora atgūšanas rezultātā	(1 567)	(2 756)
Neto izmaiņas, kas iekļautas peļņas vai zaudējumu aprēķinā	361	3 342
Norakstīti bezcerīgi parādi	(172)	(225)
Uzkrājumi gada beigās	8 675	8 486

Uzkrājumi parādiem tika izveidoti, balstoties uz atsevišķu klientu grupu finansiālā stāvokļa un saimnieciskās darbības novērtējumu. Galīgie zaudējumi var atšķirties no pašreizējā novērtējuma, jo konkrētās summas tiek periodiski pārskatītas un izmaiņas tiek atspoguļotas peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

13. Pārējie finanšu aktīvi amortizētajā iegādes vērtībā

	31.12.2023	31.12.2022
	EUR'000	EUR'000
Uzkrātie ieņēmumi	-	4
Rezervētie līdzekļi	1 775	5 846
	1 775	5 850

14. Pārējie apgrozāmie līdzekļi

	31.12.2023	31.12.2022
	EUR'000	EUR'000
Nākamo periodu izdevumi	628	554
	628	554

15. Nodokļi

Nodokļu kustība	Saistības 31.12.2022	Pārmaksa 31.12.2022	Aprēķināts 2023	Samaksāts 2023	Saistības 31.12.2023	Pārmaksa 31.12.2023
	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000
Pievienotās vērtības nodoklis	12 346	-	41 555	(51 252)	2 649	-
Akcīzes nodoklis	457	-	2 475	(2 569)	363	-
Sociālās apdrošināšanas maksājumi	139	-	1 628	(1 614)	153	-
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	-	-	30 517	(30 462)	55	-
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	111	-	976	(1 004)	83	-
	13 053	-	77 151	(86 901)	3 303	-

Saistības	Pārmaksa	Aprēķināts	Samaksāts	Saistības	Pārmaksa

Nodokļu kustība	31.12.2021	31.12.2021	2022	2022	31.12.2022	31.12.2022
	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000
Pievienotās vērtības nodoklis	19 597	-	63 379	(70 630)	12 346	-
Akcīzes nodoklis	841	-	4 011	(4 395)	457	-
Sociālās apdrošināšanas maksājumi	116	-	1 556	(1 533)	139	-
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	-	-	1 179	(1 179)	-	-
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	62	-	932	(883)	111	-
	20 616	-	71 057	(78 620)	13 053	-

16. Akcijas un akcionāri

	31.12.2023	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2022
	% no kopējā akciju kapitāla	Akciju skaits	% no kopējā akciju kapitāla	Akciju skaits
Akciju kapitāls				
Vārda (slēgto akciju emisiju) akcijas	36.52	14 571 480	36.52	14 571 480
Uzrādītāja (publisko akciju emisiju) akcijas	63.48	25 328 520	63.48	25 328 520
	100.00	39 900 000	100.00	39 900 000
Akcionāri				
Uniper Ruhrgas International GmbH (ietverot vārda (slēgto akciju emisiju) akcijas 7 285 740)	18.26	7 285 740	18.26	7 285 740
Marguerite Gas II S. à r.l. (publisko akciju emisiju akcijas 11 560 645)	-	-	28.97	11 560 645
AS Rietumu banka (publisko akciju emisiju akcijas 11 560 645)	28.97	11 560 645	-	-
Itera Latvija SIA (publisko akciju emisiju akcijas 6 384 001)	16.00	6 384 001	16.00	6 384 001
PAS "Gazprom" (ietverot vārda (slēgto akciju emisiju) akcijas 7 285 740)	34.00	13 566 701	34.00	13 566 701
Uzrādītāja (publisko akciju emisiju) akcijas 6 260 961	2.77	1 102 913	2.77	1 102 913
	100.00	39 900 000	100.00	39 900 000

Reģistrētais, parakstītais un apmaksātais pamatkapitāls 2022. gada 31. decembrī un 2023. gada 31. decembrī ir EUR 55 860 000 un tas sastāvēja no 39 900 000 akcijām, ar vienas akcijas nominālvērtību 1.40 EUR. Sabiedrības akcijas dod to īpašniekiem vienādas tiesības uz dividendes un likvidācijas kvotas saņemšanu, kā arī balsstiesībām akcionāru sapulcē. 14 571 480 (četrpadsmit miljoni pieci simti septiņdesmit viens tūkstošis četri simti astoņdesmit) Sabiedrības akcijas ir vārda akcijas. 25 328 520 (divdesmit pieci miljoni trīs simti divdesmit astoņi tūkstoši pieci simti divdesmit) Sabiedrības akcijas ir uzrādītāja akcijas, kas atrodas publiskā apgrozībā. Visas Sabiedrības akcijas ir dematerializētas akcijas.

Sabiedrība nosaka, aprēķina un izmaksā dividendes atbilstoši Komerclikuma noteikumiem.

2023. gadā tika sadalītas dividendes par 2022.gadu un no iepriekšējo gadu nesadalītās peļņas 130 074 tūkstošu EUR apmērā (3,26 EUR par akciju).

Peļņa par akciju	Peļņa/(zaudējumi) par akciju	
	2023	2022
Uz akcionāriem attiecināmā neto peļņa (a) EUR tūkst.	(56 911)	25 824
Akcijas 1. janvārī (skaits, tūkst.)	39 900	39 900
Akcijas 31. decembrī (skaits, tūkst.)	39 900	39 900
Vidējais svērtais gada laikā apgrozībā esošo akciju skaits tūkst. (b)	39 900	39 900
Pamatpeļņa par akciju gadā (a/b) EUR	(1.426)	0.647

17. Uzkrājumi nodarbinātības un pēcnodarbinātības pabalstiem

	31.12.2023	31.12.2022
	EUR'000	EUR'000
Uzkrājumi pārskata gada sākumā	39	29
Atzīti peļņas vai zaudējumu aprēķinā izmaksāti	(8)	16
Pārvērtējumi aktuāra pieņemumu izmaiņu rezultātā – atzīti apvienoto ienākumu pārskatā	(2)	(2)
	47	(4)
Uzkrājumi pārskata gada beigās	76	39

Uzkrājumu aprēķiniem izmantotie pieņēmumi	2023	2022
Diskonta likme,%	0.039085%	0.031855%
Darbinieku rotācijas koeficients, %	9.71%	23.90%
Darbinieku pensionēšanās vecums, gadi	64.75-65	64-65
Atalgojuma pieaugums, %	4.00%	4.00%
Iemaksas privātajā pensiju fondā, %	5.00%	5.00%
VSAOI (darbiniekiem),%	23.59%	23.59%
VSAOI (pensionāriem),%	20.77%	20.77%

Uzkrājumu aprēķiniem izmantotie pieņēmumi	Pieņemumu izmaiņu ietekme uz uzkrājumu apjomu		
		31.12.2023	31.12.2022
<i>Izmaiņas pieņēmumos</i>			
Diskonta likme	+ 0.5p.p. Uzkrājums samazinās par	0.139%	0.033%
Darbinieku rotācijas koeficients	+ 0.5p.p. Uzkrājums samazinās par	0.42%	0.36%
Darbinieku pensionēšanās vecums	+1 gads Uzkrājums samazinās par	17.10%	27.24%
Atalgojuma pieaugums	+0.5p.p. Uzkrājums pieaug par	0.13%	0.04%
Iemaksas privātajā pensiju fondā	+0.5p.p. Uzkrājums pieaug par	0.02%	0.02%
VSAOI	+0.5p.p. Uzkrājums pieaug par	0.09%	0.09%

Uzkrājumu aprēķiniem izmantotie pieņēmumi			Pieņēmumu izmaiņu ietekme uz uzkrājumu apjomu	
			31.12.2023	31.12.2022
<i>Izmaiņas pieņēmumos</i>				
Diskonta likme	- 0.5p.p.	Uzkrājums pieaug par	0.140%	0.033%
Darbinieku rotācijas koeficients	- 0.5p.p.	Uzkrājums pieaug par	0.43%	0.37%
Darbinieku pensionēšanās vecums	-1 gads	Uzkrājums pieaug par	21.91%	20.11%
Atalgojuma pieaugums	-0.5p.p.	Uzkrājums samazinās par	0.13%	0.04%
Iemaksas privātajā pensiju fondā	-0.5p.p.	Uzkrājums samazinās par	0.02%	0.02%
VSAOI	-0.5p.p.	Uzkrājums samazinās par	0.09%	0.09%

Uzkrājumu aprēķiniem tika izmantots pieņēmums, ka diskonta likme 2023. gadā bija 0.039085% , 2022. gadā 0.031855%, t.i., vienāda ar vidējo valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīru ar sākotnējo dzēšanas termiņu pieci gadi un vairāk gada peļņas likmi, kas noteikta šādu vērtspapīru divos pēdējos laidienos (avots: Valsts Kase).

Savukārt, pieņēmums par darbinieku rotācijas koeficientu 9.71% (2022. gadā 23.90%) apmērā tika iegūts, pielietojot aprēķina metodiku, kurā par pamatu tiek ņemta attiecība starp no uzņēmuma aizgājušiem darbiniekiem (pēc darbinieka iniciatīvas) un darbinieku skaitu pārskata periodā.

Pieņēmums par darbinieku pensionēšanās vecumu balstās uz 1995. gada 2. novembrī pieņemtā likuma "Par valsts pensijām" (turpmāk – Likums) Pārejas noteikumu 8.1 pantu, kas nosaka, ka Likuma 11. panta pirmajā daļā noteiktais vecuma pensijas piešķiršanai nepieciešamais vecums — no 62 līdz 65 gadiem — pieaug pakāpeniski, konkrēti nosakot, kāds tas katru gadu ir. 2023. gada 31. decembrī tie ir 64.75 gadi (2022. gada 31. decembrī – 64.5 gadi).

Aprēķinos izmantotais pieņēmums par atalgojuma pieaugumu atbilst prognozētajam inflācijas rādītājam nākamajam gadam atbilstoši Latvijas Bankas prognozēm, 2024. gadā tas būs ap 8.0%, pieņemot, ka tas var būt mainīgs tikai tuvākos sešu gadus, pēc tam konstants, kā arī ņemot vērā Sabiedrības personāla izmaksu pieaugumu. Šobrīd Sabiedrībā šis pieņēmums 4% apmērā ir nemainīgs jau vairākus gadus. Pieņēmums par iemaksām privātajā pensiju fondā 5% apmērā tika izdarīts, pamatojoties uz Sabiedrības koplīgumu.

Pieņēmumi par VSAOI likmēm darbiniekiem un pensionāriem ir izdarīti atbilstoši aprēķinu metodikas vispārējiem noteikumiem, kur aprēķinos tiek izmantotas nākamā gada valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu likmes, kuru lielumus nosaka 17.12.2020. Ministru kabineta (MK) sēdē apstiprinātie MK noteikumi Nr.786 "Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas iemaksu likmes sadalījumu pa valsts sociālās apdrošināšanas veidiem", un tajos šīs likmes ir noteiktas attiecīgi 23.59% un 20.77% apmērā.

18. Parādi piegādātājiem un darbuuzņēmējiem

	31.12.2023	31.12.2022
	EUR'000	EUR'000
Parādi saistītiem uzņēmumiem*	-	3 908
Parādi trešajām pusēm	5 492	33 419
	5 492	37 327

*AS "Gasol" no 17.07.2023. vairs nav Sabiedrības saistīts uzņēmums.

19. Pārējās saistības

	31.12.2023	31.12.2022
	EUR'000	EUR'000
Saņemtās priekšapmaksas	5 069	11 784
Pievienotās vērtības nodoklis	2 649	12 345
Uzkrātās izmaksas	958	1 609
Akcīzes nodoklis	363	457
Uzkrātās neizmantoto atvaļinājumu izmaksas	375	359
Darbinieku atalgojums	135	158
Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	153	139
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	83	111
ārējās īstermiņa saistības	20	25
	9 805	26 987

20. Saistīto personu darījumi

Pārskata periodā Sabiedrībai ir bijuši darījumi ar šādām saistītām personām:

Ar PAS "Gazprom" - atbilstoši 2017.gadā noslēgtajam Aģenta līgumam - par dabasgāzes transportēšanu Latvijas Republikā un dabasgāzes uzglabāšanu Inčukalna pazemes gāzes krātuvē.

Ar AS "Gasol" – līgums par dabasgāzes tirdzniecību; nedzīvojamo telpu nomas līgums Nr. 57 par AS "Gasol" piederošā n/ī iznomāšanu Vagonu ielā 20, Rīgā Sabiedrības vajadzībām; Sadarbības līgums par saimnieciskās darbības pakalpojumu nodrošināšanu.

leņēmumi vai izdevumi	2023*	2022
	EUR'000	EUR'000
leņēmumi no pakalpojumu sniegšanas (t.sk. balansēšanas pakalpojumi, pašpatēriņš un citi)		
AS "Gasol"	3 219	13 076
PAS "Gazprom"	2 266	8 111
Dabasgāzes iepirkumi		
PAS "Gazprom"	-	201 294
Izdevumi par dabasgāzes sadali un citiem saistītajiem pakalpojumiem		
AS "Gasol"	15 940	30 920
Atvasināto finanšu instrumentu neto patiesās vērtības zaudējumi		
"SEFE Marketing & Trading Limited"	-	4 435

Prasības un saistības pret saistītām personām	2023*	2022
	EUR'000	EUR'000
Saistīto uzņēmumu parādi		
AS "Gaso"	-	5 081
Parādi saistītajiem uzņēmumiem par dabasgāzi un pakalpojumiem		
AS "Gaso"	-	3 908

*AS "Gaso" no 17.07.2023. vairs nav Sabiedrības saistīts uzņēmums. Darījumi ar AS "Gaso" norādīti par periodu no 01.01.2023. līdz 17.07.2023.

21. Finanšu risku pārvaldība

Patiesās vērtības apsvērumi

Finanšu aktīvi un saistības	Līmenis	31.12.2023	31.12.2022
		EUR'000	EUR'000
Pircēju un pasūtītāju parādi	3	21 737	81 951
Uzkrātie ieņēmumi	3	-	4
Rezervētie līdzekļi	2	1 775	5 846
Nauda un tās ekvivalenti	2	78 328	41 237
Finanšu aktīvi		101 840	129 038
Nomas saistības	3	-	140
Uzkrātas izmaksas	3	958	1 609
Parādi piegādātājiem un darbuuzņēmējiem	3	5 492	37 327
Finanšu saistības		6 450	39 076

Aktīvajos tirgos tirgoto finanšu instrumentu patiesā vērtība balstīta uz kotētajām tirgus cenām bilances datumā. Tirgus uzskatāms par aktīvu, ja kotētās cenas ir gatavas un regulāri pieejamas no biržas, tirgotāja, brokera, nozares grupas, izcenošanas pakalpojuma vai regulatīvās iestādes un regulāri tiek pieņemtas tirgus darījumos uz nesaistītu pušu darījumu nosacījumiem atbilstoša pamata.

Lai noteiktu finanšu aktīva patieso vērtību, izmanto vairākas metodes: kotētās cenas vai vērtēšanas tehniku, kas iekļauj novērojamus tirgus datus un vērtēšanas tehniku, kura ir balstīta uz iekšējiem modeļiem. Balstoties uz patiesās vērtības hierarhiju, atbilstoši SFPS Grāmatvedības standartos noteiktajam, visas vērtēšanas tehnikas ir sadalītas 1. līmenī, 2. līmenī un 3. līmenī.

Finanšu aktīvu patiesās vērtības hierarhijas līmenim ir jābūt noteiktam kā zemākajam līmenim, ja to vērtības būtisko daļu sastāda zemāka līmeņa dati.

Finanšu aktīva klasificēšana patiesās vērtības hierarhijā notiek divos posmos:

1. Klasificēt datus, kuri izmantoti, lai noteiktu patiesās vērtības hierarhiju trijos līmeņos;
2. Klasificēt pašu finanšu aktīvu, balstoties uz izmantoto datu zemāko līmeni.

Kotētas tirgus cenas – 1. līmenis

Vērtēšanas tehnikā 1. līmenī tiek izmantotas aktīvā tirgū nekorrigētas kotācijas cenas identiskiem aktīviem vai saistībām, kad kotācijas cenas ir viegli pieejamas un cena atspoguļo faktisko tirgus situāciju darījumiem godīgas konkurences apstākļos.

Vērtēšanas tehnika, kad tiek izmantoti tirgus dati – 2. līmenis

Vērtēšanas tehnikā 2. līmenī izmantotajos modeļos visi būtiskākie dati, tieši vai netieši, ir novērojami no aktīvu vai saistību puses. Modelī izmantotie tirgus dati, kas nav 1. līmenī iekļautās kotētās cenas, bet kas ir novērojami tieši (t.i., cena), vai netieši (t.i., tiek iegūti no cenas).

Vērtēšanas tehnika, kad tiek izmantoti tirgus dati, kas nav balstīti uz novērojamiem tirgus datiem – 3. līmenis

Vērtēšanas tehnika, kad tiek izmantoti tirgus dati, kas nav balstīti uz novērojamiem tirgus datiem (nenovērojamie tirgus dati) ir klasificēta kā 3. līmenis. Par nenovērojamiem tirgus datiem tiek uzskatīti tādi dati, kas nav viegli pieejami aktīvā tirgū nelikvīda tirgus vai finanšu aktīva sarežģītības dēļ. 3. līmeņa datus pārsvarā nosaka, balstoties uz līdzīga rakstura novērojamiem tirgus datiem, vēsturiskiem novērojumiem vai izmantojot analītiskas pieejas.

Ilgtermiņa aizņēmumu no kredītiestādēm patiesā vērtība tiek noteikta, diskontējot nākotnes naudas plūsmas, piemērojot tirgus procentu likmes. Tā kā procentu likmes, kuras tiek piemērotas aizņēmumiem no kredītiestādēm, pārsvarā ir mainīgas, aizņēmumi saņemti nesen un būtiski neatšķiras no tirgus procentu likmēm, ilgtermiņa saistību patiesā vērtība aptuveni atbilst to uzskaites vērtībai.

Sabiedrības finanšu aktīvi ietilpst 3. līmenī, izņemot naudu un naudas ekvivalentus un atvasinātos finanšu instrumentus, kas atbilst 2. līmenim.

Kreditrisks

Sabiedrība ir pakļauta kreditriskam, proti, riskam, ka gadījumā, ja darījuma partneris nespēs pildīt līgumsaistības pret Sabiedrību, radīsies materiāli zaudējumi. Kreditriski rodas no naudas un tās ekvivalentiem, kā arī no kreditriskā attiecībās ar klientiem, tostarp nenokārtotiem debitoru parādiem.

Pircēju un pasūtītāju parādi un uzkrātie ienākumi	31.12.2023	31.12.2022
	EUR'000	EUR'000
Pircēju un pasūtītāju parādi un uzkrātie ienākumi		
Parādi, kam atzīts vērtības samazinājums	8 446	8 162
Termiņš nav iestājies	20 411	74 750
Kavēti līdz 90 dienām, un vērtības samazinājums nav atzīts	1 520	7 453
Kavēti virs 90 dienām, un vērtības samazinājums nav atzīts	51	97
Pircēju un pasūtītāju parādi un uzkrātie ienākumi, bruto	30 428	90 462
Uzkrājumi slikto un šaubīgo debitoru vērtības samazinājumam	(8 675)	(8 486)
Pircēju un pasūtītāju parādi un uzkrātie ienākumi, neto	21 753	81 976
Kopējā pakļautība kreditriskam	21 753	81 976

Kreditriskā pārvaldības prakse

Kreditriskā mazināšanai Sabiedrība ievieša vairākas kreditriskā pārvaldīšanas procedūras. Lielākajiem klientiem Sabiedrība izmanto individuālu kreditriskā novērtējumu, kas ietver vairākas prakses, piemēram, sākotnēju kreditlimita novērtējumu, detalizētu finanšu rādītāju novērtējumu, kā arī biežus norēķinus, lai novērstu parāda uzkrāšanos. Sākotnēju šaubu gadījumā klienti tiek regulāri uzraudzīti Valdes līmenī un, ja nepieciešams, kā nosacījums pakalpojumu sniegšanai un dabasgāzes pārdošanai tiek prasīts papildu nodrošinājums. Mazākiem klientiem Sabiedrība ir apstiprinājusi detalizētu kreditkontroles procesu, kurā aprakstīti pamatsoļi progresa uzraudzībai un nepieciešamās saziņas ar klientiem, lai novērstu parāda uzkrāšanos. Uzkrājumi tiek veikti, pamatojoties uz grāmatvedības standartiem. Debitoru parādi, kam netiek individuāli vērtēta vērtības samazināšanās, tiek klasificēti grupās, apvienojot parādus pēc nokavēto dienu skaita, un kopīgi vērtēti attiecībā uz vērtības samazinājumu.

Ar naudu un tās ekvivalentiem saistītā kreditriskā pārvaldībai Sabiedrība ir apstiprinājusi finanšu aktīvu pārvaldības politiku. Saskaņā ar iekšējām vadlīnijām visas kredītiestādes, ar kurām Sabiedrība sadarbojas, tiek reizi ceturksnī vērtētas, ņemot vērā to finanšu un nefinanšu rādītājus. Uz novērtējuma pamata tiek noteikti un regulāri uzraudzīti ierobežojumi norēķinu kontiem vienā iestādē.

Likviditātes risks

Likviditātes risks saistīts ar Sabiedrības spēju izpildīt saistības noteiktajos termiņos. Sakarā ar Sabiedrības darbības izteikto sezonālītāti naudas ieplūšana ir pakļauta lielām svārstībām gada ietvaros un lielākā daļa ieņēmumu tiek gūta gada pirmajā un ceturtajā ceturksnī, kamēr ar uzturēšanas darbiem saistītās ekspluatācijas izmaksas pa gadu sadalās vienmērīgi, bet dividenžu izmaksa par iepriekšējo gadu parasti notiek trešajā ceturksnī.

Likviditātes riska pārvaldībai Sabiedrība izmanto naudas plūsmas plānošanas rīkus. Sabiedrība sastāda gada, ceturksņa un mēneša naudas plūsmas, lai noteiktu operatīvās naudas plūsmas prasības.

Finanšu saistību sadalījums pēc termiņa, 2023. gada 31. decembrī:

	2024	2-5 gadi	Kopā	Bilances vērtības
	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000
Parādi piegādātājiem un uzkrātās izmaksas	6 450	-	6 450	6 450
	6 450	-	6 450	6 450

Finanšu saistību sadalījums pēc termiņa, 2022. gada 31. decembrī:

	2023	2-5 gadi	Kopā	Bilances vērtības
	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000
Nomas	89	51	140	140
Parādi piegādātājiem un uzkrātās izmaksas	35 028	-	35 028	35 028
	35 117	51	35 168	35 168

Kapitāla riska vadība

Sabiedrības mērķi attiecībā uz kapitāla riska vadību ir nodrošināt Sabiedrības spēju turpināt to darbību, dodot atdevi to īpašniekiem un sniedzot labumus citām ieinteresētajām pusēm, kā arī uzturēt optimālu kapitāla struktūru, tādējādi samazinot kapitāla cenu. Sabiedrība veic kapitāla vadību, vadoties pēc aizņemtā kapitāla attiecības pret kopējo kapitālu. Šis rādītājs tiek aprēķināts kā Sabiedrības kopējo saistību attiecība pret to kopējo kapitālu. Saistībās tiek iekļautas visas ilgtermiņa un īstermiņa saistības, savukārt kopējā kapitālā tiek iekļautas visas Sabiedrības saistības un pašu kapitāls. Šis koeficients tiek izmantots, lai novērtētu Sabiedrības kapitāla struktūru, kā arī to maksātspēju.

2023. gada 31. decembrī un 2022. gada 31. decembrī aizņemtā kapitāla attiecība pret kopējo kapitālu bija šāda:

	31.12.2023	31.12.2022
	EUR'000	EUR'000
Saistības kopā	38 640	66 893
(Nauda un naudas ekvivalenti)	(78 328)	(41 237)
(Rezervētie līdzekļi)	(1 775)	(5 846)
Neto saistības kopā	(41 463)	19 810
Pašu kapitāls un saistības kopā	163 727	379 012
Aizņemtā kapitāla attiecība pret kopējo kapitālu	(25.32%)	5.23%

Tirgus risks

Tirgus risks ir risks, ka tirgus faktoru izmaiņas, piemēram, ārvalstu valūtas kursu, procentu likmju un preču cenu izmaiņas ietekmēs Sabiedrības peļņu. Sabiedrībai 2023. gada 31. decembrī nav naudas līdzekļu atlikuma ārvalstu valūtā, un Sabiedrībai nav citu aktīvu vai saistību ārvalstu valūtās.

Sabiedrība savā darbībā saskaras ar tirgus risku, kas rodas no dabasgāzes cenu svārstībām, pārdošanas un iegādes laika atšķirībām un iegādes un pārdošanas cenošanas modeļu starpības dēļ. AS "Latvijas Gāze" par prioritāti izvirza iekšējo tirgus riska mazināšanu, pārskatot piegādes līguma nosacījumus un iespēju robežās strādājot ar savu tirdzniecības portfeli.

Procentu likmju risks

Procentu likmju risks Sabiedrībai nav būtisks.

22. Citu risku vadība

Darbības atbilstības risks

Darbības atbilstības risks ir risks, ka Sabiedrībai var rasties zaudējumi vai tai var tikt uzlikti tiesiski pienākumi, vai pret tiem var tikt piemērotas sankcijas, vai var pasliktināties to reputācija, jo Sabiedrība neievēro vai pārkāpj atbilstības likumus, noteikumus un standartus. Sabiedrība rūpīgi seko izmaiņām normatīvajos aktos, kā arī Sabiedrības iekšējo kontroles procesu darbībai, lai

nodrošinātu darbības atbilstību esošajiem normatīvajiem aktiem un laicīgi sagatavotos nepieciešamajām darbības izmaiņām nākotnē.

Atbilstības riska pārvaldīšanai tiek izmantotas šādas pieejas:

- regulāra normatīvo aktu, izmaiņu un grozījumu tajos uzraudzība, veicot attiecīgo prasību ieviešanu Sabiedrības darbībā un veicot atbilstošu iekšējo normatīvo aktu aktualizāciju;
- sadarbības līgumu saskaņošana un regulāra izpildes uzraudzība;
- pārskatu un atskaišu savlaicīga sagatavošana un sniegšana, uzraugošo iestāžu un citu ārēju institūciju pieprasīju apstrāde un izpilde;
- Sabiedrības iekšējo normatīvo aktu aktualizācija un faktiskās darbības atbilstības šiem aktiem izvērtēšana, valdes lēmumu un rīkojumu izpildes uzraudzība, kā arī iekšējo un ārējo pārbaužu laikā konstatēto trūkumu novēršana;
- trauksmes celšanas sistēmas ieviešana Sabiedrībā – ziņošana par pārkāpumiem, kas izriet ārpus personīgo interešu aizskārumiem un skar Sabiedrību, tās darbinieku kopumā vai vispārējas Sabiedrības intereses;
- interešu konflikta savlaicīga identifikācija un novēršana;
- nodokļu riska pārvaldība.

23. Būtiskas grāmatvedības aplēses un vērtējumi

Gatavojot finanšu pārskatus atbilstoši SFPS Grāmatvedības standartiem, jāizmanto būtiskas grāmatvedības aplēses, kas pēc definīcijas reti atbilst faktiskajiem rezultātiem. Kā arī vadībai, piemērojot Sabiedrības grāmatvedības politiku, jāizdara savi vērtējumi.

Šajā pielikumā ir sniegta informācija par jomām, kas saistītas ar augstāku sprieduma vai sarežģītības pakāpi, kas, visticamāk, tiks būtiski koriģētas aplēšu un pieņēmumu dēļ, ja tie izrādīsies nepareizi.

Atgūstamā pircēju un pasūtītāju parādu un uzkrāto ieņēmumu summa

Zaudējumu uzkrājumi finanšu aktīviem, tostarp debitoru parādiem un uzkrātajiem ienākumiem, ir balstīti uz pieņēmumiem par neizpildes risku un paredzamajām zaudējumu likmēm. Izdarot šos pieņēmumus un izvēloties datus vērtības samazināšanās aprēķinam, Sabiedrība ņem vērā savu pieredzi, esošos tirgus apstākļus, kā arī nākotnes aplēses katra pārskata perioda beigās. Tā kā lielā klientu skaita dēļ individuāls debitoru parāda novērtējums nav iespējams, individuāli tiek vērtēti tikai būtiskie parādnieki. Kavētie parādi, kam netiek individuāli vērtēta vērtības samazināšanās, tiek klasificēti grupās, apvienojot parādus pēc nokavēto dienu skaita, un kopīgi vērtēti attiecībā uz vērtības samazināšanos. Sīkāka informācija par galvenajiem pieņēmumiem un izmantotajiem datiem, kas izmantoti, lai novērtētu sagaidāmos kredītu zaudējumus, sniegta 21. pielikumā, kredītriska sadaļā.

Pēcnodarbinātības pabalstu saistības

Ņemot vērā Koplīguma nosacījumus par nākotnē paredzamajiem darbiniekiem izmaksājamiem pēcnodarbinātības pabalstiem, Sabiedrības ietvaros ir aprēķinātas pēcnodarbinātības pabalstu uzkrātās saistības atbilstoši metodikai, kas izstrādāta, balstoties uz aktuārmatemātikas metodēm un SFPS, izmantojot perspektīvo aprēķina metodi un plānotās vienības metodi. Aprēķinos izmantota diskontēšanas likme, kas vienāda ar gada vidējo peļņas likmi, kas noteikta divos pēdējos laidienos Latvijas valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīriem ar sākotnējo dzēšanas termiņu pieci un

vairāk gadu. Uzkrājumu aprēķini tiek veikti katram darbiniekam atsevišķi pēc stāvokļa uz katra pārskata gada 31. decembri, un tiek aktualizēti katru gadu, t.sk. pēc stāvokļa uz 2023. gada 31. decembri. Vienlaicīgi ar pēcnodarbinātības pabalstu saistību aprēķināšanu tiek veidoti uzkrājumi darba devēja obligātajām valsts sociālās apdrošināšanas iemaksām un iemaksām privātajos pensiju fondos.

Lēmums par to, vai uzņēmums darbojas kā principāls vai aģents akcīzes nodokļa iekasēšanā un maksāšanā

Vadība ir noteikusi, ka, attiecībā uz akcīzes nodokli, Sabiedrība darbojas kā aģents, iekasējot akcīzes nodokli valsts vārdā. Rezultātā, akcīzes nodoklis tiek atskaitīts no neto ieņēmumiem (līdzīgi kā ar citiem pārdošanas nodokļiem), nevis iekļauts gan ieņēmumos, gan pārdošanas izmaksās, jo šāda informācijas atklāšana labāk atspoguļotu darījuma būtību.

Minēto vadības secinājumu pamato šādi argumenti:

- Lai gan “ražošana” un “pārdošana” (nodošana tiešajam lietotājam) uzņēmējdarbības rakstura dēļ faktiski nav nodalītas, akcīzes nodokļa maksāšanas galvenais notikums ir “piegāde” gala lietotājam. Tas norāda, ka akcīzes nodoklis tiek samaksāts tūlīt pēc nodošanas gala patērētājam, un tāpēc tas pēc būtības ir tuvāks tirdzniecības nodoklim.
- Akcīzes nodoklis ir skaidri nodalīts no pārdošanas cenas, un tas tiek atsevišķi uzrādīts rēķinos komerciāliem klientiem.

24. Galvenās grāmatvedības politikas

Zemāk norādītas galvenās grāmatvedības politikas, kas bijušas spēkā, gatavojot šos finanšu pārskatus. Šīs politikas konsekventi piemērotas visiem uzrādītajiem gadiem, ja vien nav norādīts citādi.

Sagatavošanas pamats

AS “Latvijas Gāze” finanšu pārskats ir sagatavots saskaņā ar Eiropas Savienībā apstiprinātajiem SFPS Grāmatvedības standartiem (SFPS) un SFPS Interpretāciju komitejas (IK) izdotajām interpretācijām, pēc darbības turpināšanas principa.

Finanšu pārskats sagatavots pēc sākotnējo izmaksu principa.

Visas summas šajā finanšu pārskatā uzrādītas tūkstošos *euro* (EUR), ja vien nav īpaši apzīmētas citādi. *Euro* (EUR) ir Sabiedrības funkcionālā un informācijas atklāšanas valūta.

Sabiedrība ir izvēlējusies klasificēt savas izmaksas peļņas vai zaudējumu aprēķinā pēc izdevumu veidiem. Sabiedrība sagatavo naudas plūsmas pārskatu, izmantojot netiešo metodi.

Finanšu pārskatu publicēšanai 2024. gada 19. aprīlī ir apstiprinājusi sabiedrības Valde. Saskaņā ar Komerclikuma prasībām Sabiedrība izsludina kārtējo akcionāru sapulci pēc revidenta atzinuma un padomes ziņojuma saņemšanas, vienlaikus nosūtot gada pārskatu Sabiedrības akcionāriem.

Jaunu SFPS Grāmatvedības standartu, grozījumu un interpretāciju ieviešana

SFPS Grāmatvedības standarti un grozījumi, kas stājas spēkā pārskata gadā, kas sākas 2023. gada 1. janvārī vai vēlāk

Ir izdoti jauni vai pārskatīti SFPS Grāmatvedības standarti, kas ir obligāti pārskata periodiem, kas sākas 2023. gada 1. janvārī vai vēlāk, un kurus Sabiedrība nav priekšlaicīgi pieņēmusi. No šiem standartiem nav paredzama būtiska ietekme uz Sabiedrības finanšu pārskatu.

1) Jaunie standarti:

- **17. SFPS: Apdrošināšanas līgumi** (izdots 2017. gada 18. maijā); ieskaitot **Grozījumus 17. SFPS** (izdoti 2020. gada 25. jūnijā) (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2023. gada 1. janvārī vai vēlāk).

2) Standartu grozījumi:

- **Grozījumi 17. SFPS: Apdrošināšanas līgumi: 17. SFPS sākotnējā piemērošana un 9. SFPS – Salīdzinošā informācija** (izdoti 2021. gada 9. decembrī) (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2023. gada 1. janvārī vai vēlāk).
- **Grozījumi 12. SGS “Ienākumu nodokļi”: atliktais nodoklis saistībā ar aktīviem un saistībām, kas rodas vienā darījumā** (izdoti 2021. gada 7. maijā) (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2023. gada 1. janvārī vai vēlāk).
- **Grozījumi 1. SGS: Finanšu pārskatu sniegšana un SFPS 2. prakses paziņojums: Grāmatvedības politikas atklāšana** (izdoti 2021. gada 12. februārī) (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2023. gada 1. janvārī vai vēlāk).
- **Grozījumi 8. SGS: Grāmatvedības politikas, izmaiņas grāmatvedības aplēsēs un kļūdas: Grāmatvedības aplēšu definīcija** (izdoti 2021. gada 12. februārī) (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2023. gada 1. janvārī vai vēlāk).
- **Grozījumi 12. SGS “Ienākuma nodokļi”: starptautiskā nodokļu reforma - otrā pīlāra paraugnoteikumi** (izdoti 2023. gada 23. maijā) (spēkā nekavējoties un pārskata periodiem, kas sākas 2023. gada 1. janvārī vai vēlāk).

SFPS Grāmatvedības standarti un grozījumi, kas ir izdoti un pieņemti ES, bet vēl nav stājušies spēkā

SFPS Grāmatvedības standarti, kas ir izdoti, bet vēl nav stājušies spēkā līdz Sabiedrības finanšu pārskatu izsniegšanas dienai, tiek atspoguļoti zemāk. Sabiedrība plāno ieviest šos standartus (ja tie būs piemērojami), kad tie stāsies spēkā, taču sākotnējais izvērtējums par standartu potenciālo ietekmi uz finanšu pārskatu vēl nav pabeigts:

1) Standartu grozījumi:

- **Grozījumi 1. SGS: Finanšu pārskatu sniegšana** (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2024. gada 1. janvārī vai vēlāk):
  - **Saistību klasifikācija kā īstermiņa vai ilgtermiņa** (izdoti 2020. gada 23. janvārī);
  - **Saistību klasifikācija kā īstermiņa vai ilgtermiņa - spēkā stāšanās datuma atlikšana** (izdoti 2020. gada 15. jūlijā);

- **Ilgtermiņa saistības ar nosacījumiem** (izdoti 2022. gada 31. oktobrī).
- **Grozījumi 16. SFPS Noma: Nomas saistības pārdošanas ar saņemšanu atpakaļ nomā darījumos** (izdoti 2022. gada 22. septembrī) (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2024. gada 1. janvārī vai vēlāk).

SFPS Grāmatvedības standarti un grozījumi, kas ir izdoti, bet vēl nav pieņemti ES

1) Standartu grozījumi:

- **Grozījumi 21. SGS “Ārvalstu valūtas kursu izmaiņu ietekme”:** **apmaināmības trūkums** (izdoti 2023. gada 15. augustā) (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2025. gada 1. janvārī vai vēlāk).
- **Grozījumi 7. SGS “Naudas plūsmas pārskats” un 7. SFPS “Finanšu instrumenti: informācijas atklāšana”:** **piegādātāju finansēšanas vienošanās** (izdoti 2023. gada 25. maijā) (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2024. gada 1. janvārī vai vēlāk).

Finanšu instrumenti

Finanšu aktīvu klasifikācija

Sabiedrība klasificē savus finanšu aktīvus šādās novērtēšanas kategorijās:

- tādi, kas jānovērtē vēlāk patiesajā vērtībā (ar pārvērtēšanu vai nu peļņas vai zaudējumu aprēķinā, vai citos apvienotajos ienākumos), un
- tādi, kas jānovērtē amortizētajā iegādes vērtībā.

Atzīšana un atzīšanas pārtraukšana

Regulāra finanšu aktīva posteņa iegāde un pārdošana tiek atzīta tirdzniecības datumā, kas ir datums, kurā Sabiedrība uzņemas pirkt vai pārdot aktīvu.

Finanšu aktīvu atzīšana tiek pārtraukta, kad beigušās vai nodotas tiesības saņemt naudas plūsmas no šiem finanšu aktīviem un Sabiedrība nodevusi būtiskāko daļu visu risku un ieguvumu, kas izriet no īpašumtiesībām.

Novērtēšana

Sākotnējās atzīšanas brīdī Sabiedrība novērtē aktīvu patiesajā vērtībā, vai, ja finanšu aktīvs nav patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu peļņas vai zaudējumu aprēķinā (FVPL) – pieskaitot darījuma izmaksas, kas tieši attiecināmas uz finanšu aktīva iegādi. Finanšu aktīviem, kas uzskaitīti patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu peļņas vai zaudējumu aprēķinā, darījuma izmaksas tiek ietvertas peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

Parāda instrumenti

Parāda instrumentu turpmākā vērtēšana ir atkarīga no Sabiedrības uzņēmējdarbības modeļa aktīva pārvaldīšanā un aktīva naudas plūsmas iezīmēm. Visi Sabiedrības parāda instrumenti ir klasificēti amortizētās iegādes vērtības novērtēšanas kategorijā.

Amortizētā iegādes vērtība

Aktīvi, kas tiek turēti līgumā noteikto naudas plūsmu iekasēšanai, kur šīs naudas plūsmas ir tikai pamatsummas un procentu maksājumi, tiek novērtēti amortizētajā iegādes vērtībā. Procentu ieņēmumi no šiem finanšu aktīviem tiek iekļauti finanšu ienākumos, izmantojot faktiskās procentu likmes metodi. Jebkāda peļņa vai zaudējumi, pārtraucot atzišanu, tiek atzīti tieši peļņas vai zaudējumu aprēķinā un uzrādīti pārējos ieņēmumos / (izdevumos). Peļņa no ārvalstu valūtu maiņas un zaudējumi no vērtības samazinājuma tiek atspoguļoti peļņas vai zaudējumu aprēķinā pārējos ieņēmumos / (izdevumos).

Šajā kategorijā tiek klasificēti šādi Sabiedrības finanšu aktīvi:

- pircēju un pasūtītāju parādi;
- uzkrātie ieņēmumi;
- rezervētie līdzekļi;
- nauda un naudas ekvivalenti.

Pašu kapitāla instrumenti

Sabiedrībai nav ieguldījumu pašu kapitāla instrumentos.

Atvasinātie finanšu instrumenti

Atvasinātie finanšu instrumenti tiek uzskaitīti patiesajā vērtībā. Visi finanšu instrumenti tiek uzskaitīti, kā aktīvi, kad patiesā vērtība ir pozitīva, un kā saistības, kad patiesā vērtība, ir negatīva. Atvasināto finanšu instrumentu patiesās vērtības izmaiņas tiek ietvertas gada peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Sabiedrība nepielieto riska ierobežošanas uzskaiti.

Finanšu aktīvu vērtības samazinājums

Sabiedrība nākotnes kontekstā vērtē paredzamos kredītu zaudējumus saistībā ar saviem parāda instrumentiem, kas uzskaitīti amortizētajā iegādes vērtībā. Izmantotā vērtības samazinājuma metodika atkarīga no tā, vai būtiski pieaudzis kredītrisks.

Paredzamo kredītu zaudējumu novērtēšana atspoguļo:

- objektīvu un iespējamu summu, kas noteikta, izvērtējot virkni iespējamo iznākumu,
- naudas vērtību laikā un
- visu saprātīgo un pamatojamo informāciju par pagātnes notikumiem, tagadnes apstākļiem un nākotnes apstākļu prognozēm, kas katra pārskata perioda beigās iegūstama bez nesamērīgām izmaksām un pūlēm.

Pircēju un pasūtītāju parādiem un uzkrātajiem ieņēmumiem bez ievērojamas finansēšanas komponentes Sabiedrība izmanto vienkāršotu pieeju, ko pieļauj 9. SFPS, un novērtē uzkrājumus zaudējumiem no vērtības samazinājuma pēc pastāvēšanas laikā paredzamajiem kredītu zaudējumiem no debitoru parādu sākotnējās atzišanas. Tā kā individuālais novērtējums nav iespējams dēļ lielā debitoru atlikumu skaita, tikai nozīmīgos debitorus novērtē atsevišķi. Debitoru parādi, kas nav novērtēti atsevišķi, tiek klasificēti debitoru parādu grupās, pamatojoties uz nokavētajām dienām un tiek kopīgi novērtēti vērtības samazinājuma noteikšanai.

Finanšu aktīvu atzīšana un atzīšanas pārtraukšana

Regulāra finanšu aktīva posteņa iegāde un pārdošana tiek atzīta tirdzniecības datumā, kas ir datums, kurā Sabiedrība uzņemas pirkt vai pārdot aktīvu.

Finanšu aktīvu atzīšana tiek pārtraukta, kad beigušās vai nodotas tiesības saņemt naudas plūsmas no šiem finanšu aktīviem, un Sabiedrība nodevusi būtiskāko daļu visu risku un ieguvumu, kas izriet no īpašumtiesībām.

Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem

Ieņēmumi ir ienākumi, kas rodas Sabiedrības parastās darbības gaitā. Ieņēmumi tiek novērtēti darījuma cenas apmērā. Darījuma cena ir atlīdzības summa, kādu Sabiedrība uzskata par sev pienākošos apmaiņā pret kontroles pār solītajām precēm vai pakalpojumiem nodošanu klientam, neieskaitot trešo personu vārdā iekasētās summas. Sabiedrība atzīst ieņēmumus brīdī, kad nodod faktisko varu pār precī vai pakalpojumu klientam.

Dabasgāzes pārdošana – vairumtirdzniecība

Sabiedrība pārdod dabasgāzi vairumtirdzniecības tirgū. Ieņēmumi tiek atzīti konkrētā brīdī, kad produkts (dabasgāze) ir piegādāts vairumtirgotājam (pircējam) un tam ir pilnīga rīcības brīvība attiecībā uz produktu pārdošanas vietu un cenu, kā arī vairumtirgotājam (pircējam) nav nekādu pretenziju par līguma izpildi, kas varētu ietekmēt produktu pieņemšanu no vairumtirgotāja (pircēja) puses. Piegāde notiek, kad produkti nogādāti konkrētajā vietā, noilguma un zuduma riski nodoti vairumtirgotājam (pircējam), Sabiedrībai ir objektīvi pierādījumi, ka visi pieņemšanas-nodošanas kritēriji ir izpildīti.

Uzskatāms, ka dabasgāzes vairumtirdzniecībā nav finansēšanas elementa, jo pārdošana tiek veikta ar kredīta termiņu no 10-30 dienām, kas atbilst pastāvošai vai vispārpieņemtai tirgus praksei.

Dabasgāzes pārdošana galalietotājiem – komerciālajiem klientiem un māsaimniecībām

Sabiedrība pārdod dabasgāzi galalietotājiem – korporatīvajiem klientiem un māsaimniecībām. Ieņēmumi tiek atzīti atbilstoši, līdz pārskata perioda (parasti mēneša) beigām faktiski piegādātājiem apjomiem, jo pārdotā dabasgāze tiek cenota, pamatojoties uz daudzumu.

Māsaimniecības veic norēķinus pēc izlīdzinātā maksājumu grafika, pamatojoties uz faktisko patēriņu iepriekšējā norēķinu gadā, kura beigu datums ne vienmēr sakrīt ar kalendārā gada beigām.

Akcīzes nodoklis

Akcīzes nodoklis tiek iekasēts par gala patērētājam piegādāto dabasgāzi, un to aprēķina, pamatojoties uz fiksētu likmi par piegādāto daudzumu atkarībā no gala patērētāja dabasgāzes izmantošanas mērķa.

Līgumaktīvi un līgumsaistības, kas saistītas ar līgumiem ar klientiem

Sakarā ar izlīdzināto rēķinu izrakstīšanas un norēķinu kārtību ar mājsaimniecību klientiem, šie klienti bieži pārmaksā, salīdzinot ar to faktisko patēriņu. Mājsaimniecības mēdz maksāt avansā par visu nākamo gadu, pamatojoties uz faktisko iepriekšējā norēķinu gada patēriņu. Ir arī korporatīvie klienti, kuri ir pārmaksājuši Sabiedrībai par saņemtajām precēm un pakalpojumiem. Pārmaksāto summu atlikumi, kas atspoguļo līgumsaistības, tiek kompensēti ar nākotnes patēriņu. Tos uzrāda citās saistībās kā saņemtos avansa maksājumus.

Citu apgrozāmo līdzekļu sastāvā kā uzkrātie ieņēmumi ir iekļauti līguma aktīvi, kas saistīti ar līgumu ar dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas operatoru, kur Sabiedrība ir apņēmušies uzglabāt saskaņotu dabasgāzes daudzumu pazemes krātuvē noteiktā laika periodā. Ieņēmumi ir saņemami, ja ir izpildīti visi līguma nosacījumi.

Finansēšanas komponente

Sabiedrība nekoriģē darījuma vērtību par naudas vērtību laikā nevienam darījumam.

Pamatlīdzekļi

Pamatlīdzekļi ir ilgtermiņa materiālie aktīvi, kurus izmanto pakalpojumu sniegšanai vai saimnieciskām vajadzībām, un kuri atbilst pamatlīdzekļu klasifikācijas kritērijiem un aktīva atzīšanas nosacījumiem.

Sabiedrības galvenās pamatlīdzekļu grupas ir ēkas un būves, un to lietderīgās lietošanas laiks ir ilgāks par vienu gadu.

Aktīvi, kas iegādes brīdī nav gatavi paredzētajam pielietojumam vai ir uzstādīšanas procesā, ir klasificēti kā "Nepabeigto celtniecības objektu izmaksas". Šo grupu vērtē iegādes izmaksās, atskaitot uzkrāto vērtības samazinājumu. Turpmākās izmaksas tiek iekļautas aktīva bilances vērtībā vai atzītas kā atsevišķs aktīvs tikai tad, kad pastāv liela varbūtība, ka ar šo posteni saistītie nākotnes saimnieciskie labumi ieplūdis Sabiedrībā un šī posteņa izmaksas var ticami noteikt. Pārējās pamatlīdzekļu pašreizējā remonta un uzturēšanas izmaksas tiek iekļautas tā perioda peļņas vai zaudējumu aprēķinā, kurā tās ir radušās.

Zeme un nepabeigtās celtniecības izmaksas netiek pakļautas nolietojuma aprēķinam. Bilancē pamatlīdzekļus uzrāda neto vērtībā, atskaitot uzkrāto nolietojumu un uzkrātos zaudējumus no vērtības samazinājuma. Pamatlīdzekļu nolietojumu aprēķina pēc lineārās metodes. Nolietojumu rēķina ar nākamo mēnesi, kad pamatlīdzeklis ir gatavs tā paredzētajai izmantošanai.

Lietderīgās lietošanas laiks:

Ēkas: 20 – 80 gadi

Pārējie pamatlīdzekļi: 2 – 10 gadi

Aktīvu lietderīgās lietošanas laiki tiek pārskatīti un pēc vajadzības koriģēti katra pārskata perioda beigās. Aktīva uzskaites vērtība tiek norakstīta līdz tā atgūstamajai vērtībai, ja aktīva uzskaites vērtība ir lielāka par paredzamo atgūstamo summu.

Peļņa vai zaudējumi no pamatlīdzekļu izslēgšanas tiek aprēķināti kā starpība starp pamatlīdzekļa bilances vērtību un pārdošanas rezultātā gūtajiem ieņēmumiem un iekļauti attiecīgā perioda peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

Nemateriālie aktīvi

Nemateriālie aktīvi galvenokārt sastāv no programmatūras licencēm un patentiem. Nemateriālajiem aktīviem ir ierobežots lietderīgās lietošanas laiks un tos uzrāda izmaksu vērtībā, atskaitot uzkrāto nolietojumu un vērtības samazinājumu.

Amortizāciju aprēķina pēc lineārās metodes, lai izlīdzinātu nemateriālo aktīvu izmaksas to lietderīgās lietošanas laikā. Parasti nemateriālie aktīvi tiek amortizēti 5 līdz 10 gadu laikā.

Nefinanšu aktīvu vērtības samazinājums

Visiem Sabiedrības nefinanšu aktīviem (izņemot zemi) ir ierobežots lietderīgās lietošanas laiks. Amortizācijai vai nolietojumam pakļautiem aktīviem tiek pārbaudīts vērtības samazinājums, kad vien kādi notikumi vai apstākļu izmaiņas liecina, ka bilances vērtība var būt neatgūstama. Zaudējumi no vērtības samazināšanās tiek atzīti par summu, par kādu aktīva bilances vērtība pārsniedz atgūstamo summu.

Atgūstamā summa ir augstākā starp aktīva patieso vērtību, no kuras atņemtas pārdošanas izmaksas, un lietošanas vērtību. Vērtības samazinājuma pārbaudes nolūkiem aktīvi tiek grupēti zemākajos līmeņos, par kādiem ir atsevišķi identificējamas naudas plūsmas (naudu ienesošās vienībās). Nefinanšu aktīviem, kam samazinājusies vērtība, katrā pārskata datumā izskata iespēju veikt zaudējumu no vērtības samazināšanās apvērsi.

Krājumi

Krājumi bilancē norādīti zemākajā no to iegādes un neto pārdošanas vērtībām. Dabasgāzes izmaksas veido gāzes iepirkšanas izmaksas pēc FIFO (pirmais iekšā, pirmais ārā) metodes.

Neto pārdošanas vērtība ir aplēstā pārdošanas cena parastās uzņēmējdarbības ietvaros, atskaitot aplēstās produkcijas pabeigšanas un pārdošanas izmaksas.

Noma

Sabiedrība ir nomnieks. Aktīvi un saistības, kas rodas no nomas, sākotnēji tiek novērtēti, pamatojoties uz pašreizējo vērtību. Nomas saistības ietver šādu nomas maksājumu neto pašreizējo vērtību:

- fiksēti maksājumi (ieskaitot fiksētus maksājumus pēc būtības), no kuriem atskaitīti visi saņemamie nomas maksājumu samazinājumi;
- mainīgi nomas maksājumi, kuru pamatā ir indekss vai likme, kurus sākotnēji mēra, izmantojot indeksu vai likmi sākuma datumā;
- summas, kuras Sabiedrībai ir jāmaksā saskaņā ar atlikušās vērtības garantijām;
- pirkuma iespējas izpildes cenu, ja Sabiedrība ir pietiekami pārliecināti, ka izmantos šo iespēju, un
- soda naudas par nomas līguma izbeigšanu, ja nomas noteikumi paredz ka Sabiedrība izmantos šo iespēju.

Nomas maksājumi, kas jāveic saskaņā ar pamatoti noteiktām pagarināšanas iespējām, tiek iekļauti arī saistību novērtēšanā. Aprēķinā izmantotais nomas ilgums ir pamatots ar parakstītiem līgumiem ārējai nomai un uz 5 gadiem grupas iekšējai nomai.

Nomas maksājumi tiek sadalīti starp pamatsummu un finanšu izmaksām. Finanšu izmaksas tiek iekļautas peļņā vai zaudējumos nomas perioda laikā, lai iegūtu nemainīgu periodisku procentu likmi par katra perioda saistību atlikumu.

Lietošanas tiesību aktīvi

Lietošanas tiesību aktīvi tiek novērtēti to izmaksās, kas sastāv no:

- nomas saistību sākotnējā novērtējuma summas;
- visiem nomas maksājumiem, kas veikti sākuma datumā vai pirms tā, atskaitot saņemtos nomas maksājumu samazinājumus;
- visām sākotnējām tiešām izmaksām un
- atjaunošanas izmaksām.

Aktīvu lietošanas tiesības parasti tiek nolietotas izmantojot lineāro metodi, īsākajā no attiecīgā aktīva lietderīgās lietošanas laika un paredzētā nomas termiņa. Ja Sabiedrība ir pamatoti pārliecināta, ka tā izmantos pirkšanas iespēju, aktīvu lietošanas tiesības tiek amortizētas bāzes aktīva lietderīgās lietošanas laikā.

Nauda un tās ekvivalenti

Naudas līdzekļus veido nauda norēķinu kontos bankās, un īstermiņa depozīti, ja tādi ir, ar sākotnējo termiņu līdz 90 dienām, kas viegli pārvēršami naudā un nav pakļauti būtiskam vērtību izmaiņu riskam.

Bezskaidras naudas norēķiniem Sabiedrība izmanto kredītiestādes izsniegtas debetkartes.

Naudas līdzekļus ārvalstu valūtās pārrēķina EUR pēc Eiropas Centrālās Bankas noteiktā valūtas kursa.

Pašu kapitāls

Pašu kapitālu sastāvā uzskaita akciju kapitālu, akciju emisijas uzcenojumu, reorganizācijas rezervi, pēcnodarbinātības pabalstu pārvērtēšanas rezervi, citas statūtos noteiktās rezerves un nesadalīto peļņu.

Pārējās rezerves veido ar Padomes piekrišanu.

Pārdošanai turēts ieguldījums

Ilgtermiņa aktīvus, kuru uzskaites vērtība saskaņā ar vadības lēmumu par to pārdošanu tiks atgūta ar pārdošanas darījuma palīdzību nevis ar aktīva ilgtermiņa lietošanu, klasificē kā "Pārdošanai turētu ieguldījumu".

Atsavināšanas grupa ir tādu aktīvu grupa, kurus ar vadības lēmumu plāno pārdot vai citādi atsavināt vienā darījumā kopā kā grupu un uz šiem aktīviem tieši attiecināmās saistības, kas tiks nodotas darījuma rezultātā.

Lai ilgtermiņa aktīvus vai atsavināšanas grupu klasificētu kā turētus pārdošanai, tiem ir jāatbilst šādiem kritērijiem:

- aktīviem jābūt pieejamiem tūlītējai pārdošanai to patreizējā stāvoklī;
- aktīvu pārdošanai jābūt ar lielu varbūtību.

Ilgtermiņa aktīvu, kas klasificēts kā pārdošanai turēts ieguldījums, kā arī pārtraucamās darbības, novērtē zemākajā no šādām vērtībām:

- uzskaites vērtība;
- patiesā vērtība, kura samazināta par pārdošanas izmaksām.

Patiesā vērtība pārdošanā turētiem ieguldījumiem meitas sabiedrībā tiek izvērtēta un apstiprināta valdes sēdē.

Pirms pārklasificēšanas uz atsavināšanas grupu, zaudējumus no šādas novērtēšanas atzīst peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

Vērtības samazinājums, sākotnējā ilgtermiņa ieguldījumu pārklasifikācijas brīdī uz pārdošanai turētiem ieguldījumiem, tiek atzīts peļņas vai zaudējumu aprēķinā pat tad, ja pats aktīvs tika iepriekš novērtēts pārvērtētajā vērtībā.

Akciju kapitāls un dividenžu izmaksa

Sabiedrības pamatkapitāls sastāv no 39 900 000 akciju. Visas Sabiedrības akcijas dod to īpašniekiem vienādas tiesības, konkrēti: tiesības uz dividendes un likvidācijas kvotas saņemšanu, kā arī balsstiesībām Akcionāru sapulcē. 14 571 480 Sabiedrības akcijas ir vārda akcijas. 25 328 520 Sabiedrības akcijas ir uzrādītāja akcijas, kas atrodas publiskā apgrozībā. Visas Sabiedrības akcijas ir dematerializētas akcijas Sabiedrība var emitēt akcijas un konvertējamās obligācijas. Vērtspapīru emisijas apmērus, termiņus, nosacījumus un citus jautājumus, kas saistīti ar Sabiedrības vērtspapīru emisiju, izlemj Sabiedrības akcionāru sapulce. Uz jaunu akciju emisiju tieši attiecināmas ārējas papildizmaksas tiek parādītas pašu kapitālā kā atskaitījums, bez nodokļiem, no ieņēmumiem. Dividenžu izmaksa Sabiedrības akcionāriem finanšu pārskatos tiek atzīta kā "Saistības periodā, kurā dividendes apstiprina Sabiedrības akcionāri".

Parādi piegādātājiem un darbuzņēmējiem un citi parādi kreditoriem

Šīs summas ir neapmaksātās saistības par Sabiedrībai sniegtajām precēm un pakalpojumiem pirms finanšu gada beigām. Summas nav nodrošinātas ar prasījumu tiesībām un parasti tiek apmaksātas 30 dienu laikā no atzīšanas brīža, izņemot ar personālu saistītos uzkrājumus, kuru apmaksas termiņš var sasniegt 12 mēnešus. Ja maksājuma termiņš neiestājas 12 mēnešu laikā pēc pārskata perioda beigām, šādi parādi kreditoriem tiek uzrādīti kā ilgtermiņa. Parādi piegādātājiem un darbuzņēmējiem sākotnēji tiek atzīti patiesajā vērtībā, bet turpmāk – amortizēto izmaksu vērtībā, izmantojot faktiskās procentu likmes metodi.

Uzkrājumi

Uzkrājumus Sabiedrība atzīst tikai tad, ja ir izpildīti visi šie uzkrājumu atzīšanas kritēji:

Pirmkārt, Sabiedrībai ir pašreizējs pienākums (juridisks vai prakses radīts), ko izraisījis pagātnes notikums; Otrkārt, ir ticams, ka šā pienākuma izpildei būs nepieciešama saimniecisko labumu aizplūšana no uzņēmuma; Treškārt, ir iespējams veikt pienākuma izpildei nepieciešamās summas ticamu aplēsi. Uzkrājumi netiek atzīti nākotnes darbības zaudējumiem.

Uzkrājumi tiek vērtēti pēc pašreizējās vērtības, atbilstoši vadības iespējami precīzākajai aplēsei par pašreizējā pienākuma izpildei nepieciešamajām izmaksām pārskata perioda beigās.

Darbinieku labumi

Algas, piemaksas un prēmiju plāni

Algu saistības, tostarp par nemonetāriem labumiem, ikgadējo atvaļinājumu un piemaksām, ko paredzēts pilnībā nokārtot 12 mēnešu laikā pēc perioda, kurā darbinieki sniedz saistīto pakalpojumu, beigām tiek atzītas attiecībā uz darbinieku pakalpojumiem līdz pārskata perioda beigām un novērtētas summās, kādas paredzēts maksāt, nokārtojot saistības. Sabiedrība atzīst saistības un izdevumus par piemaksām pēc formulas, kurā ņem vērā uz Sabiedrības akcionāriem attiecināmo peļņu pēc zināmām korekcijām. Sabiedrība atzīst saistības, kad to paredz līgums vai pagātnes notikumu rezultātā ir prakses radīts pienākums. Bilancē saistības tiek uzrādītas kā “Pārējās saistības”.

Sociālās apdrošināšanas un pensiju plāna iemaksas

Sabiedrība veic sociālās apdrošināšanas maksājumus valsts pensiju apdrošināšanai valsts fondēto pensiju shēmā saskaņā ar Latvijas normatīvajiem aktiem. Valsts fondēto pensiju shēma ir fiksētu iemaksu pensiju plāns, saskaņā ar kuru Sabiedrībai jāveic likumā noteikta apjoma maksājumi. Tās veic iemaksas arī ārējā fiksēto iemaksu privāto pensiju plānā. Tām nerodas papildus juridiskas vai prakses radītas saistības veikt papildus maksājumus, ja valsts fondēto pensiju shēma vai privātais pensiju plāns nevar nokārtot savas saistības pret darbiniekiem. Sociālās apdrošināšanas un pensiju plāna iemaksas tiek atzītas kā izmaksas, izmantojot uzkrājumu principu, un ir iekļautas darbinieku izmaksās.

Uzkrātās neizmantoto atvaļinājumu izmaksas

Uzkrāto neizmantoto atvaļinājumu izmaksu summa tiek noteikta, reizinot darbinieku vidējo dienas atalgojumu pārskata gada pēdējos sešos mēnešos ar pārskata gada beigās uzkrāto neizmantoto atvaļinājumu dienu skaitu.

Pēcnodarbinātības pabalsti un citi labumi

Sabiedrības darbiniekiem, kuru nodarbinātības nosacījumi atbilst noteiktiem kritērijiem, saskaņā ar Koplīgumu nodrošina noteiktus labumus darba laikā un darba attiecību izbeigšanas gadījumā. Pabalstu saistības tiek aprēķinātas, ņemot vērā esošo algas līmeni un darbinieku skaitu, kuriem ir tiesības saņemt šos maksājumus, kā arī aktuāra pieņēmumus, izmantojot unit credit metodi.

Pabalstu saistību tagadnes vērtība tiek noteikta, diskontējot plānoto naudas plūsmu, izmantojot tirgus likmes par valdības obligācijām.

Neto procentu izmaksas tiek aprēķinātas, piemērojot definēto pabalstu saistību neto atlikumam diskonta likmi. Peļņas vai zaudējumu aprēķinā šīs izmaksas tiek ietvertas izdevumos par darbinieku pabalstiem.

Peļņa vai zaudējumi no atkārtotas novērtēšanas, kas rodas no korekcijām un aktuāra pieņēmumu izmaiņām, tiek atzīti citos apvienotajos ienākumos periodā, kurā tie radušies, iekļaujot atsevišķā rezervē “Darbinieku pabalstu pārvērtēšanas rezerve”. Pašu kapitāla izmaiņu pārskatā un bilancē tie tiek ietverti nesadalītājā peļņā.

Definēto pabalstu saistību tagadnes vērtības izmaiņas plānu grozījumu vai samazinājumu rezultātā tiek uzreiz atzītas peļņā vai zaudējumos kā iepriekšējās darba izmaksas.

Ienākuma nodoklis

Uzņēmumu ienākuma nodoklis tiek aprēķināts par sadalīto peļņu (20/80 no akcionāriem izmaksājamās neto summas). Nodoklis par sadalīto peļņu tiks atzīts brīdī, kad Sabiedrības akcionāri pieņems lēmumu par peļņas sadali. Uzņēmumu ienākuma nodoklis tiek maksāts arī par nosacīti sadalītu peļņu (ar uzņēmējdarbību nesaistītām izmaksām, izklaides un ziedojumu izdevumiem, kas pārsniedz noteiktus kritērijus, un tamlīdzīgi). Šāds nodoklis nav uzskatāms par ienākuma nodokli 12. SGS kontekstā, jo tiek rēķināts no bruto, nevis neto summas, un atzīts peļņas vai zaudējumu aprēķinā kā citas darbības izmaksas.

Saistītās personas

Saistītās personas tiek definētas kā Sabiedrības akcionāri ar būtisku ietekmi, kā arī Sabiedrības Padomes un Valdes locekļi, viņu tuvākie radnieki un organizācijas, kuros viņiem ir būtiska ietekme vai kontrole.

25. Atlīdzība zvērinātu revidentu komercsabiedrībai

	2023	2022
	EUR'000	EUR'000
Finanšu pārskata un konsolidētā finanšu pārskata obligātā revīzija	28	28
Ar revīziju nesaistītu uzdevumu veikšana	-	-
	28	28

26. Iespējamās saistības

Kopš 1999. gada Sabiedrībai ir noslēgts ilgtermiņa dabasgāzes piegādes līgums ar PAS Gazprom (turpmāk – Līgums) uz “take or pay” noteikumiem, kas paredz minimālo dabasgāzes apjomu, kas jāiepērk attiecīgajā periodā. 2022. gadā Līguma darbība tika iesaldēta, noslēdzot starp pusēm vienošanos, tajā skaitā par pretenziju neizvirzīšanu vienai pret otru sakarā ar nosacījumu neizpildi šī līguma ietvaros.

Priekšlikums par peļņas sadali vai zaudējumu segšanu un iespējamās saistības, kas saistītas ar uzņēmumu ienākuma nodokli no Sabiedrības sadalāmās peļņas

2023. gadu Sabiedrība noslēdza ar zaudējumiem, kas tiks segti no iepriekšējo gadu nesadalītās peļņas. Sakarā ar to, ka nav paredzēta peļņas sadale, nav sagaidāmas uzņēmumu ienākuma nodokļa saistības no peļņas sadales.

27. Notikumi pēc bilances datuma

Latvijas Gāze Padomē ir 11 Padomes locekļi. 2023. gada 24. novembrī mainoties Latvijas Gāze akcionāru struktūrai, Padomes locekļi N. Merigo Kuks, H. Peters Florens un Ē. Atvars ir atkāpušies no Padomes locekļu amata. Latvijas Gāze Padome turpināja darbu 8 locekļu (nepilnā) sastāvā līdz nākamajam akcionāru lēmumam 2024. gada 22. februārī, kad tika ievēlēta Latvijas Gāze Padome šādā jaunā sastāvā: V. Bļugers, N. Dorofejevs, G. Reidzāns (Padomes priekšsēdētājs), E. Buncis, M. Kolenbahs (Padomes priekšsēdētāja vietnieks), K. Janzens, J. Mihailova, J. Ivanovs, K. Seļezņovs, V. Hatjkovs un K. Neujmins (Padomes priekšsēdētāja vietnieks).

Periodā pēc 2023. gada 31. decembra nav bijuši citi notikumi, kas ietekmētu Sabiedrības finanšu stāvokli vai finanšu rezultātus bilances datumā.

Aigars Kalvītis
Valdes priekšsēdētājs

Elita Dreimane
Valdes locekle

Egīls Lapsalis
Valdes loceklis

Laima Dudiča
Galvenā grāmatvede,
Grāmatvedības un
pārskatu daļas
vadītāja

*DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

KORPORATĪVĀS SOCIĀLĀS ATBILDĪBAS ZIŅOJUMS (NEFINANŠU PAZIŅOJUMS)

Sagatavots saskaņā ar Finanšu instrumentu tirgus likuma 56.3. pantu

AS “Latvijas Gāze”

Reģistrācijas vieta	Rīga, Latvija
Reģistrācijas numurs	40003000642
Adrese	Aristida Briāna iela 6, Rīga, Latvija, LV-1001
Interneta mājaslapa	www.lg.lv

Saīsinājumi

ANO	Apvienoto Nāciju Organizācija
CNG	Saspiestā dabasgāze (compressed natural gas)
CSP	Centrālā statistikas pārvalde
ES	Eiropas Savienība
KSA	Korporatīvā sociālā atbildība
SDO	Starptautiskā darba organizācija
SEG	Siltumnīcefekta gāzes

Kontaktinformācija

E-pasta adrese ierosinājumiem un jautājumiem par ziņojumu: investor.relations@lg.lv

VALDES PAZIŅOJUMS

AS "Latvijas Gāze" jau daudzus gadus ir nemainīgi vadošais un stabilākais dabasgāzes piegādātājs Latvijā, aktīvi paplašinot savu darbību citās reģiona valstīs, lai kļūtu par klientu pirmo izvēli Baltijas valstu un Somijas dabasgāzes tirgū.

AS "Latvijas Gāze" ir sagatavojusi savu septīto korporatīvās sociālās atbildības ziņojumu (nefinanšu paziņojumu). Ziņojumā tiek skaidroti galvenie riski, veiktie pasākumi un sniegts pasākumu ietekmes novērtējums. Ar korporatīvo sociālo atbildību AS "Latvijas Gāze" izprot sistemātisku procesu analīzi, kuras ietvaros tā izvērtē savas darbības ietekmi uz vidi, darbiniekiem, klientiem, uzņēmējdarbību un sabiedrību kopumā un nosaka principus, kuri izriet no uzņēmuma ietekmes izvērtējuma un vērtībām. Korporatīvās sociālās atbildības pastāvošo procesu analīze un jaunu procesu ieviešana uzņēmumā ir kā sava veida uzņēmuma reputācijas un kvalitātes zīmols, nodrošinot maksimāli caurspīdīgu korporatīvo vidi un tādējādi veicinot uzņēmuma reputāciju, atpazīstamību un darbinieku apmierinātību, samazinot uzņēmējdarbības riskus un palielinot uzņēmuma vērtību. AS "Latvijas Gāze" pilnībā atbalsta ANO Global Compact ietvertās vērtības cilvēktiesību, darba tiesību, vides un pretkorupcijas jautājumos un apņemas arī turpmāk veltīt uzmanību tam, lai uzlabotu uzņēmuma darbību ziņojumā apskatīto jautājumu ietvarā.

Nefinanšu paziņojums ir izskatīts un apstiprināts AS "Latvijas Gāze" Valdes sēdē 2024. gada 19. aprīlī kā Gada pārskata sastāvdaļa un tā sagatavošanu atbilstoši likumā noteiktajam ir pārbaudījis zvērināts revidents.

Ziņojumu Valdes vārdā paraksta:

Aigars Kalvītis
Valdes priekšsēdētājs

Elita Dreimane
Valdes locekle

Egīls Lapsalis
Valdes loceklis

*DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

IEVADS

AS “Latvijas Gāze” Korporatīvās sociālās atbildības ziņojums par 2023. gadu ir sagatavots atbilstoši ANO programmas Global Compact (turpmāk - ANO Globālā Līguma Kustības) vadlīnijām (www.unglobalcompact.org), un ietver Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2014/95/ES un Finanšu instrumentu tirgus likumā noteikto nefinanšu informāciju. Šajā ziņojumā, attīstot tā sagatavošanas metodoloģiju, izmantoti vairāki jauni galvenie darbības rādītāji (indikatori), ņemot vērā arī Nasdaq ESG Reporting Guide 2.0 (2019) ietvertos ieteikumus sabiedrībām, kuru akcijas tiek kotētas biržā.

AS “Latvijas Gāze” komercdarbības modeļa apraksts un cita vispārīga informācija par uzņēmumu un tā darbību ir ietverta finanšu pārskata Vadības ziņojumā. Informācija par AS “Latvijas Gāze” korporatīvās pārvaldības modeli un tā elementiem ir atspoguļota Korporatīvās pārvaldības ziņojumā (pieejams uzņēmuma Interneta vietnē kopā ar finanšu pārskata Vadības ziņojumu par 2023. gadu).

Korporatīvās sociālās atbildības ziņojumā tiek skaidrota uzņēmuma politika attiecīgajā jomā, galvenie riski, pasākumi to novēršanai vai mazināšanai, un atbilstošās darbības rādītāji. Ziņojums ir saistīts ar citiem AS “Latvijas Gāze” dokumentiem, kuros ir integrētas ANO Global Compact ietvertās vērtības, piemēram, Darbinieku Ētikas kodekss un Trauksmes celšanas sistēma, Sankciju riska novērtējums un Risku pārvaldības un vadības politika. Ziņojums ir sagatavots latviešu, angļu un krievu valodās un tiek publicēts Nasdaq Baltic, kā arī ir pastāvīgi pieejams uzņēmuma Interneta vietnē kopā ar finanšu pārskata Vadības ziņojumu par 2023. gadu.

Attiecībā uz informācijas atklāšanas pienākumu par atbilstību ilgtspējīgām investīcijām, ilgtspējīgas uzņēmējdarbības kritēriju prasību izpildi saskaņā ar ES ilgtspējas regulējumu investīciju un ziņošanas jomās jāatsaucas uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2020/852 (2020. gada 18. jūnijs) par regulējuma izveidi ilgtspējīgu ieguldījumu veicināšanai (turpmāk - Ilgtspējīgu ieguldījumu regula). Ar jauno Regulu (ES) 2020/852 groza Regulu (ES) 2019/2088, abi dokumenti attiecas uz EEZ valstīm. 2023. gada pārskata perioda sākuma nepilnus 7 mēnešus uzņēmuma ietvaros tika sniegti dabasgāzes sadales un tirdzniecības pakalpojumi. Savukārt no 2023. gada 21. jūlija pēc sadales operatora AS “Gasos” visu kapitāla daļu pārdošanas pabeigšanas AS “Latvijas Gāze” sniedz dabasgāzes tirdzniecības pakalpojumus.

Darbības indikatori tiek sniegti par piecu vai divu gadu periodu, atkarībā no attiecīgo datu pieejamības. Datu aprēķināšanas metodes nav būtiski mainītas, salīdzinot ar iepriekšējo ziņojumu. Tomēr, ņemot vērā Koncerna statusa izbeigšanos saistībā ar AS “Gasos” kapitāla daļu pārdošanas pabeigšanu 2023. gada 21. jūlijā, ziņojumā tiks apskatīti un analizēti tikai AS “Latvijas Gāze” statistikas dati un darbības rādītāji, no ziņojuma pilnībā izslēdzot AS “Gasos” statistikas datus un darbības rādītājus.

---

¹ Ziņojumā atspoguļoti šādi *Nasdaq ESG Metrics* indikatori: E3, E5, E7, S3, S4, S6 – S10, G4, G7, G9.

ANO GLOBĀLĀ LĪGUMA KUSTĪBAS 10 VĒRTĪBAS

CILVĒKTIESĪBAS

- Princips 1** Uzņēmumam ir jāatbalsta un jārespektē starptautiski pasludinātās cilvēktiesības.
- Princips 2** Ir jābūt drošam, ka tas nav iesaistījies cilvēktiesību ļaunprātīgā izmantošanā.

DARBASPĒKS

- Princips 3** Uzņēmumam ir jāgarantē biedrošanās brīvība un jāatzīst efektīvā kolektīvā pārrunu procedūra.
- Princips 4** Jāgarantē visu formu piespiedu un obligātā darba izslēgšana.
- Princips 5** Jāgarantē bērnu piespiedu darba likvidēšana.
- Princips 6** Jāizslēdz nodarbinātības un profesijas diskriminācija.

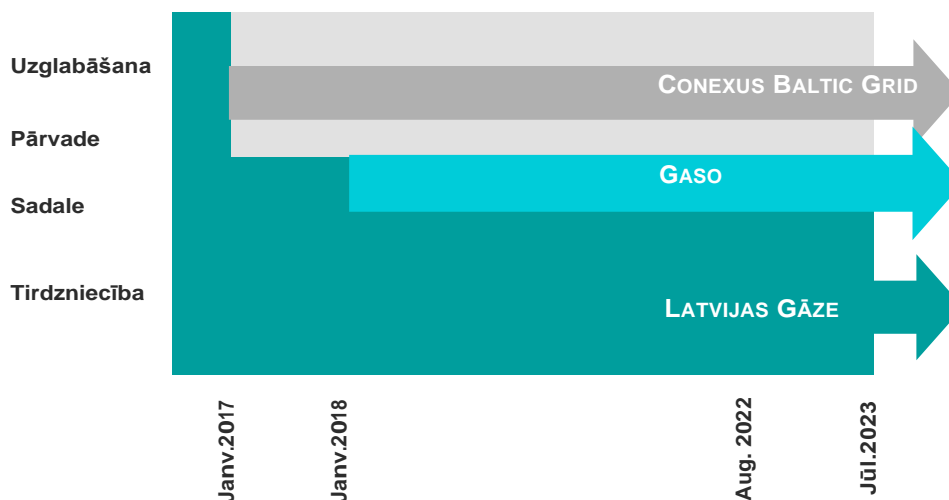
VIDE

- Princips 7** Uzņēmumam ir jāatbalsta piesardzības pasākumi attiecībā uz izaicinājumiem, kas skar vidi.
- Princips 8** Jāuzņemas iniciatīva veicināt lielāku atbildību pret vidi.
- Princips 9** Jāveicina videi draudzīgu tehnoloģiju attīstība un izplatība.

PRETKORUPCIJA

- Princips 10** Uzņēmumam ir jāveic pasākumi pret visām korupcijas formām, tai skaitā pret izspiešanu un kukuļdošanu.

AS “LATVIJAS GĀZE” REORGANIZĀCIJA

Pēdējo septiņu gadu laikā var izdalīt trīs būtiskas AS “Latvijas Gāze” attīstības fāzes – (1) darbību monopolstāvoklī, (2) uzņēmuma sadalīšanu pārvades operatorā, sadales operatorā un dabasgāzes tirgotājā, kā arī (3) šī brīža darbība atvērta tirgū.

AS “Latvijas Gāze” kopš tās izveides 1991. gadā darbojās kā vienīgais un apvienotais dabasgāzes uzglabāšanas, pārvades, sadales un tirdzniecības operators. Izpildot Eiropas Savienības dabasgāzes tirgus pārveides prasības, kopš 2017. gada 1. janvāra dabasgāzes pārvade un uzglabāšana ir nodalīta uzņēmumā AS “Conexus Baltic Grid”, kas šobrīd ir ar AS “Latvijas Gāze” nesaistīts uzņēmums. Savukārt kopš 2017. gada 1. decembra dabasgāzes sadale tika pilnībā nodota AS “GasO”, kuras vienīgais īpašnieks līdz 2023. gada vidum bija AS “Latvijas Gāze”, kas savukārt turpina darboties dabasgāzes tirdzniecības nozarē.

2022. gada 8. augustā AS “Latvijas Gāze” akcionāri pieņēma lēmumu par Sabiedrības reorganizācijas procesa vai pamatkapitāla samazināšanas uzsākšanu. AS “Latvijas Gāze” valde, īstenojot akcionāru 2022. gada 8. augusta lēmumu, uzsāka tai piederošā gāzes sadales sistēmas operatora AS “GasO” pārdošanas procesu, kurš tika pilnībā pabeigts 2023. gada 21. jūlijā, pārdodot visas sadales operatora kapitāla daļas Igaunijas uzņēmumam AS “Eesti Gaas”. Tādējādi no 2023. gada 22. jūlija AS “Latvijas Gāze” pamatdarbības veids ir dabasgāzes tirdzniecība.

AS “Latvijas Gāze” nodrošina dabasgāzes tirdzniecību gan mājsaimniecību, gan komerciālo klientu tirgus segmentos. Līdz 2023. gada 30. aprīlim AS “Latvijas Gāze” dabasgāzi mājsaimniecību klientiem pārdeva par valsts regulētu tarifu. Savukārt no 2023. gada 1. maija regulētais tarifs vairs netiek piedāvāts, un mājsaimniecību klientiem dabasgāze tiek pārdota kā universālais pakalpojums vai par brīvi noteiktu tirgus cenu ar fiksētu vai mainīgu tarifu.

CILVĒKTIESĪBAS

- Princips 1** Uzņēmumam ir jāatbalsta un jārespektē starptautiski pasludinātās cilvēktiesības.
- Princips 2** Uzņēmumam ir jābūt drošam, ka tas nav iesaistījies cilvēktiesību ļaunprātīgā izmantošanā.

CILVĒKTIESĪBU IEVĒROŠANA UZŅĒMUMĀ

POLITIKA UN RISKI

Latvijā spēkā esošais cilvēktiesību normatīvais regulējums pamatā paredz tiešu tā piemērošanu organizācijās, un AS "Latvijas Gāze" pilnībā izpilda šīs prasības.

Uzņēmuma mērķis ir nepieļaut savā darbībā cilvēktiesību pārkāpumus, kā arī paust aktīvu nostāju saviem klientiem, sadarbības partneriem un darbiniekiem un veicināt cilvēktiesību pārkāpumu izskaušanu jebkurā darbībā un sadarbības veidā gan ar Korporatīvās sociālās atbildības ziņojuma (nefinansu paziņojuma), gan ar izstrādātā Ētikas kodeksa un Trauksmes celšanas sistēmas regulējuma palīdzību.

Cilvēktiesību ievērošana ir tieši saistīta ar uzņēmuma efektivitāti, kā arī būtiski samazina uzņēmuma darbības riskus.

PASĀKUMI

AS "Latvijas Gāze" uzskata, ka cilvēktiesību ievērošana ir absolūts jebkura uzņēmuma rīcības standarta minimums. Uzņēmums pilnībā ievēro Latvijas, Eiropas Savienības, Eiropas Padomes un ANO (Vispārējā Cilvēktiesību deklarācijā ietvertu) regulējumu, kas atbilst visaugstākajiem cilvēktiesību standartiem. Uzņēmums nekādā veidā neiesaistās un ir pret jebkādiem cilvēktiesību pārkāpumiem un pauž aktīvu pozīciju par to arī saviem klientiem, sadarbības partneriem un darbiniekiem.

AS "Latvijas Gāze" valdes locekļu profesionālā kvalifikācija un pieredze apliecina uzņēmuma vadības padziļināto izpratni par cilvēktiesību lomu uzņēmuma darbībā. Uzņēmums pilnībā nodrošina gan pirmās paaudzes cilvēktiesības (tiesības uz dzīvību, veselību un politiskajiem uzskatiem), gan otrās (sociālekonomiskās tiesības) un trešās paaudzes (solidaritātes, tiesības uz vidi, personas datu aizsardzību, u.c.) cilvēktiesību aizsardzību attiecībās gan ar saviem darbiniekiem, gan klientiem.

Papildus normatīvajos aktos noteiktajam uzņēmums veic regulārus darba vides kvalitātes mērījumus darbinieku darba vietās. Attiecībā uz klientiem, lai veicinātu iespēju visos uzņēmuma objektos iekļūt cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, tiek veikti regulāri vides rekonstrukcijas un uzlabošanas darbi.

AS "Latvijas Gāzē" ir ieviesta Trauksmes celšanas sistēma, kura paredz iespēju ziņot par pārkāpumiem, tajā skaitā arī par cilvēktiesību pārkāpumiem.

Saskaņā ar spēkā esošā "Trauksmes celšanas likums" 1.pantu, trauksmes cēlējs ir fiziskā persona, kura sniedz informāciju par iespējamu pārkāpumu, kas var kaitēt sabiedrības interesēm, ja persona šo informāciju uzskata par patiesu un tā gūta, veicot darba pienākumus vai dibinot tiesiskās attiecības, kas saistītas ar darba pienākumu veikšanu, vai esot praksē, un kurai šīs informācijas sniegšanas dēļ varētu tikt radītas nelabvēlīgas sekas. Tādējādi AS "Latvijas Gāze", uzņēmumā izveidojot Trauksmes celšanas sistēmu, nodrošina gan normatīvo aktu prasību izpildi, gan veido efektīvu mehānismu ātrai paziņošanai par iespējamiem pārkāpumiem, kas var radīt nopietnas sekas gan uzņēmumam, gan sabiedrībai kopumā.

DARBINIEKU VESELĪBA UN DROŠĪBA

DARBA LAIKS, ATALGOJUMS UN PROMBŪTNES

POLITIKA UN RISKI

Latvijas darba aizsardzības prasību normatīvais regulējums ir tieši piemērojams, un uzņēmums velta ievērojamus resursus, lai pilnībā izpildītu šīs prasības. Tā ir viena no uzņēmuma prioritārajām Korporatīvās sociālās atbildības jomām.

Uzņēmuma mērķis ir nodrošināt drošu darba vidi, kas ļautu izvairīties no darba vides riska vai iespējami samazināt tā ietekmi.

PASĀKUMI

Darbiniekiem tiek nodrošināta droša un veselībai nekaitīga darba vide, tostarp piemērotas darba vietas, tehniskie resursi un individuālie aizsardzības līdzekļi. Atbilstoši normatīvo aktu prasībām, uzņēmums izstrādā darba aizsardzības un ugunsdrošības pasākumu plānu un veic darba vides iekšējo uzraudzību. Atbilstoši noteiktajam periodiskumam, atkarībā no darba specifikas, par darba aizsardzību un ugunsdrošību tiek veikta darbinieku instruktāža. Ne retāk kā vienu reizi gadā tiek veiktas mācības par rīcību ugunsgrēka izcelšanās gadījumā. Reizi gadā tiek veikta darba vides risku novērtēšana. Ņemot vērā šos novērtējumus, tiek novērsti atklātie trūkumi vai samazināta to ietekme.

Pastāvīgi tiek veikta darbā notikušo nelaimes gadījumu uzskaitē un analīze. Atbilstoši noteiktajam periodiskumam, atkarībā no darba specifikas, darbinieki veic obligātās veselības pārbaudes. Tāpat reizi 5 gados jāapmeklē arodslimību ārsts, kas konsultē par arodslimību attīstības aizkavēšanu un nodrošina to profilaksi. Darbiniekiem ir nodrošināta veselības un nelaimes gadījumu apdrošināšana. Tiek regulāri veiktas darba aprīkojuma pārbaudes atbilstoši ergonomiskajām un darba aizsardzības prasībām.

Uzņēmumā ieviestā Trauksmes celšanas sistēma paredz iespēju ziņot arī par darbinieku veselību un drošību apdraudošiem pārkāpumiem.

2020. gadā AS "Latvijas Gāze" veiksmīgi ieviesa un 2021.-2023. gadu laikā turpināja pilnveidot virkni pasākumu, kas ļāvuši nodrošināt priekšnosacījumus, lai darbinieki varētu sekmīgi veikt darbu, strādājot attālināti. Tas tika panākts, darbiniekiem sniedzot nepieciešamo tehnisko nodrošinājumu un profesionālas konsultācijas. Tādēļ uzņēmuma darbinieku darbs 2023. gadā tika organizēts elastīgi, savienojot lielākoties klātienē darbu birojā ar attālināta darba iespējām.

PRIVĀTUMS UN DATU DROŠĪBA

POLITIKA UN RISKI

Ņemot vērā ievērojamo darbinieku un klientu skaitu, uzņēmums pievērš īpašu uzmanību privātuma un personas datu aizsardzības un drošības jautājumiem. Personas datu aizsardzības jomā Latvijā pastāv stingrs regulējums, kas balstīts uz tieši piemērojamo ES Vispārīgo datu aizsardzības regulu 2016/679. Vadoties pēc regulā ietvertajiem principiem, uzņēmumā izstrādāta iekšējā Personas datu aizsardzības kārtība, kas aptver personas datu aizsardzības politiku un tās īstenošanas noteikumus.

Uzņēmuma mērķis ir nodrošināt pilnīgu personas (gan darbinieku, gan klientu) datu aizsardzību un drošību.

PASĀKUMI

Uzņēmumā tiek ievērotas gan normatīvo aktu prasības, gan vienlaikus tiek veikti samērīgi un proaktīvi pasākumi darba procesu pilnveidošanai. Personas datu apstrādes audita rezultātā tika ieviesti tajā noteiktie nepieciešamie uzlabojumi, kā arī regulāri tiek veikti dažāda veida personas datu apstrādes tiesiskuma un aizsardzības novērtējumi. Ir ieviesti iekšējie normatīvie akti, kuri regulē personu datu apstrādes procesus, kā arī nepieciešamie procesi un to kontroles mehānismi. Liela vērība tiek pievērsta darbinieku apmācībām personas datu aizsardzības jomā, izskaidrojot normatīvo aktu prasības un analizējot piemērus un iespējamās problēmsituācijas. Uzņēmumā strādā IT drošības pārvaldnieks un personas datu aizsardzības speciālisti, kuri regulāri analizē personas datu aizsardzības un drošības sistēmu un ievieš tās uzlabošanai nepieciešamos pasākumus.

Uzņēmumā tiek veikta sistemātiska iepriekš noslēgto līgumsaistību analīze, nepieciešamības gadījumā papildinot līgumslēdzēju pienākumus personas datu aizsardzības jomā.

AS "Latvijas Gāze" ir veiktas visu darbinieku ikgadējās apmācības personas datu aizsardzības jautājumos, pārrunājot uzņēmumam aktuālos jautājumus, jo īpaši – klientu (fizisko personu) apkalpošanas segmentā. AS "Latvijas Gāze" jauno darbinieku ievadapmācību ietvaros ieviesta katra uzņēmumā strādāt sākušā darbinieka zināšanu par personas datu aizsardzību apjoma pārbaude, nepieciešamības gadījumā darbinieku individuāli papildus apmācot.

Uzņēmumā ieviestā Trauksmes celšanas sistēma paredz iespēju ziņot arī par personas datu aizsardzības un drošības pārkāpumiem.

DARBĪBAS INDIKATORI

PĀRKĀPUMI

2023. gadā nav saņemti iesniegumi, tostarp, trauksmes cēlēju iesniegumi, par vispārīgiem cilvēktiesību pārkāpumiem, darbinieku veselības un darba drošības vai personas datu aizsardzības un datu drošības jomā.

Saskaņā ar datu drošības speciālistu novērtējumu, uzņēmumā nav notikuši būtiski datu drošības incidenti. Tāpat pārkāpumus nav konstatējušas uzraugošās iestādes.

NELAIMES GADĪJUMI DARBĀ

2023. gadā AS "Latvijas Gāze" darbinieki nav guvuši savainojumus, veicot savus darba pienākumus klātienē uzņēmuma birojā, strādājot attālināti vai satiksmes negadījumos, dodoties uz darbu.

DARBASPĒKS

Princips 3 Uzņēmumam ir jāgarantē biedrošanās brīvība un jāatzīst efektīva kolektīvo pārrunu procedūra.

Princips 4 Jāgarantē visu formu piespiedu un obligātā darba izslēgšana.

Princips 5 Jāgarantē bērnu piespiedu darba likvidēšana.

Princips 6 Jāizslēdz nodarbinātības un profesijas diskriminācija.

ARODBIEDRĪBAS

POLITIKA UN RISKI

Tiek nodrošinātas un atbalstītas darbinieku tiesības piedalīties arodbiedrībās un kolektīvi apspriest nodarbinātības jautājumus.

Uzņēmuma mērķis – nodrošināt abpusēji izdevīgu sadarbību un kolektīvu vienošanos attiecībā uz lēmumiem par darbinieku sociālo aizsardzību.

PASĀKUMI

2022. gadā AS “Latvijas Gāze” izstrādāja un apstiprināja iekšējo normatīvo aktu “Kārtība, kādā akciju sabiedrība “Latvijas Gāze” nodrošina darbiniekiem sociālās garantijas” (apstiprināts AS “Latvijas Gāze” 08.12.2022. valdes sēdē Nr.49 (2022)). Minētajā kārtībā bija noteiktas darbinieku tiesības un garantijas uz sociālo atbalstu, kas, salīdzinot ar ārējo normatīvo regulējumu, uzlaboja darbinieku stāvokli (paredzēja papildu brīvdienas, papildu atvaļinājumus, naudas balvas darbiniekiem nozīmīgos dzīves mirkļos u.c. labumus).

Savukārt 2023. gada 1. novembrī tika apstiprināts un stājās spēkā jaunais Koplīgums, kura darbības termiņš ir līdz 2024. gada 31. decembrim (ar iespēju to pagarināt). Koplīgumā iekļauti visi tie paši darbiniekiem paredzētie sociālie labumi, kas bija noteikti iekšējā normatīvā aktā “Kārtība, kādā akciju sabiedrība “Latvijas Gāze” nodrošina darbiniekiem sociālās garantijas” (apstiprināts Akciju sabiedrības “Latvijas Gāze” valdes 2022. gada 8. decembra sēdē (prot. Nr. 49 (2022))), minētā kārtība zaudēja savu spēku ar koplīguma stāšanās spēkā. Koplīguma oriģināls glabājas uzņēmuma Personāla daļā, kā arī uzņēmuma darbiniekiem tas pieejams darbinieku elektroniskajā portālā.

PIESPIEDU UN BĒRNU DARBS

POLITIKA UN RISKI

Saskaņā ar valstī noteikto nav pieļaujams piespiedu vai obligātais darbs, kā arī bērnu piespiedu darbs. Uzņēmums kategoriski iestājas pret šādām nodarbinātības formām un stingri ievēro šādu politiku.

NODARBINĀTĪBAS NOSACĪJUMI

POLITIKA UN RISKI

Augstas intensitātes darba režīms darbiniekiem, kuru tiešajos pienākumos ir klientu apkalpošana, ir izaicinājums veiksmīgai darba organizēšanai šajā jomā. Turklāt gan jaunas norēķinu sistēmas ieviešana, gan darbu organizēšana COVID-19 pandēmijas ietekmē, darbiniekiem radīja paaugstinātu stresu, atstājot ietekmi arī uz darbinieku mainību. Taču, zaudējot kvalificētus speciālistus, var tikt radīti draudi nozares standartos noteikto saistību izpildei un darbības nepārtrauktībai, tā radot gan kvalitātes riskus, gan finansiālo slogu. Minēto risku mazināšanai AS "Latvijas Gāze" ir ieviesusi attālinātā darba izpildes iespējas, kā arī citas darba pienākumu izpildes formas, un papildinājusi darba koplīgumu, nodrošinot darbiniekiem papildus iespējas.

Saistībā ar daļēju attālinātā darba organizāciju AS "Latvijas Gāze" ir veiksmīgi izdevies piesaistīt kvalificētus darbiniekus ārpus AS "Latvijas Gāze" atrašanās vietas reģionos ārpus Rīgas pilsētas. Tāpat AS "Latvijas Gāze" kopš 2020. gada pavasara ir pārgājusi uz pilnībā attālinātu darba režīmu klientu apkalpošanā, būtiski uzlabojot attālinātās saziņas iespējas ar klientiem, un turpina strādāt šādā formātā.

Veiktie pasākumi ir samazinājuši darbinieku apriti un darbinieku rotācijas koeficients 2023. gadā ir ievērojami zemāks kā iepriekš.

Darbiniekiem pārsvarā ir normālais darba laiks 40 stundas nedēļā. Atbilstoši darba specifikai un nepieciešamībai atsevišķos gadījumos ir noteikts summētais darba laiks un maiņu darbs. Vienlaikus darbiniekiem ir nodrošināts atbilstošs pārtraukumu un atpūtas laiks. Darbiniekiem ir nodrošināts apmaksāts ikgadējais atvaļinājums, papildus valsts likumdošanā noteiktajam tiek nodrošināts apmaksāts papildatvaļinājums par darba stāžu, kā arī papildu brīvdienas struktūrvienību vadītājiem/vietniekiem, papildu brīvdienas dažādos darbiniekiem svarīgos dzīves mirkļos (laulības, bērnu dzimšana (tēviem), bērnu skolas gaitu uzsākšana, bērnu izlaidumi).

Visiem darbiniekiem tiek sagatavoti, parakstīti un izsniegti rakstveida darba līgumi un nodrošināta valstī noteikto ar darba tiesiskajām attiecībām saistīto nodokļu nomaksa.

Darbinieku piesaistes politika tiek īstenota tādējādi, lai novērstu risku, ka kvalificētu speciālistu trūkums varētu radīt draudus nozares standartos noteikto saistību izpildei attiecībā uz darba drošību un darbības nepārtrauktību.

Virsstundu ierobežošana ir stingra nostādne uzņēmuma līmenī. Virsstundu apjoms tiek uzraudzīts un kontrolēts, pēc iespējas plānojot darbus tā, lai darbiniekiem virsstundas neveidotos.

Uzņēmuma mērķis ir uzturēt konkurētspējīgu darbinieku motivācijas sistēmu, kuras ietvaros tiek nodrošināts taisnīgs un atbilstošs atalgojums, darba un atpūtas līdzsvars un mērķtiecīgas sociālās garantijas, tai skaitā tiek slēgts līgums par darbinieku veselības, dzīvības un nelaimes gadījumu apdrošināšanu. Lai sasniegtu šo mērķi, AS "Latvijas Gāze" 2023. gada 1. novembrī noslēdza Koplīgumu ar saviem darbiniekiem.

PASĀKUMI

Virkne ar darba tiesiskajām attiecībām un darbinieku sociālajām garantijām saistītu jautājumu noregulēšana tiek veikta ar Darba koplīgumu un lekšējās darba kārtības noteikumiem.

Atbilstoši darba specifikai un nepieciešamībai atsevišķos gadījumos ir noteikts summētais darba laiks. Darbinieki, ja rodas tāda vajadzība, veic arī virsstundu darbu, par to saņemot atlīdzību Latvijā spēkā esošās likumdošanas paredzētajā kārtībā un noteiktajā apjomā.

Darbinieki tiek sistemātiski novērtēti un atalgoti atbilstoši darba kvalitātei, iniciatīvai, darba intensitātei un ieguldījumam. Turklāt darbinieku labā uzņēmums katru mēnesi veic iemaksas privātajā pensiju fondā, izdarot individuālus maksājumus par katru nodarbināto.

Darba devējs, ieviešot jaunas tehnoloģijas, pilnveidojot informācijas tehnoloģijas sistēmas vai veicot citus līdzīga rakstura pasākumus, nodrošina esošo darbinieku apmācību un/vai pārkvalifikāciju, kā arī atbalsta darbinieku tālākizglītošanos. Darbiniekam, kurš, nepārtraucot darbu, mācās jebkura veida izglītības iestādē, piešķir mācību atvaļinājumu 10 (desmit) darba dienas mācību gadā (bez darba algas saglabāšanas). Savukārt valsts eksāmena kārtošanai/diplomdarba izstrādāšanai darbiniekam piešķir mācību atvaļinājumu 20 (divdesmit) darba dienas mācību gadā, par šo laiku saglabājot darba algu.

Uzņēmuma darbiniekiem un vadībai tiek organizētas regulāras apmācības gan darba drošības jautājumos, gan saistībā ar datoru drošu lietošanu un kiberdrošību. 2023. gada sākumā katram uzņēmuma darbiniekam vai vadības pārstāvim bija jāpiedalās 8 informācijas drošības apmācību moduļos, kuru noslēgumā bija jākāro pārbaudes testi. Regulāri katra gada 2.pusē tiek pilnveidota un aktualizēta risku pārvaldība uzņēmumā, notiek arī apmācības saistībā ar Traukmes celšanas sistēmu (pēdējās apmācības notika 2023. gada decembrī).

Lai uzlabotu AS "Latvijas Gāze" pārvaldības kvalitāti un samazinātu pēdējos gados pieaugušo personāla rotāciju, tika veikti plānveidīgi darbi personāla vadības uzlabošanai, kā arī darba organizācijas pilnveidošanai un sakārtošanai. 2023. gadā tika ieviests ISO 9001:2015 kvalitātes vadības standarts divās nozīmīgās uzņēmuma struktūrvienībās, kurās 2023. gada beigās strādāja apmēram puse no uzņēmuma darbiniekiem. ISO 9001:2015 kvalitātes vadības standarta sertifikāts AS "Latvijas Gāze" tika piešķirts 2023. gada 26. oktobrī, noslēdzot būtisku darba posmu saistībā ar darbinieku apmācībām un uzņēmuma darba organizācijas pilnveidošanu. Piešķirtais ISO 9001:2015 kvalitātes vadības standarta sertifikāts būs spēkā līdz 2026. gada 25. oktobrim. Turklāt ISO 9001:2015 kvalitātes vadības standarta ieviešana uzņēmumā ne tikai pilnveidoja uzņēmuma darbinieku darbu, bet arī veicināja labākas kvalitātes pakalpojumu sniegšanu uzņēmuma klientiem.

DISKRIMINĀCIJAS NOVĒRŠANA

POLITIKA UN RISKI

Latvijas likumdošanā ir ietverts detalizēts diskriminācijas aizlieguma regulējums, un uzņēmums to ievēro. Tiek nodrošināts, ka lēmumi attiecībā uz darbiniekiem tiek pieņemti, balstoties uz atbilstošiem un objektīviem kritērijiem. Diskriminācijas aizliegums ietverts arī iekšējā Darbinieku ētikas kodeksā, uzmanību pievēršot taisnīgas attieksmes un aizskārumu aizlieguma pamatprincipiem. Tajā ir izklāstītas vadlīnijas darba attiecību veidošanai starp darbiniekiem, tajā skaitā attieksme un uzvedība, kā arī rīcības modeļi iespējamo domstarpību un konfliktu risināšanai darba ikdienā.

Riskus, kas būtu saistīti ar diskrimināciju, uzņēmums vērtē kā zemu.

PASĀKUMI

Darba sludinājumos tiek norādītas konkrētas prasības pretendentiem, kas izriet no uzņēmumam nepieciešamajām profesionālajām kompetencēm, un tās ir formulētas nediskriminējošā veidā. Darbinieku atlases procesā netiek pieprasīts sniegt sensitīvu personiska rakstura informāciju par pretendentu, tai skaitā par potenciālā darbinieka reliģisko vai politisko pārliecību, ģimenes stāvokli, seksuālo orientāciju, etnisko izcelsmi, politiskajiem uzskatiem, u.c.

DARBĪBAS INDIKATORI

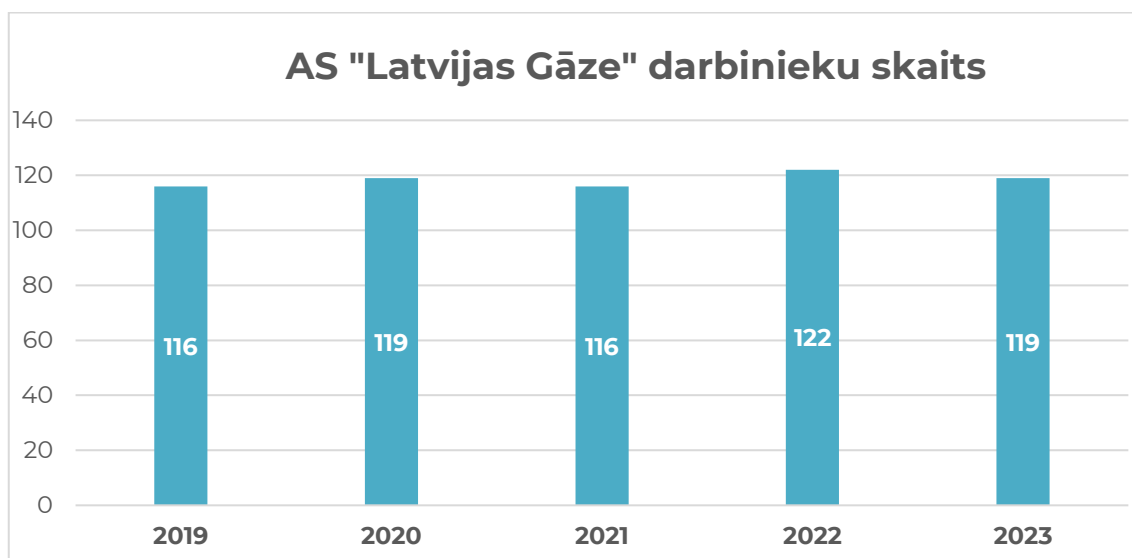
ARODBIEDRĪBU IESAISTE

2023. gadā nav bijusi vajadzība iesaistīt arodbiedrības domstarpību risināšanā starp uzņēmumu un tā darbiniekiem.

DARBINIEKU SKAITS DARBĪBAS SEGMENTOS

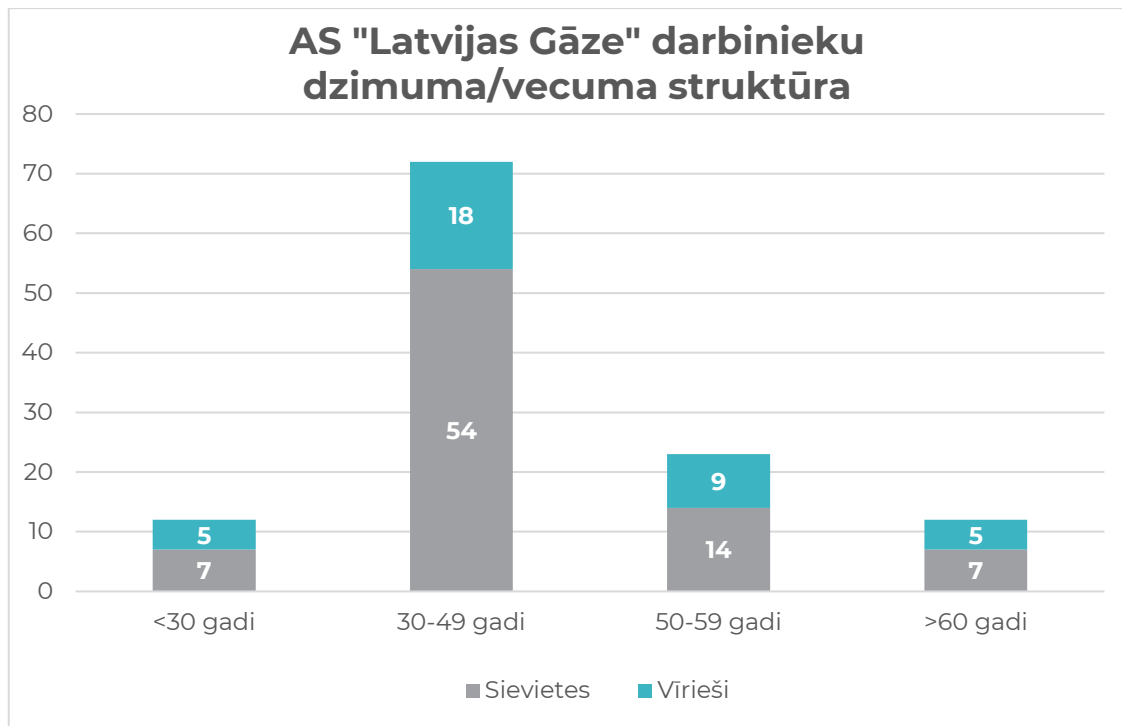
Sākot no 2023. gada 22. jūlija (pēc sadales operatora AS "Gasol" visu kapitāldaļu pārdošanas) uzņēmuma darbinieki ir nodarbināti tikai dabasgāzes tirdzniecības segmentā.

AS "Latvijas Gāze" darbinieku skaita izmaiņas laika posmā no 2019.-2023.gadam parādītas sekojošajā attēlā (Avots: AS "Latvijas Gāze" Personāla daļa).

Kā redzams grafikā, uzņēmuma darbinieku skaits 5 gadu laikā nav būtiski mainījies. Piecus gadus ilgā laika posmā uzņēmuma darbinieku skaits ir nedaudz svārstījies, bet kopumā pieaudzis par 3 darbiniekiem vai gandrīz 3%. 2023. gadā visi uzņēmuma darbinieki strādāja pilnu slodzi, nebija neviena darbinieka, kurš strādātu nepilnu slodzi. Uzņēmumā 2023. gada beigās bija nodarbināti 4 pagaidu darbinieki un 115 pastāvīgie darbinieki. Bez tam 2023. gada beigās uzņēmumā no kopumā 119 darbiniekiem 82 darbinieces bija sievietes un 37 darbinieki – vīrieši. Plašāka informācija par dzimumu līdztiesību uzņēmumā apkopota atsevišķā nodaļā.

Savukārt uzņēmuma darbinieku vecuma struktūra parādīta sekojošajā grafikā (Avots: AS "Latvijas Gāze" Personāla daļa).

Tātad apmēram 10% uzņēmuma darbinieku ir vecumā no 20-29 gadiem, kamēr 80% darbinieku ir vecuma grupā no 30-59 gadiem. Pensijas un pirmspensijas vecuma darbinieki (vecuma grupa virs 60 gadiem) veido apmēram 10% no AS "Latvijas Gāze" darbiniekiem. Tādējādi faktiskie dati apliecina, ka uzņēmumā nav vērojama vecuma diskriminācija, jo darbinieku skaitā ir gan jaunāki darbinieki (vecumā līdz 30 gadiem), gan vecāki darbinieki (vecumā virs 60 gadiem), bet absolūti lielākā darbinieku daļa ir vidējā vecumā no 30 līdz 59 gadiem.

Uzņēmuma darbinieku dzimumu sadalījumā redzams, ka vecuma grupās 20-29 gadi, 50-59 gadi un virs 60 gadiem, sieviešu un vīriešu īpatsvars ir samērā līdzīgs ar nelielu sieviešu pārsvaru. Savukārt vecuma grupā no 30-49 gadiem, kas skaitliski ir vislielākā uzņēmuma darbinieku grupa, sieviešu īpatsvars ir 75% un vīriešu 25%.

DARBINIEKU SKAITS, UZ KURIEM ATTIECAS KOPLĪGUMS

2023. gadā noslēgtais darba koplīgums, kurš stājās spēkā no 2023. gada 1. novembra un būs spēkā vismaz līdz 2024. gada beigām, ir attiecināms uz visiem uzņēmuma darbiniekiem. Ar to tiek nodrošināta vienlīdzīga attieksme pret darbiniekiem sociālo garantiju jomā un paredzētas papildu sociālās garantijas, kas nav noteiktas Darba likumā – papildatvaļinājums, papildu brīvdienas, pabalsti, naudas balvas un citi labumi. Koplīgumā paredzēta arī īpaša pretimnākšana bērnu un daudz bērnu ģimeņu vecākiem, kā arī pensijas vecuma darbiniekiem.

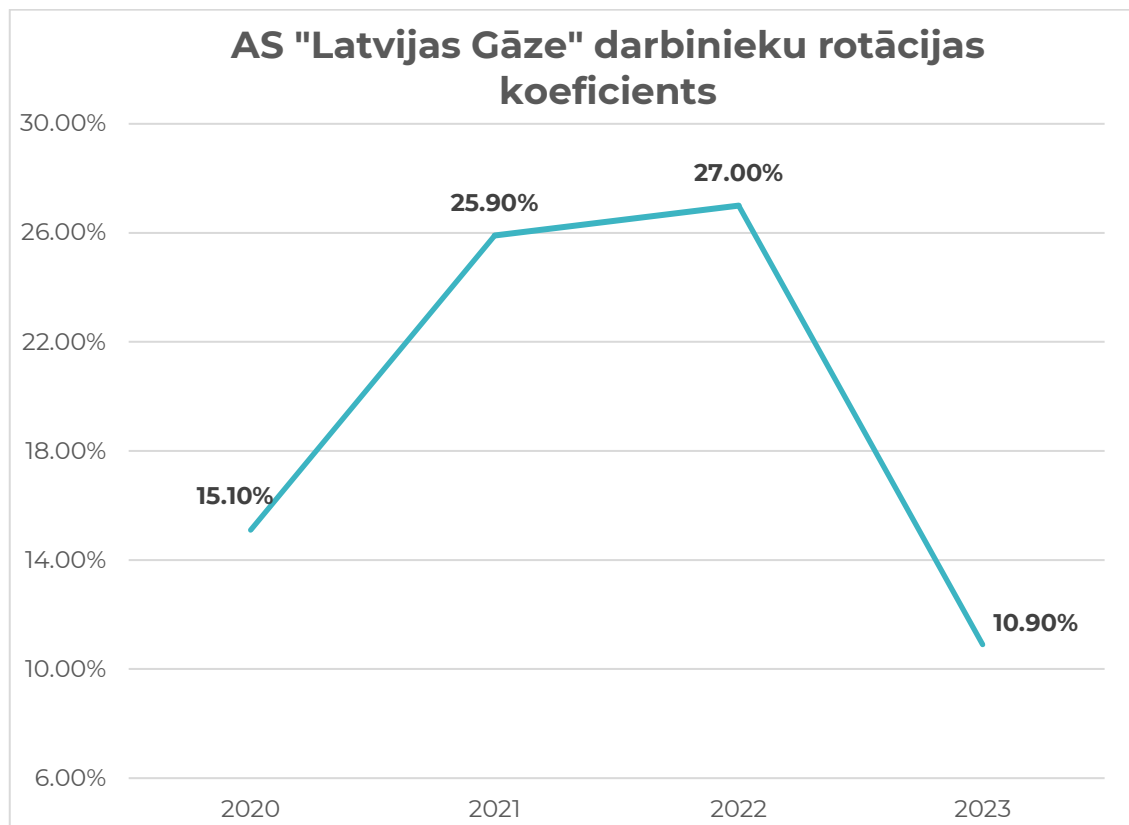
DARBINIEKU ROTĀCIJAS KOEFICIENTS

Darbinieku rotācijas koeficienta dinamika atspoguļo aktuālos notikumus uzņēmumā un situāciju darba tirgū. Darbinieku rotācijas palielināšanās 2021.-2022. gados bija saistīta ar lielajām organizatoriskajām pārmaiņām AS "Latvijas Gāze" Koncernā 2017.-2022. gados, kā rezultātā uzņēmumā notika reorganizācija.

Tāpat augstais darbinieku rotācijas koeficients bija saistīts ar ievērojamo darbinieku mainību AS "Latvijas Gāze" klientu apkalpošanas sektorā, kurā, ņemot vērā strauji pieaugušo klientu interesi (gandrīz divas reizes pieauga ienākošo zvanu un sarakstes apjoms, kas bija saistīts ar COVID-19 pandēmiju, ģeopolitisko situāciju, cenu pieaugumu enerģētikas tirgos, u.c. cēloņiem), strauji palielinājās darbinieku noslodze. Tāpat augsta darbinieku mainība tika novērota starp darbiniekiem, kuri pārstāv informācijas tehnoloģiju nozari. Tas saistīts ar IT jomas speciālistu augsto pieprasījumu darba tirgū un saspringto konkurenci starp darba devējiem.

Tādēļ 2023. gadā tika veikti vairāki mērķtiecīgi darbi, lai piedāvātu kvalitatīvas darbinieku apmācības, uzlabotu motivēšanas sistēmu un pilnveidotu darba organizāciju. Šo pasākumu ietvaros 2023. gada 1. novembrī tika noslēgts jauns darba Koplīgums. Vienlaikus visā 2023. gada laikā notika ISO 9001:2015 kvalitātes vadības standarta ieviešana divās nozīmīgās uzņēmuma struktūrvienībās, kurās 2023. gada beigās strādāja apmēram puse no uzņēmuma darbiniekiem. ISO 9001:2015 kvalitātes vadības standarta sertifikāts AS "Latvijas Gāze" tika piešķirts 2023. gada 26. oktobrī.

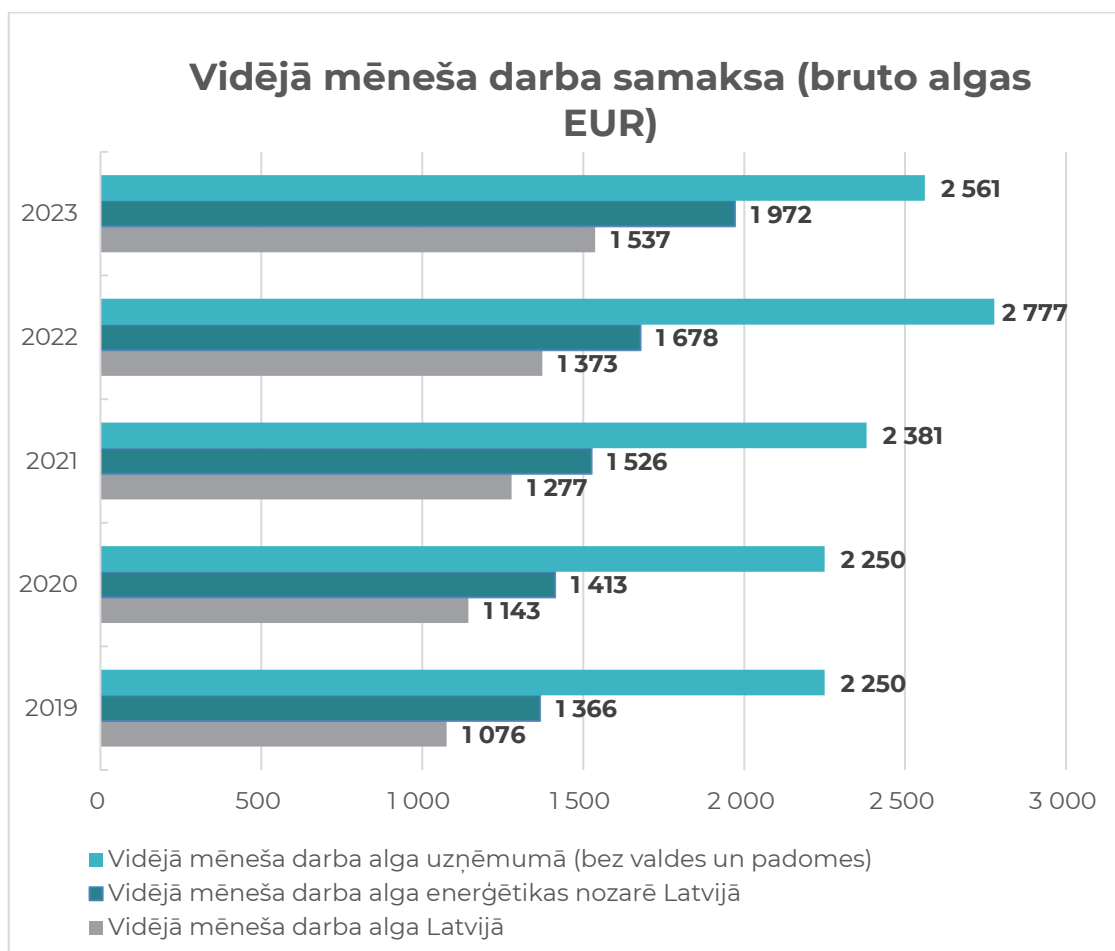
Veikto pasākumu rezultātā izdevies ievērojami samazināt būtisko uzņēmuma darbinieku rotāciju, kas ievērojami pieauga 2021.-2022. gados COVID-19 un citu pēdējo gadu notikumu rezultātā.

Kā redzams grafikā (Avots: AS "Latvijas Gāze" Personāla daļa), 2023. gadā darbinieku rotācijas koeficients būtiski samazinājās līdz 10.90% gadā vai apmēram par divarpus reizēm, salīdzinot ar 2021. un 2022. gadiem. Tādējādi veiktie pasākumi palīdzējuši samazināt uzņēmuma darbinieku rotācijas koeficientu.

VIDĒJĀ DARBA SAMAKSA

Vidējā darba samaksa uzņēmumā tiek salīdzināta ar vidējo bruto darba samaksu enerģētikas nozares uzņēmumos, kā arī ar Latvijas vidējo bruto mēnešalgu. Dati apkopoti grafikā, kurā izmantoti uzņēmuma Personāla daļas dati, bet informācija par vidējo bruto mēnešalgu enerģētikas nozarē un Latvijā kopumā ņemta no CSP datu bāzes.

Grafikā redzams (Avots: AS "Latvijas Gāze" Personāla daļa, CSP datu bāze), ka uzņēmuma darbinieku bruto mēnešalgas lielums laikā no 2019.-2023. gadam būtiski pārsniedza vidējo bruto mēnešalgu Latvijā. Salīdzinot ar enerģētikas nozares vidējo atalgojumu, vidējā bruto alga uzņēmumā bija ievērojami lielāka laikā no 2019.-2021.gadam. Savukārt pēdējos gados uzņēmuma vidējais algu lielums tuvinās nozares rādītājiem, 2023.gadā to pārsniedzot par 30%.

DZIMUMU DAŽĀDĪBA – SIEVIEŠU ĪPATSVARŠ

Sieviešu īpatsvars uzņēmumā atbilst nozares specifikai, kā arī citu enerģētikas nozares tirdzniecības uzņēmumu dzimumu struktūrai. Dati par AS "Latvijas Gāze" darbinieku dzimuma struktūru 2023. gadā apkopoti sekojošajā tabulā.

Uzņēmuma darbinieka amats	Kopējais skaits	Sievietes	Sieviešu īpatsvars	Vīrieši	Vīriešu īpatsvars
Padome	11	1	9.09%	10	90.91%
Valde	4	1	25.00%	3	75.00%
Vidēja līmeņa vadītāji	14	9	64.29%	5	35.71%
Pārējie darbinieki	90	71	78.89%	19	21.11%
Kopā	119	82	68.91%	37	31.09%

Kā redzams tabulā (Avots: AS "Latvijas Gāze" Personāla daļa), sieviešu īpatsvars uzņēmumā kopumā ir apmēram 69% vai vairāk nekā divas trešdaļas no kopējā darbinieku skaita. Uzņēmuma vidēja līmeņa vadībā sieviešu īpatsvars apmēram atbilst sieviešu vidējam īpatsvaram uzņēmumā. Augstākā līmeņa vadībā vērojams nozīmīgs vīriešu pārsvars.

PĀRKĀPUMI

2023. gadā nav saņemti iesniegumi, tostarp, trauksmes cēlēju iesniegumi, par diskrimināciju darbavietā. Tāpat nekādus pārkāpumus nav konstatējušas arī uzraugošās iestādes.

VIDE

Princips 7 Uzņēmumam ir jāatbalsta piesardzības pasākumi attiecībā uz izaicinājumiem, kas skar vidi;

Princips 8 jāuzņemas iniciatīvas veicināt lielāku atbildību pret vidi;

Princips 9 jāveicina videi draudzīgu tehnoloģiju attīstība un izplatība.

DABASGĀZES IZMANTOŠANA un ILGTSPĒJA

POLITIKA UN RISKI

Uzņēmums palīdz tā klientiem iegūt videi draudzīgu enerģijas avotu - dabasgāzi, kā arī pats aktīvi izmanto priekšrocības, ko sniedz videi draudzīgu tehnoloģiju attīstīšana. Dabasgāze Latvijā tiek piegādāta pa cauruļvadiem, tāpēc tās piegāde nerada būtiskus enerģijas zudumus un transportēšanas procesā rodas mazāk oglekļa dioksīda (CO₂) izmešu, salīdzinot ar citiem fosilajiem kurināmajiem (plašāka informācija apkopota nodaļā Bioloģiskā daudzveidība). Arī izmantošanas procesā dabasgāze, salīdzinot ar citiem kurināmajiem, rada ievērojami mazākus CO₂ izmešus, tādējādi radot mazāku siltumnīcefektu. Protī, dabasgāze, salīdzinot ar koksnes produktiem, ogleņiem un šķidrājiem kurināmajiem, rada būtiski mazāku tvana gāzes, sēra oksīdu, slāpekļa oksīdu, dūmu, kvēpu, pelnu un smago metālu pastāvīgo piesārņojumu gan izmantojot to lokālos katlos, gan lielās katlumājās un koģenerācijas stacijās (plašāka informācija apkopota nodaļā Bioloģiskā daudzveidība).

Arī dabasgāzes izmantošana autotransportā, aizstājot benzīnu un dīzeļdegvielu, dod nozīmīgu ieguldījumu gan oglekļa dioksīda emisiju samazinājumā, gan gaisa kvalitātes uzlabošanā. Piemēram, dabasgāzes darbinātas automašīnas rada līdz pat 70% mazākus slāpekļa oksīdu izmešus, kas ir būtiski cilvēka plaušu veselībai². Tādējādi uzņēmuma darbībai ir ilgtspējīgi pamati un ar to tiek sniegts būtisks ieguldījums vides aizsardzībā.

Valsts mērogā lielākais vides piesārņojums visā dabasgāzes izmantošanas ciklā rodas pie galapatērētājiem, kur rodas dabasgāzes zudumi iekšējās gāzesvadu sistēmās un iekārtās, un kur dabasgāze tiek dedzināta un atmosfērā nokļūst CO₂, slāpekļa oksīds u.c. kaitīgie izmeši. Kopumā dabasgāze kā produkts ir videi draudzīgākais fosilais kurināmais, un, aizstājot citas fosilo kurināmo alternatīvas, dabasgāze uzlabo vides kvalitāti.

Ņemot vērā iepriekšminēto politiku, uzņēmuma mērķis ir iespējami palielināt dabasgāzes izmantošanu jomās, kurās šobrīd tiek izmantoti citi fosilie energoresursi, kuru izmantošana rada lielāku vides piesārņojumu.

Viena no iespējām AS "Latvijas Gāze" ilgtspējīguma sasniegšanai ir īstenot mērķi par biometāna ražošanu/tirdzniecību. Uzņēmuma vadība izvērtē arī citus potenciālos projektus atjaunojamās enerģētikas nozarēs un tirgus segmentos.

² Avots: NGVA Europe: <https://www.ngva.eu/policy-priorities/air-quality/>.

PASĀKUMI

Ievērojot Eiropas Savienības izvirzītos klimata neitralitātes mērķus 2050. gadam, AS "Latvijas Gāze" fokuss ir vērsts uz klientu radītās ietekmes uz vidi kompensēšanu, attīstot projektus, kas ļauj samazināt SEG emisijas. Atbilstoši Eiropas Savienības "Fit for 55" ietvaros izstrādātajai normatīvo aktu paketei, Eiropas Komisijas Udeņraža un gāzes tirgus dekarbonizācijas paketei, Metāna stratēģijai un Atjaunojamo energoresursu direktīvā izvirzītos mērķus, AS "Latvijas Gāze" mērķis ir attīstīt atjaunojamo energoresursu projektus.

Lai nodrošinātu vides mērķu sasniegšanu un sasniegto rezultātu precīzu novērtēšanu, AS "Latvijas Gāze" uzņēmumā plānveidīgi ieviesa svarīgākos vides pārvaldības standartus – starptautisko energopārvaldības standartu ISO 50001:2018, kā arī vides pārvaldības standartu ISO 14001:2015.

AS "Latvijas Gāze" starptautisko energopārvaldības standartu ISO 50001:2018 sākotnēji ieviesa 2016. gada 9. martā. Savukārt 2022. gada 9. martā tika pabeigta standarta pārsertifikācija, un standarta derīguma termiņš tika pagarināts līdz 2025. gada 8. martam. Izpildot šī standarta prasības, AS "Latvijas Gāze" izveidoja energopārvaldības sistēmu, kuras ietvaros katru gadu uzņēmumā izstrādā un apstiprina plānoto darbu programmu ietekmes uz vidi samazināšanai uzņēmumā, savukārt nākošajā gadā tiek veikta ieviesto pasākumu kontrole un novērtēšana par iepriekšējo gadu, kā arī izstrādāts darba plāns nākošajam darba gadam.

2021. gadā AS "Latvijas Gāze" ieviesa starptautisko vides pārvaldības ISO 14001:2015 standartu. 2021. gada 28. oktobrī AS "Latvijas Gāze" tika piešķirts ISO 14001:2015 vides pārvaldības sistēmas atbilstības sertifikāts. 2023. gada oktobra sākumā tika veikta ISO 14001:2015 standarta pārsertifikācija, un vides pārvaldības standarts uzņēmumam ir spēkā līdz 2024. gada 27. oktobrim. Pēc standarta ieviešanas, uzņēmumā tika izveidota Vides Pārvaldības vadības sistēma un uzsākts CO2 izmešu aprēķins.

Balstoties uz izveidoto vides politiku un CO2 izmešu aprēķiniem, 2021. gadā AS "Latvijas Gāze" iestādīja 2000 bērzus, tādējādi pakāpeniski 40 gadu laikā neitralizējot 560 tonnas CO2 radītos izmešus, par ko tika saņemts atbilstošs vides sertifikāts.

Atbildīgi rūpējoties par uzņēmuma darbības ietekmi uz vidi, ir izstrādāta un ieviesta Vides politika un Vides kodekss, tajā tiek analizēts AS "Latvijas Gāze" realizētā produkta – dabasgāzes – ietekmes uz vidi mazināšanas potenciāls un noteikti no tā izrietošie mērķi. Produkta un sniegto pakalpojumu ietekme uz cilvēkiem ir viens no lielākajiem riskiem Korporatīvās sociālās atbildības jomā, jo dabasgāze ir ugunsbīstama, sprādzienbīstama un smacējoša slēgtās telpās. Dabasgāzes sprādziena iespējamās sekas ir potenciāli ļoti graujošas. Galvenie riski saistīti ar novecojušu infrastruktūru, gāzes iekārtām patērētāju īpašumā un cilvēku rīcību gan lietojot dabasgāzi, gan veicot patvaļīgas manipulācijas gāzes iekārtās.

Visā dabasgāzes piegādes un lietošanas ķēdē dabasgāzes galalietotāji var dot būtisku ieguldījumu tās ietekmes uz vidi samazināšanā.

Uzņēmums uzskata, ka ar izglītošanas un informēšanas pasākumiem var panākt izšķirošu sabiedrības izpratnes pieaugumu par dabasgāzes izmantošanas pozitīvo un negatīvo ietekmi jomās, kurās individuālie ieguldījumi un pūliņi var nest būtisku vides ietekmes samazinājumu.

Lai izglītotu savus klientus un citus interesentus par iespējam taupīt energoresursus, tostarp dabasgāzi, uzņēmums ir izstrādājis Energoefektivitātes brošūru un sistemātiski informē uzņēmumu darbiniekus un savus sekotājus sociālajos tīklos par konkrētām energoresursu taupīšanas metodēm ("izglītošana ar komunikāciju"). Uzņēmuma līmenī www.lg.lv mājas lapā ir izveidota atsevišķa sadaļa par energoefektivitāti.

Uzņēmuma ieskatā ievērojamu rezultātu var dot mazefektīvu dabasgāzes iekārtu nomaiņa uz efektīvākām iekārtām, turklāt gan mājsaimniecību, gan komerciālajā, ražošanas un enerģētikas sektoros. Tādēļ uzņēmuma klienti tiek regulāri informēti par jaunumiem

gāzesvadu un gāzes saimniecību projektēšanā un būvniecībā. Tāpat klienti tiek mudināti veikt regulāras dabasgāzes iekšvadu un iekārtu apkopes, lai samazinātu dabasgāzes zudumus.

CO2 un cita veida emisiju samazinājumu var sasniegt arī, aizvietojot benzīna un dīzeļa automašīnas ar dabasgāzes automašīnām. Transportā, izmantojot CNG, CO2 izmešu daudzums ir līdz 30% mazāks nekā dīzeļdegvielai vai benzīnam, savukārt citu kaitīgo izmešu apjoms - līdz pat 90% zemāks. Tādēļ uzņēmums aktīvi veicina CNG infrastruktūras attīstību Latvijā, nodrošinot tehnisko atbalstu un citas kompetences uzņēmumiem, kuri investē CNG uzpildes staciju izveidē.

Uzņēmums sadarbībā ar vairākiem citiem enerģētikas un transporta uzņēmumiem izveidoja iniciatīvu "Vide rītdienai!", lai kopīgi runātu par ekonomiski efektīvākas un videi draudzīgākas enerģijas izmantošanu transportā, kā arī, lai meklētu risinājumus globālās klimata politikas mērķu sasniegšanai. 2019. gada maijā ar uzņēmuma tiešu iesaisti, piegādājot CNG, Latvijā pēc 14 gadu pārtraukuma atkal tika atvērta pirmā publiski pieejamā CNG uzpildes stacija Jēkabpilī. 2020. gada janvārī otrā šāda veida uzpildes stacija tika atvērta Rīgā, tādējādi mērķtiecīgi īstenojot CNG uzpildes iespēju Latvijā paplašināšanu. 2021. un 2022. gados tika uzstādītas jaunas automašīnu dabasgāzes CNG uzpildes stacijas Liepājas, Jūrmalas, Ogres, Cēsu, Jelgavas un Bauskas iecirkņos (potenciālais ietaupījums 10,5 MWh gadā). Uzņēmums arī 2024. gadā un turpmāk plāno piedalīties un veicināt CNG plašāku izmantošanu autotransportā Latvijas un citu Baltijas valstu teritorijā.

Uzņēmuma saimniecībā ir vairāki dažāda pielietojuma un ražotāju CNG transportlīdzekļi, kurus aktīvi izmanto uzņēmuma darbinieki darba pienākumu veikšanai. Uzņēmumam pieder arī sava CNG uzpildes stacija, kuru izmanto uzņēmuma ar CNG darbināmā autotransporta uzpildei. Tādējādi arī pati AS "Latvijas Gāze" aktīvi izmanto CNG degvielas priekšrocības.

DABAS RESURSU PATĒRIŅŠ UN SEG

POLITIKA UN RISKI

Ņemot vērā uzņēmuma darbības specifiku – dabasgāzes tirdzniecība – tam nav nepieciešami ievērojami dabas resursi, lai nodrošinātu savu saimniecisko darbību. Uzņēmumā enerģija un ūdens tiek izmantoti pamatā ikdienas vajadzību nodrošināšanai.

Būtiska nozīme kopējā energoresursu patēriņā ir ēku energoefektivitātei, jo apkure veido aptuveni 40-50% no visa uzņēmuma energopatēriņa (informācija par uzņēmuma enerģijas patēriņu apkopota atsevišķā nodaļā Darbības indikatori). Elektroenerģiju patērējošās iekārtas ir iedalāmas vairākās kategorijās – apgaismojums, datortehnika, sadzīves iekārtas, klimata kontroles iekārtas, tehniskās saimniecības iekārtas (dabasgāzes uzpildes iekārtas, kompresori, instrumenti u.c.), gāzesvadu katodaizsardzība. Atsevišķās kategorijās, piemēram, gāzesvadu katodaizsardzībā, būtisku energoefektivitātes paaugstinājumu nav iespējams sasniegt, bet citās - piemēram, iegādājoties datortehnikas iekārtas un sadzīves elektroiekārtas, sistemātiska to izvēle ļauj samazināt elektroenerģijas patēriņu.

Uzņēmuma riski enerģijas patēriņa un ražošanas jomā kopumā vērtējami kā zemi, jo dabasgāzes tirdzniecība neprasa industriāla apmēra ražošanu, vien enerģijas izmantošanu saimniecības vajadzībām – apkurē, elektroenerģijas nodrošinājumā, autotransportā.

Iepriekš ievērojami resursi tika tērēti, lai sadarbības partneriem informāciju nosūtītu drukātā veidā uz papīra lapām (rēķini, informatīvie paziņojumi, sadarbības piedāvājumi, u.c.). Lai sasniegtu vides aizsardzības mērķus un ekonomētu līdzekļus, uzņēmums jau no 2010. gada pakāpeniski arvien plašāk izmanto elektroniskos saziņas līdzekļus ar klientiem, tai skaitā elektronisko rēķinu un informatīvo ziņu nosūtīšanai. Vēl pirms COVID-19 pandēmijas sākuma bija pieņemts stratēģiskais lēmums pāriet gandrīz tikai uz elektronisko dokumentu nosūtīšanu klientiem. COVID-19 pandēmija vēl vairāk veicināja samērā strauju pāreju uz pamatā tikai elektronisko saziņas formu izmantošanu. Tā rezultātā par 80% samazinājies uzņēmuma patērētā papīra kopējums, kas veicina gan vides resursu saglabāšanu, gan uzņēmuma līdzekļu ekonomiju. Vienlaikus, veicot uzņēmuma darbinieku apmācības un plaši ieviešot elektroniskā paraksta lietošanu uzņēmumā, četras reizes samazinājies arī uzņēmuma biroja darba vajadzībām lietotais papīra apjoms.

Tomēr, pārejot uz saziņu gandrīz tikai elektronisko dokumentu veidā, pieaug noslodze, ar kādu uzņēmuma darbā tiek lietoti dažādi elektroniskie darba līdzekļi un iekārtas. Tādēļ pakāpeniska atteikšanās no papīra izmantošanas vienlaikus rada nepieciešamību intensīvāk izmantot elektroniskās iekārtas un saziņas līdzekļus, kas veicina elektrības patēriņa pieaugumu. Tādēļ AS "Latvijas Gāze" ir īstenojusi vairākus pasākumus, kas samazina elektroenerģijas patēriņu, kā arī uzņēmuma darbā izmanto no atjaunojamiem resursiem ražotu elektroenerģiju.

Uzņēmuma autoparks tiek regulāri atjaunināts, un tas nodrošina autoparka atbilstību Eiropas Savienības autotransporta vides prasībām vidējā termiņā.

AS "Latvijas Gāze" riski SEG jomā ir vērtējami kā zemi, jo uzņēmumam nav industriālu piesārņošanas avotu - lieljaudu ražošanas iekārtu un jaudīgu katlumāju.

PASĀKUMI

Uzņēmuma energopārvaldības sistēma ir sertificēta no 2016. gada. 2022. gada februārī tai tika atkārtoti veikta sertifikācija atbilstoši LVS EN ISO 50001:2018 standarta prasībām, un piešķirts atjaunots sertifikāts no 2022. gada 9. marta.

Enerģopārvaldības sistēmā katru gadu tiek vērtēts kopējais uzņēmuma resursu patēriņš iepriekšējā gadā un iepriekšējam gadam apstiprinātā enerģopārvaldības plāna izpilde. Tāpat katru gadu tiek sastādīts un apstiprināts uzņēmuma kārtējā gadā veicamo pasākumu plāns, kas ļaus novērst iespējamus apdraudējumus un samazināt uzņēmuma patērētos resursus. Svarīgākie uzņēmuma patērētie energoresursi ir elektroenerģija uzņēmuma darba vajadzībām, dabasgāze telpu apkurei un karstā ūdens sagatavošanai, siltumenerģija telpu apkurei un karstā ūdens sagatavošanai, kā arī degviela uzņēmuma autoparka darbināšanai. Uzņēmums biroja darba vajadzībām nelielā apjomā izmanto dzeramo ūdeni (līgums ar ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumu sniedzēju), kā arī atkritumu izvešanas pakalpojumus. Tādēļ enerģopārvaldības plānā detalizēti tiek analizēti tikai patērētie energoresursi – dabasgāze telpu apkurei, siltumenerģija telpu apkurei, elektrība apgaismošanai un darba vajadzībām, kā arī degviela autotransportam.

No 2019. gada AS "Latvijas Gāze" pamata biroja vajadzībām izmanto specializētu biroja ēku Rīgā, Aristida Briāna ielā 6, kas pieder uzņēmumam. Uzņēmuma darbam tiek nomātas papildus biroja telpas. Līdz 2023. gada beigām biroja vajadzībām tika nomātas telpas Rīgā, Vagonu ielā 20.

AS "Latvijas Gāze" biroja ēkai Rīgā, Aristida Briāna ielā 6, 2019. gadā tika veikts energoefektivitātes novērtējums un ir derīgs ēkas energosertifikāts. Uzņēmumam piederošās biroju ēkas Rīgā, Aristida Briāna ielā 6, siltumapgādē tiek izmantota videi draudzīgā dabasgāze – uzņēmums nodrošina visu pašiem nepieciešamā siltuma ražošanu no dabasgāzes. Uzņēmuma biroja ēkā ir sava individuālā apkures katlumāja, kurā veikta pakāpeniska modernizācija vairāku gadu garumā, tādējādi nodrošinot siltumapgādes energoefektivitāti.

Uzņēmums rūpējas par biroju ēkas tehnisko stāvokli, kopumā nodrošinot normatīvajiem aktiem atbilstošu ēkas energoefektivitāti. Papildus uzņēmumā ieviestajai enerģopārvaldības sistēmai atbilstoši LVS EN ISO 50001:2018 standartam, tiek domāts arī par pārdomātu ēku pārvaldību, tāpēc plānots īstenot zaļā biroja sertifikāciju uzņēmuma pārvaldītajām ēkām. Uzņēmums iesaka arī ar ēku uzturēšanu un apkalpošanu saistītajiem ārējiem sadarbības partneriem pakalpojumu sniegšanā un preču piegādē izvēlēties iespējami energoefektīvus risinājumus.

Lai nodrošinātu videi draudzīgākas elektroenerģijas izmantošanu uzņēmuma darba vajadzībām, AS "Latvijas Gāze" 2021. gadā uzsāka īstenot saules paneļu uzstādīšanas projektu tai piederošajā biroju ēkā Rīgā, Aristida Briāna ielā 6. Pēc saules paneļu uzstādīšanas projekta projektēšanas pabeigšanas un tā ilgstošas saskaņošanas atbildīgajās institūcijās, 2023. gada sākumā kļuva iespējams praktiski uzstādīt saules paneļus biroja ēkā.

Saules paneļu uzstādīšana uz ēkas jumta un ar to saistītie remonta darbi notika 2023. gada februārī, uzstādītie saules paneļi sāka elektrības ražošanu 2023. gada martā. Kopējie ieguldījumi saules paneļu uzstādīšanai un ar to saistītā jumta remontam sasniedza 40 000 EUR. Tika uzstādīti 62 saules paneļi ar kopējo jaudu 23.56 kilovati.

Nepilna gada laikā no 2023. gada marta līdz decembrim saules paneļi saražoja elektrisko enerģiju 21 481 kilovatstundu apjomā, kas pamatā tika izmantota uzņēmuma pašpatēriņam. Tādējādi uzņēmums ar atjaunojamiem resursiem savam pašpatēriņam 10 mēnešu laikā saražoja apmēram 27.60% no kopējās patērētās elektroenerģijas. Balstoties uz sasniegto rezultātu 2023. gadā, tiek prognozēts, ka uzņēmuma uzstādītie saules paneļi katru gadu ļaus vismaz 25% no uzņēmuma elektroenerģijas patēriņa biroju ēkā Rīgā, Aristida Briāna ielā 6, nosegt ar atjaunojamo resursu palīdzību, un atlikušie 75% elektrības tiks iegādāti no elektroenerģijas tirgotājiem (kuru piegādātā enerģija arī daļēji varētu būt iegūta no atjaunojamiem resursiem).

Enerģopārvaldības programmas ietvaros 2023. gadam bija sagatavota plānoto pasākumu programma, kura ietvēra 4 galvenos sasniedzamos mērķus un 9 energoefektivitātes uzdevumus, kuru īstenošana ļautu sasniegt noteiktos mērķus. Kā galvenie mērķi 2023. gadā

tika noteikti:

- Samazināt uzņēmuma elektroenerģijas patēriņu par 1% 2023. gadā, salīdzinot ar patēriņu 2022. gadā;
- Samazināt siltumenerģijas patēriņu biroja ēkai Vagonu 20 teritorijā par 1% 2023. gadā, salīdzinot ar bāzes patēriņu 2020. gadā;
- Samazināt uzņēmuma vidējo degvielas patēriņu (litri/100km) par 1% 2023. gadā, salīdzinot ar bāzes gadu (2020. gads);
- Veicināt uzņēmuma personāla attieksmes maiņu par labu elektroenerģijas un degvielas ietaupījumam.

Lai sasniegtu izvirzītos mērķus, 2023. gadā tikai veikti gan tehniski, gan informatīvi darbi. Svarīgākie tehniskie darbi bija apkures sistēmas ikgadējā tehniskā apkope ēkas Nr.2 siltummezglos Vagonu ielā 20; ventilācijas un kondicionēšanas sistēmu ikgadēja tehniskā apkope ēkā Nr.2 Vagonu ielā 20; dienas gaismas spuldžu T8 nomainīšana pret LED spuldzēm ēkā Nr.6 (24 gab) Vagonu ielā 20; teritoriju ārējo gaismekļu vai prožektoru izslēgšana, prožektoru ar kustības sensoru uzstādīšana; apkures sistēmas ikgadēja tehniskā apkope katlu mājā A.Briāna ielā 6 un ventilācijas un kondicionēšanas sistēmu ikgadēja tehniskā apkope ēkā A.Briāna ielā 6. Savukārt informatīvie pasākumi ietvēra darbinieku iepazīstināšanu ar vispārīgiem energoefektivitātes risinājumiem, kā arī gala lietotāju iepazīstināšanu ar vispārīgiem energoefektivitātes risinājumiem un enerģijas ietaupījuma iespējām.

No sākotnēji izvirzītajiem 4 mērķiem 3 tika sasniegti pilnībā (pie tam 2 gadījumos ar ievērojami lielāku ekonomiju nekā plānots), savukārt 1 mērķis tika sasniegts daļēji. Piemēram, uzņēmuma kopējais elektroenerģijas patēriņš gada laikā samazinājās par 10.5%, kamēr nomāto telpu apkurei izmantotais siltumenerģijas kopapjoms samazinājās pat par vairāk nekā 30%.

2023. gadā sasniegtais kopējais enerģijas ietaupījums veidoja 83.4 MWh salīdzinājumā ar 2020. gadu (bāzes gads), tādējādi kopējais uzņēmuma energopatēriņš 2023. gadā samazinājās par 2% salīdzinājumā ar 2022. gadu, bet par 10.1% - salīdzinājumā ar bāzes salīdzināšanas periodu 2020. gadu. Bez tam jāņem vērā apstākļi, ka 2020. gada COVID-19 pandēmijas laikā uzņēmuma biroja ēka darbojās ar zemāku noslodzi un enerģijas patēriņu nekā gados pirms vai pēc pandēmijas. Tādēļ 2020. gada kopējais enerģijas patēriņš bija mazāks nekā tas varēja būt pie normāliem apstākļiem, un samazinājums pat pret šo samērā zemo energopatēriņa līmeni ir būtisks sasniegums.

2024. gada energopārvaldības programmā ir izvirzīti un no AS "Latvijas Gāze" vadības puses apstiprināti pieci galvenie mērķi 2024. gadam:

- samazināt elektroenerģijas patēriņu uzņēmumā par 5% 2024. gadā, salīdzinot ar bāzes patēriņu 2020. gadā;
- samazināt siltumenerģijas patēriņu par 5% 2024. gadā, salīdzinot ar bāzes patēriņu 2020. gadā;
- veikt detalizētu siltumenerģijas un elektroenerģijas patēriņa monitoringu uzņēmuma nomātajās telpās Rīgā;
- samazināt vidējo degvielas patēriņu (litri/100km) par 1% 2024. gadā, salīdzinot ar bāzes vidējo patēriņu 2020. gadā;
- veicināt uzņēmumu personāla attieksmes maiņu par labu elektroenerģijas un degvielas ietaupījumam.

Energo pārvaldības sistēmas ietvaros 2024. gadā uzņēmums plāno realizēt 9 energoefektivitātes uzdevumus, kuru kopējais plānotais enerģijas ietaupījums uzņēmuma iekšienē varētu sasniegt 47.2 MWh/gadā. Kopējais patērēto energoresursu apjoms 2024. gadā, salīdzinājumā ar 2023. gadu, tiek plānots par 3.00% mazāks.

Savukārt kopējais AS "Latvijas Gāze" patērēto energoresursu apjoms 2024. gadā tiek plānots par 12% mazāks nekā salīdzinot ar bāzes gada kopējo patēriņu (2020. gada kopējais energoresursu patēriņš).

2024. gadā plānotās tehniskās aktivitātes pamatā ir saistītas ar uzņēmuma biroja telpām. AS "Latvijas Gāze" budžetā jau ietverti investīciju izdevumi biroju ēkai A. Briāna ielā 6, kurā paredzēta apkures katla nomaiņa katlu mājā, kā arī ventilācijas sistēmas apkopes un modernizācijas darbi ar dzesētāja nomaiņu. Tāpat tiek plānotas ikgadējās apkures sistēmu tehniskā apkope katlu mājā un ventilācijas un kondicionēšanas sistēmu tehniskā apkope ēkā A. Briāna ielā 6. Visbeidzot, 2024. gadā plānota saules paneļu izmantošana ēkā A. Briāna ielā 6 12 mēnešu garumā, kas ļaus nodrošināt atjaunojamās elektroenerģijas ražošanu un veikt nepieciešamos regulēšanas darbus saules paneļu maksimālas darba efektivitātes panākšanai. Savukārt uzņēmuma nomātajās telpās plānota apkures, ventilācijas un kondicionēšanas sistēmu ikgadējā tehniskā apkope.

2024. gadā plānotās informatīvās aktivitātes paredz uzņēmuma darbinieku iepazīstināšanu ar vispārīgiem energoefektivitātes risinājumiem. Tāpat uzņēmuma gala lietotāji tiks informēti par vispārīgiem energoefektivitātes risinājumiem un enerģijas ietaupījuma iespējām (gan rēķinos un informatīvajos paziņojumos, gan www.lg.lv mājaslapā, kā arī norādot citas atbilstošās Interneta vietnes).

Uzņēmumā katru gadu tiek atjaunota daļa no autoparka, tādējādi nodrošinot, ka kopumā autoparks atbilst mūsdienu prasībām pret vidi. Saspiestā dabasgāze CNG kā degviela tiek izmantota daļai no uzņēmuma automašīnām.

Lai sistematizētu vides pārvaldību AS "Latvijas Gāze", uzņēmumā ir norīkots energopārvaldnieks, katru gadu tiek sagatavots energopārvaldības plāns un pastāvīgi darbojas par energoefektivitāti atbildīgā darba grupa. Uzņēmumā ir iecelta atbildīgā persona par vides jautājumu monitoringu.

BIOLOĢISKĀ DAUDZVEIDĪBA

POLITIKA UN RISKI

Lai novērtētu AS “Latvijas Gāze” pamatdarbības veida – dabasgāzes tirdzniecības – attīstības perspektīvas un potenciālos draudus nākotnē, tika veikta normatīvo aktu analīze un izvērtēta dabasgāzes izmantošanas ietekme uz apkārtējo vidi. Galvenie secinājumi apkopoti turpmākajās nodaļās.

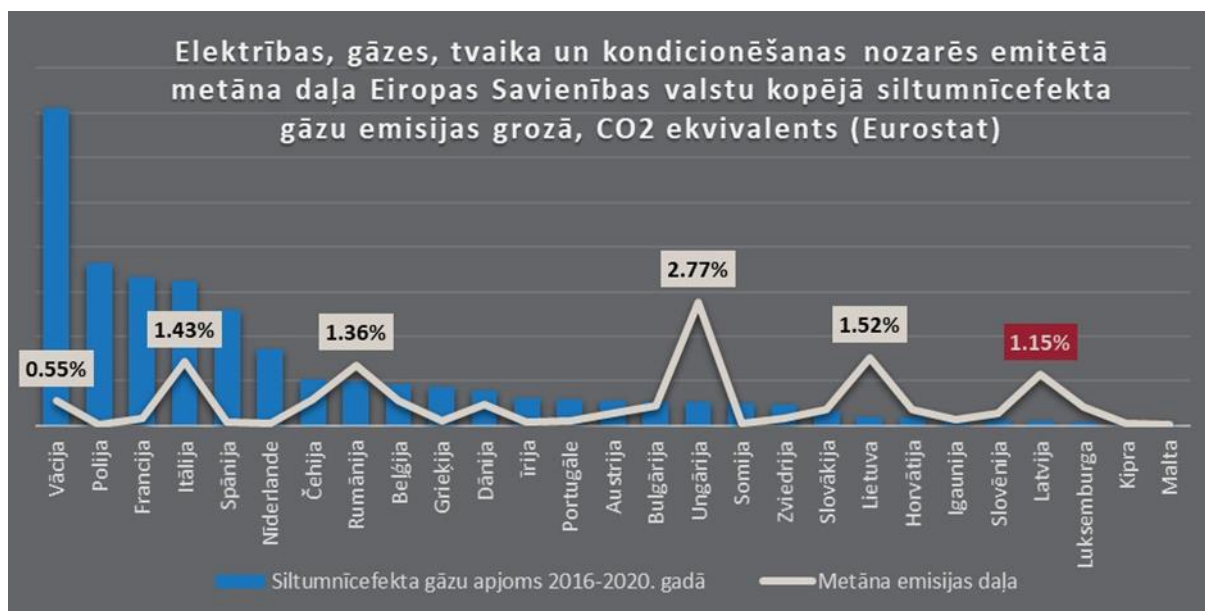
PASĀKUMI

Lai pamatoti prognozētu dabasgāzes tirdzniecības attīstības iespējas nākotnē, vienlaikus nepieciešams izvērtēt gan vides politikas aspektus, kuri jau pašlaik vai tuvākajā nākotnē stāsies spēkā Eiropas Savienības valstīs. Tāpat nepieciešams vērtēt arī dabasgāzes radīto piesārņojumu salīdzinājumā ar citiem fosilajiem energoresursiem, un enerģētikas tirgū esošo dažādu energoresursu pieprasījumu, piedāvājumu un tirgus cenas.

Turpmākajās nodaļās tiks detalizēti izvērtēti dabasgāzes radītais piesārņojums salīdzinājumā ar citiem fosilajiem energoresursiem.

DABASGĀZES NOPLŪŽU IETEKME UZ SILTUMNĪCEFĒKTU

Metāns (dabasgāzes pamatelements) ir siltumnīcefektu izraisoša gāze, tādēļ tās emisija (rodas kā pastāvīgie zudumi no sistēmas vai noplūdes gāzesvadu pārrāvumu vai remontdarbu laikā) atmosfērā tiek pārrēķināta kā oglekļa dioksīda CO2 emisiju ekvivalents. Salīdzinot ar citām Eiropas Savienības dalībvalstīm, Latvijā tiek radītas mazas kopējās SEG emisijas, t.sk. arī maza metāna emisija. Kā redzams grafikā, nozare, kurā darbojas AS “Latvijas Gāze”, ar metāna emisiju rada 1.55% no kopējā Latvijas CO2 emisiju ekvivalenta (Avots: Eurostat).

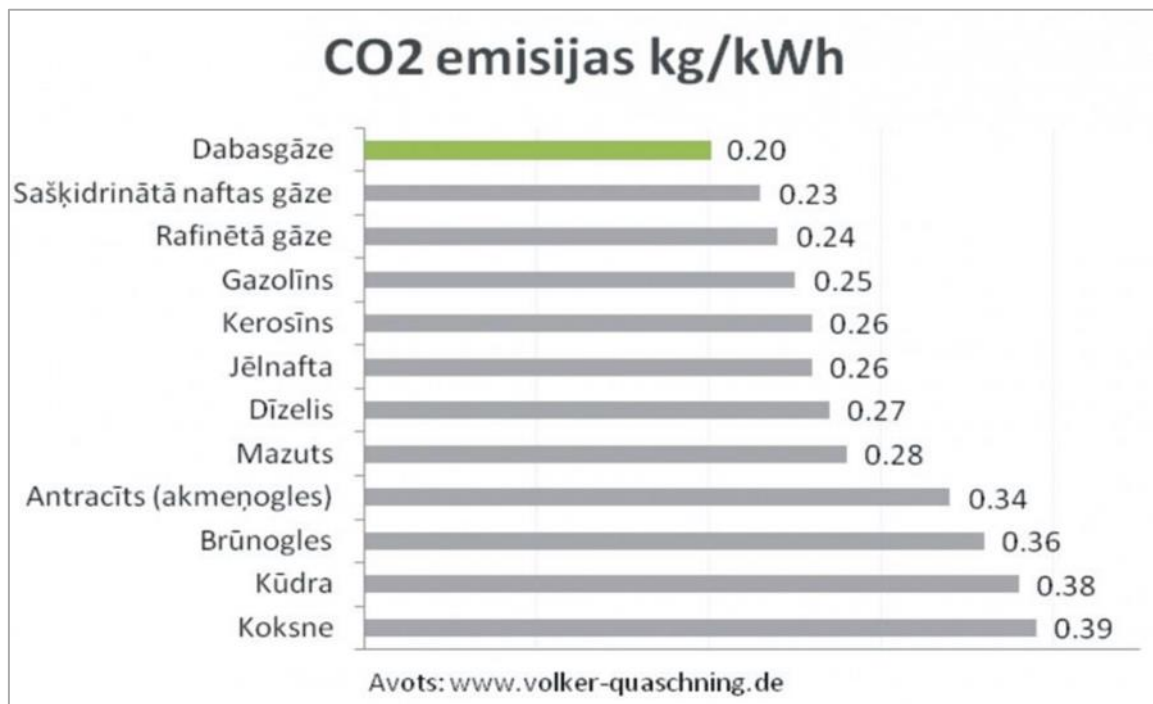
Latvijas samērā augstā metāna emisijas proporcija no visām SEG emisijām, salīdzinājumā ar citu Eiropas Savienības dalībvalstu rādījumiem, ir skaidrojama ne tik daudz ar pašas dabasgāzes izmantošanas apmēriem (vidēji 2016.-2020. gados kopējā patēriņa bilancē

dabasgāze Latvijā veidoja 23% un Eiropas Savienībā – 23%4) vai transportēšanas apmēriem, bet gan ar citu Latvijas ražošanas nozaru salīdzinoši mazo CO2 emisiju apjomu. Piemēram, Latvijā ir salīdzinoši neliela rūpniecība, bez tam valstī patērētā elektroenerģija ir saražota ar salīdzinoši nelieliem CO2 izmešiem (pamatā enerģiju ražo hidroelektrostacijas).

Dabasgāzes dedzināšanas ietekme uz siltumnīcefektu

Dabasgāze ir videi draudzīgākais fosilais kurināmais, jo tai ir augsta siltumspēja, sadegot tā nerada pelnus un sēra savienojumus un tai ir mazākie CO2 izmeši, tādējādi nodarot minimālu kaitējumu apkārtējai videi un cilvēka veselībai.

Dabasgāzes sadegšanas produkti ir tikai divi – CO2 un ūdens tvaiki. Iegūstot vienu kWh enerģijas no dabasgāzes, atmosfērā nonāk aptuveni 0.20 kilogrami CO2, kas salīdzinot ar enerģiju, piemēram, no ogļēm, rada par 41% mazāk CO2 izmešu, bet, salīdzinot ar koksni, rada par 49% mazākus izmešus. Informācija par dažādu kurināmo veidu CO2 “emisiju pēda” apkopota sekojošajā grafikā.

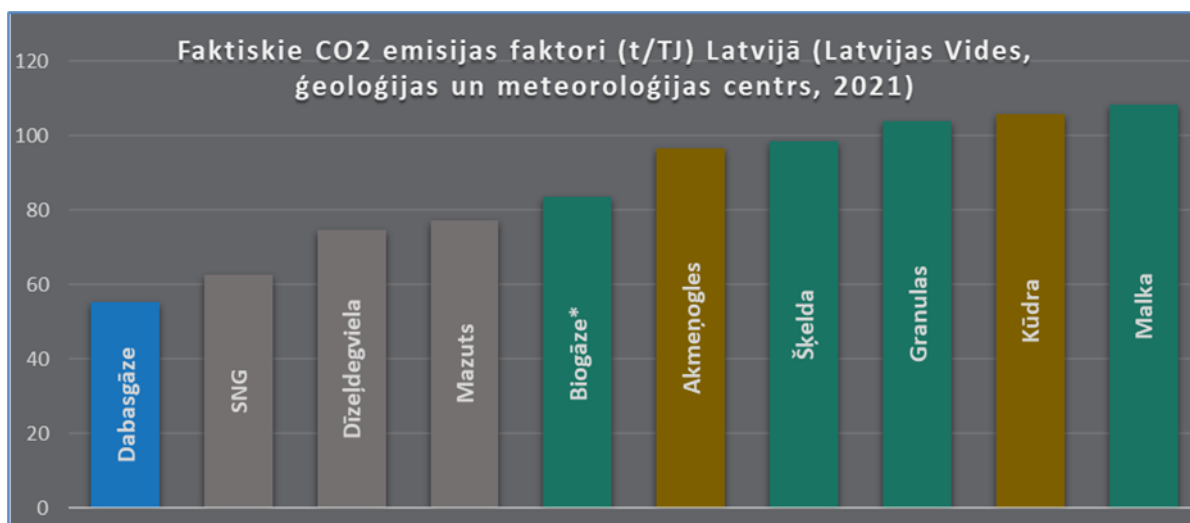

Grafikā redzams, ka dabasgāzei ir salīdzinoši viszemākie radītie CO2 izmeši, salīdzinājumā ar pārējiem fosilajiem un atjaunojamajiem energoresursiem.

Ņemot vērā dabasgāzes īpašības, tās dedzināšana notiek videi īpaši draudzīgā veidā, tādēļ AS “Latvijas Gāze”, attīstot dabasgāzes pieejamību valstī un lietojot dabasgāzi pašpatēriņā, redz sevi kā vides kvalitāti veicinošu un ilgtspējai atbilstošu uzņēmumu.

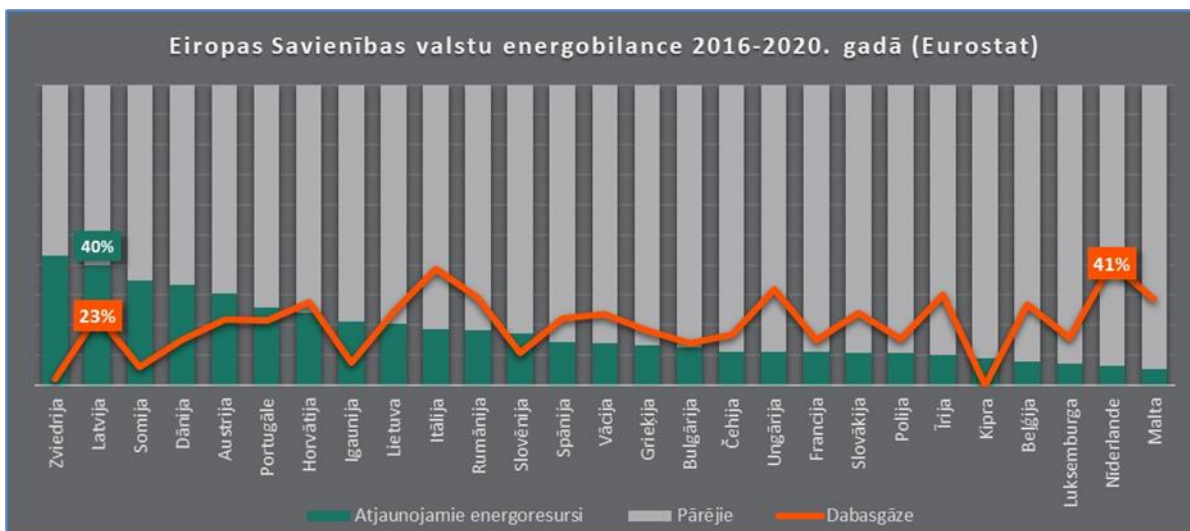
Tas ir izteikti situācijās, kad dabasgāze aizvieto citus fosilos kurināmos, jo faktiskie dabasgāzes dedzināšanas CO2 izmeši ir zemāki par naftas produktu CO2 izmešiem un ievērojami zemāki par ogļu, kūdras un kurināmo atjaunojamo resursu – biogāzes un biomasas faktiskajiem CO2 izmešiem.

Līdzīgu kvalitatīvo novērtējumu par dabasgāzes un citu fosilo energoresursu radītajiem CO2 izmešiem ieguvušas arī oficiālās iestādes Latvijas Republikā.

*Biogāze norādīta atbilstoši Dānijas piemēram: DANISH EMISSION INVENTORIES FOR STATIONARY COMBUSTION PLANTS, Scientific Report from DCE – Danish Centre for Environment and Energy, No. 102 (2014), 107.lp.

Latvija ar vismaz 41% atjaunojamo energoresursu kopējā patēriņa bilancē ir viena no Eiropas Savienības līderēm atjaunojamo energoresursu izmantošanā. Tomēr nozīmīga daļa – aptuveni 80% no Latvijā patērētā atjaunojamo energoresursu apjoma ir cietie biomasas kurināmie, kuri rada nozīmīgu CO2 un citu vielu piesārņojumu. Savukārt bezemisiju (ūdens, saule, vējš) patēriņš Latvijā veido vien 14% no atjaunojamiem energoresursiem un 6% no kopējā patēriņa.⁵

³Aprēķinā izmantoti: Eurostat dati par Latvijas kopējām CO2 ekvivalentajām emisijām; Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra ziņojums *LATVIA'S NATIONAL INVENTORY REPORT, Submission under UNFCCC and the Kyoto Protocol, Common Reporting Formats (CRF), 1990 – 2017*, 167.-170. lpp un Emisiju datu pielikumi

<https://www.meteo.lv/lapas/sagatavotie-un-iesniegtie-zinojumi?&id=1153&nid=396> (apskatīts 08.02.2021)

⁴Eurostat

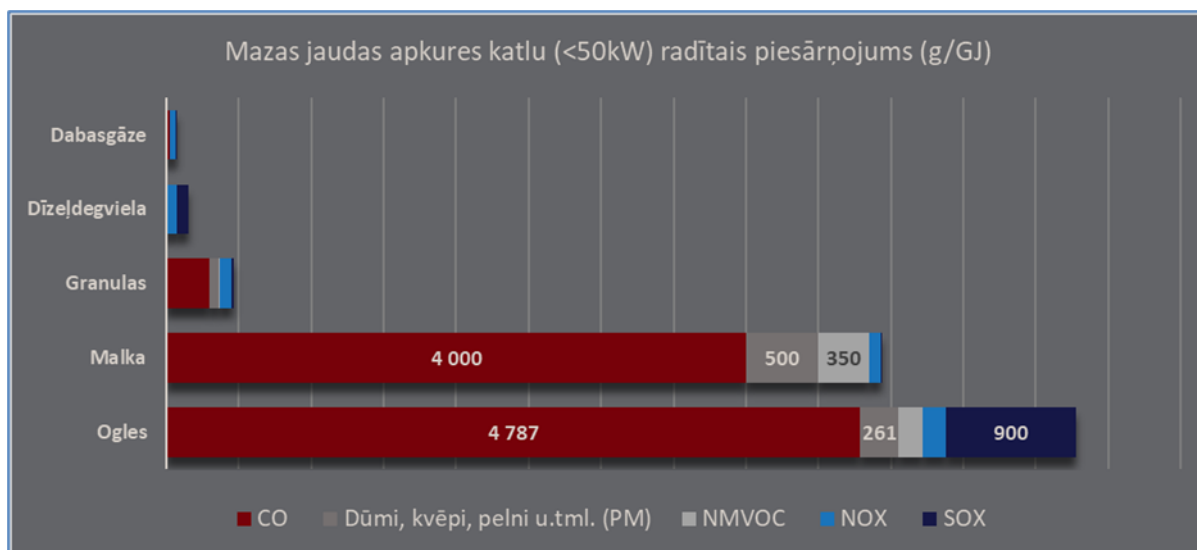
⁵Eurostat; vidējie dati par 2016.-2020. gadu

NOx, SOx, PM, smago metālu, un citu vielu radītais piesārņojums

Kurināmo dedzināšana rada ne vien SEG emisijas un negatīvu ietekmi uz siltumnīcefektu, bet arī tiešu negatīvu ietekmi lokāli uz cilvēku veselību un bioloģiskajiem organismiem, jo kurināmo sadegšanas rezultātā veidojas virkne citu izmešu.

Kopumā ir identificējamas vairākas piesārņojuma kategorijas vai elementi, kuri lielās koncentrācijās var radīt draudus veselībai un pat dzīvībai. CO jeb tvaņa gāze slēgtā telpā ir tiešs drauds cilvēka dzīvībai⁶, PM jeb daļiņu piesārņojumam (dūmi, kvēpi, pelni, u.c.) ir būtiska ietekme uz cilvēku elpceļu saslimšanām⁷, NMGOS jeb nemetāna gaistošie organiskie savienojumi slēgtās telpās rada tiešu ietekmi uz veselību, bet atmosfērā veicina smogu⁸, NOx jeb slāpekļa oksīdi lielā koncentrācijā rada respiratoros iekaisumus, veicina smogu un daļiņu piesārņojumu⁹, savukārt SOx jeb sēra oksīdi veicina skābos nokrišņus un daļiņu piesārņojumu¹⁰.

Kā redzams no Eiropas Vides aģentūras apkopotajiem datiem, Latvijā plaši izplatītās granulas un it sevišķi malka privātmāju vai citu nelielu objektu apkurē rada būtisku lokālu piesārņojumu, savukārt dabasgāze šādu piesārņojumu faktiski nerada.

Avots: Eiropas vides aģentūra, Small combustion, EMEP/EEA air pollutant emission inventory guidebook 2016

⁶ Eiropas vides aģentūra, <https://www.eea.europa.eu/publications/2-9167-057-X>

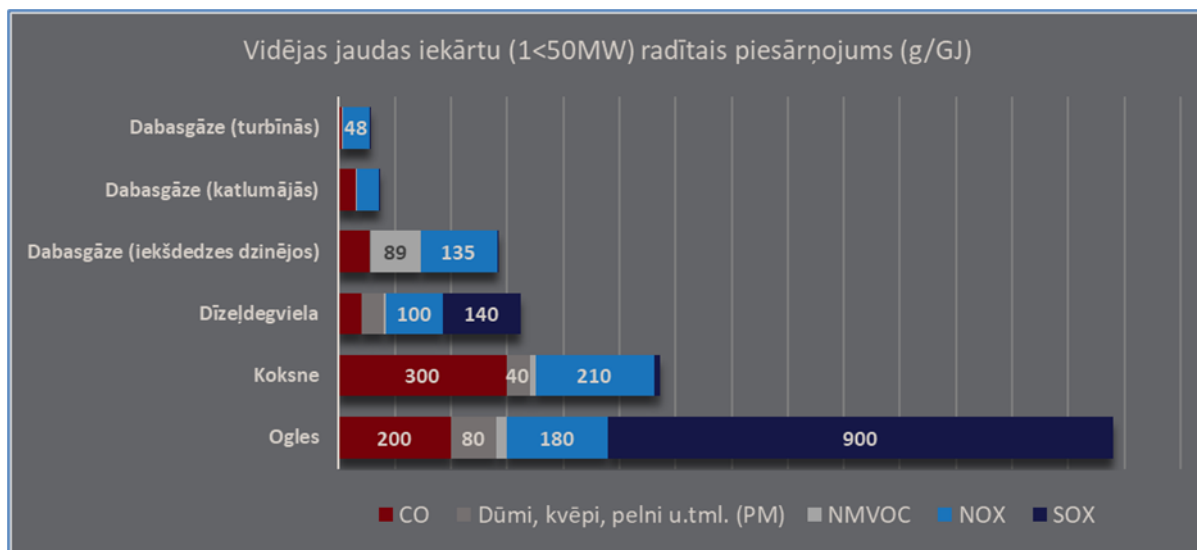
⁷ Eiropas vides aģentūra, <https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/indicators/emissions-of-primary-particles-and-5>

⁸ Eiropas Komisija, Science for Environment Policy, Individual non-methane VOCs have large impacts on human health, 10 April 2014, Issue 369, https://ec.europa.eu/environment/integration/research/newsalert/pdf/369na5_en.pdf

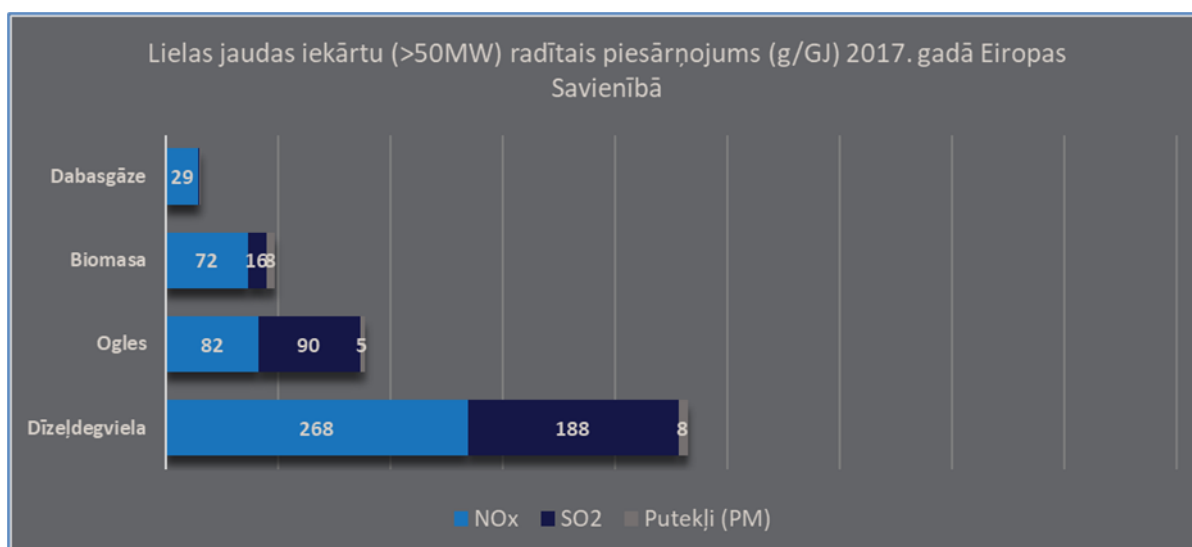
⁹ Eiropas vides aģentūra, <https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/indicators/eea-32-nitrogen-oxides-nox-emissions-1>

¹⁰ Eiropas vides aģentūra, <https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/indicators/eea-32-sulphur-dioxide-so2-emissions-1>

Līdzīga situācija ar lokālo piesārņojumu ir arī vidējas un lielas jaudas iekārtās – dabasgāze kopumā rada mazāku piesārņojumu, salīdzinot ar citiem fosilajiem kurināmajiem vai biomasu.

Avots: Eiropas vides aģentūra, Small combustion, EMEP/EEA air pollutant emission inventory guidebook 2016

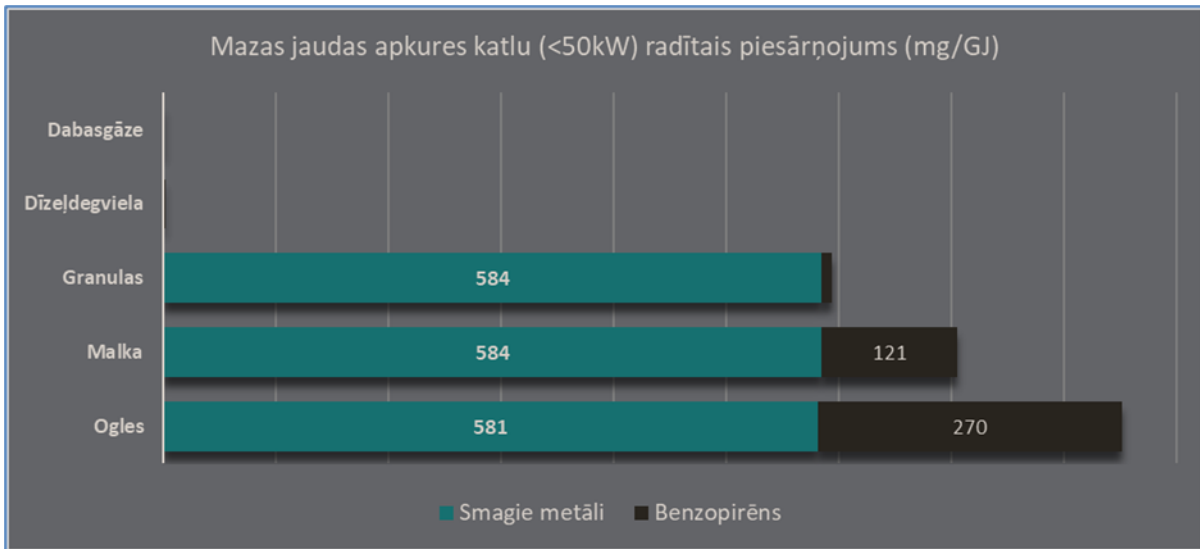
Avots: Eiropas vides aģentūra, <https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/daviz/evolution-of-environmental-performance-of-14#tab-dashboard-01>

Dedzināšanas procesā rodas arī cita veida piesārņojums – smagie metāli, dioksīni, polihlorinētie bifenili (ogļūdeņraža un hlora savienojumi), u.c. vielas. Kopumā enerģētikas nozarē šo vielu emisija nerada būtisku kaitējumu videi un cilvēku veselībai, tomēr pastāv būtiska emisiju atšķirība starp dažādiem kurināmajiem veidiem. Lai sniegtu vispārīgu priekšstatu par šāda piesārņojuma apmēru un ietekmi, var apskatīt smago metālu grupu un vienu bīstamo vielu – benzopirēnu.

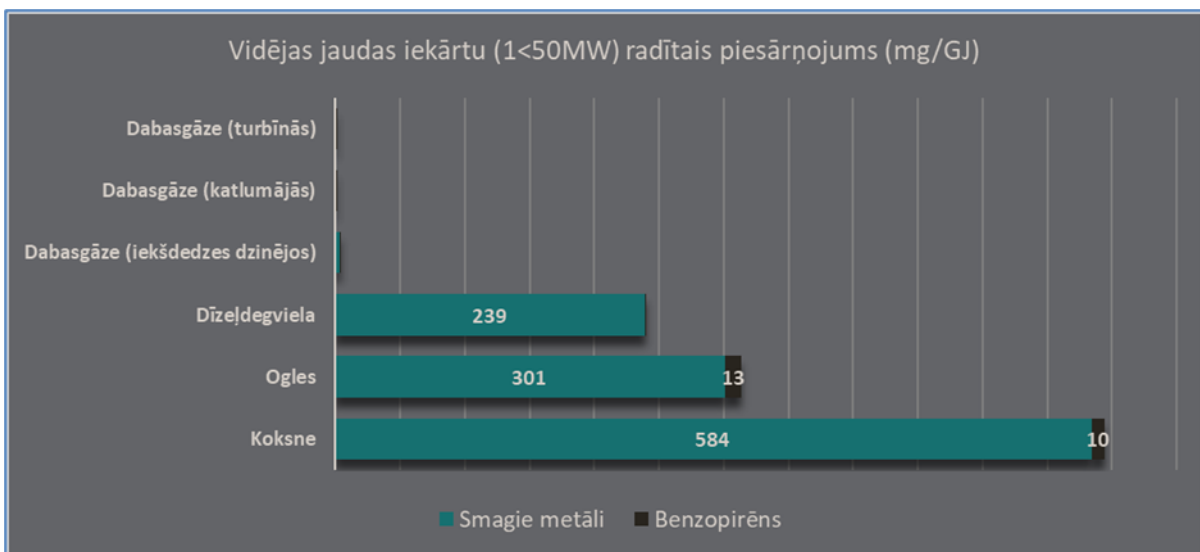
Smagajiem metāliem (svins, kadmījs, dzīvsudrabs, arsēns, hroms, varš, niķelis, selēns un cinks) ir ietekme uz ekosistēmām, kur tie uzkrājas barības ķēdē un nonāk cilvēku organismā, tādējādi ietekmējot cilvēku veselību. Kopumā dabasgāzes dedzināšana nerada vērā ņemamu smago metālu piesārņojumu ne individuālā, ne valstiskā mērogā, jo smago metālu emisija ir tieši atkarīga no šo metālu klātbūtnes izejvielā, bet dabasgāzē šo vielu ir ļoti maz.

Benzopirēnam (C₂₀H₁₂) ir ietekme uz cilvēku veselību, piemēram, veicinot vēzi¹¹, tādēļ tā izmešiem tiek pievērsta pastiprināta uzmanība. Kopumā dabasgāzes dedzināšana nerada vērā ņemamu benzopirēna piesārņojumu ne individuālā, ne valstiskā mērogā.

Kā redzams grafikos, dabasgāze faktiski nerada smago metālu un benzopirēna piesārņojumu, turklāt līdzīga situācija ir arī attiecībā uz citu vielu izmešiem. Savukārt biomasas dedzināšanas rezultātā rodas gan smago metālu, gan benzopirēna, gan citu elementu piesārņojums.

Avots: Eiropas vides aģentūra, Small combustion, EMEP/EEA air pollutant emission inventory guidebook 2016

Avots: Eiropas vides aģentūra, Small combustion, EMEP/EEA air pollutant emission inventory guidebook 2016

¹¹ Eiropas vides aģentūra, <https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/indicators/eea32-heavy-metal-hm-emissions-1/assessment-9>

¹² <https://pubchem.ncbi.nlm.nih.gov/compound/benzo%28a%29pyrene>

ĶĪMISKĀS VIELAS UN ATKRITUMI

POLITIKA UN RISKI

Uzņēmums savā darbībā rada dažāda veida atkritumus – sadzīves, būvniecības un bioloģiskos atkritumus. Tiešās uzņēmējdarbības – dabasgāzes tirdzniecības – laikā uzņēmums bīstamos atkritumus nerada.

AS “Latvijas Gāze” ir viena C kategorijas vides piesārņošanas atļauja, kas paredzēta katlumājai Aristida Briāna ielā 6, Rīgā.

Atkritumu apsaimniekošanā tiek ievērotas normatīvā regulējuma prasības, bet atsevišķās jomās ir izvirzīts mērķis samazināt atkritumu daudzumu, piemēram, samazinot papīra apriti (veicinot elektroniskās dokumentu aprites sistēmas ieviešanu).

PASĀKUMI

Katru gadu uzņēmums Valsts vides dienestam sniedz datus par katlumājas radīto C kategorijas piesārņojuma daudzumu. Katru ceturksni tiek sagatavoti pārskati par saimniecībā izmantotajiem bīstamajiem atkritumiem (piemēram, akumulatoriem) un iepakojumu, par ko uzņēmums maksā dabas resursu nodokli.

Tiek šķiroti un atsevišķi nodoti pārstrādei arī šāda veida atkritumi: datortehnika, metāllūžņi, celtniecības materiāli, riepas un baterijas. Tiek šķiroti un pārstrādei nodoti arī papīrs un plastmasa.

Tādēļ AS “Latvijas Gāze” savā saimnieciskajā darbībā bīstamos atkritumus nerada.

DARBĪBAS INDIKATORI

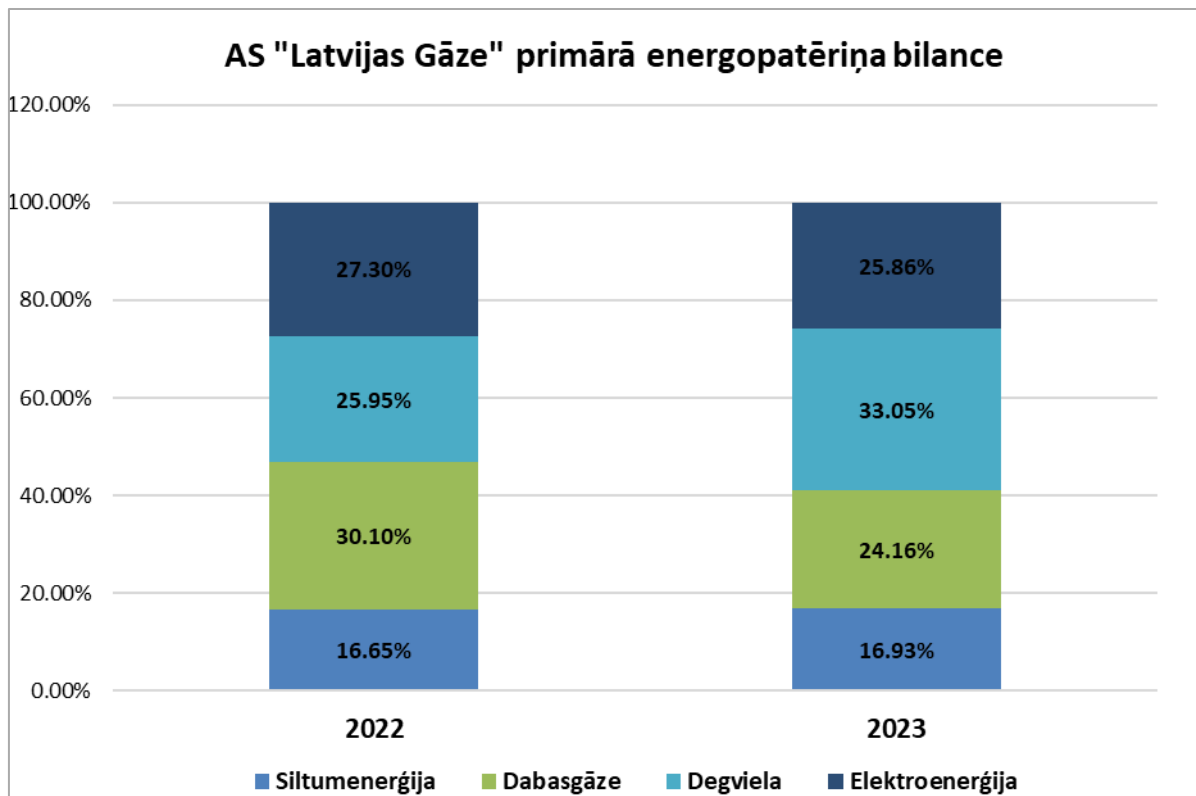
PĀRKĀPUMI

2023. gadā nav saņemti iesniegumi, tostarp, trauksmes cēlēju iesniegumi, par pārkāpumiem vides jomā. Tāpat pārkāpumus nav konstatējušas uzraugošās iestādes.

PRIMĀRĀ ENERGOPATĒRIŅA BILANCE

2023. gadā uzņēmuma energopatēriņa bilanci veidoja tikai AS "Latvijas Gāze" kā tirdzniecības uzņēmuma energoresursu patēriņš. Visu uzņēmuma energopatēriņu gan 2023. gadā, gan iepriekšējos gados veidoja 4 patērētie energoresursu veidi.

Tie ir patērētā siltumenerģija nomāto telpu apkures vajadzībām, dabasgāze uzņēmuma biroja Rīgā, Aristida Briāna ielā 6, apkures vajadzībām, dažāda veida degviela uzņēmuma autotransporta vajadzībām un elektroenerģija uzņēmuma darba vajadzībām.

Kā redzams grafikā (Avots: Energo pārvaldības programma), siltumenerģijas un elektroenerģijas patēriņi 2022.-2023.gados mainījās samēra nedaudz. Vienlaikus ievērojami par 7 procentpunktiem pieauga autotransporta degvielas patēriņa īpatsvars uzņēmuma energobilancē, kamēr dabasgāzes patēriņa īpatsvars samazinājās par 6 procentpunktiem.

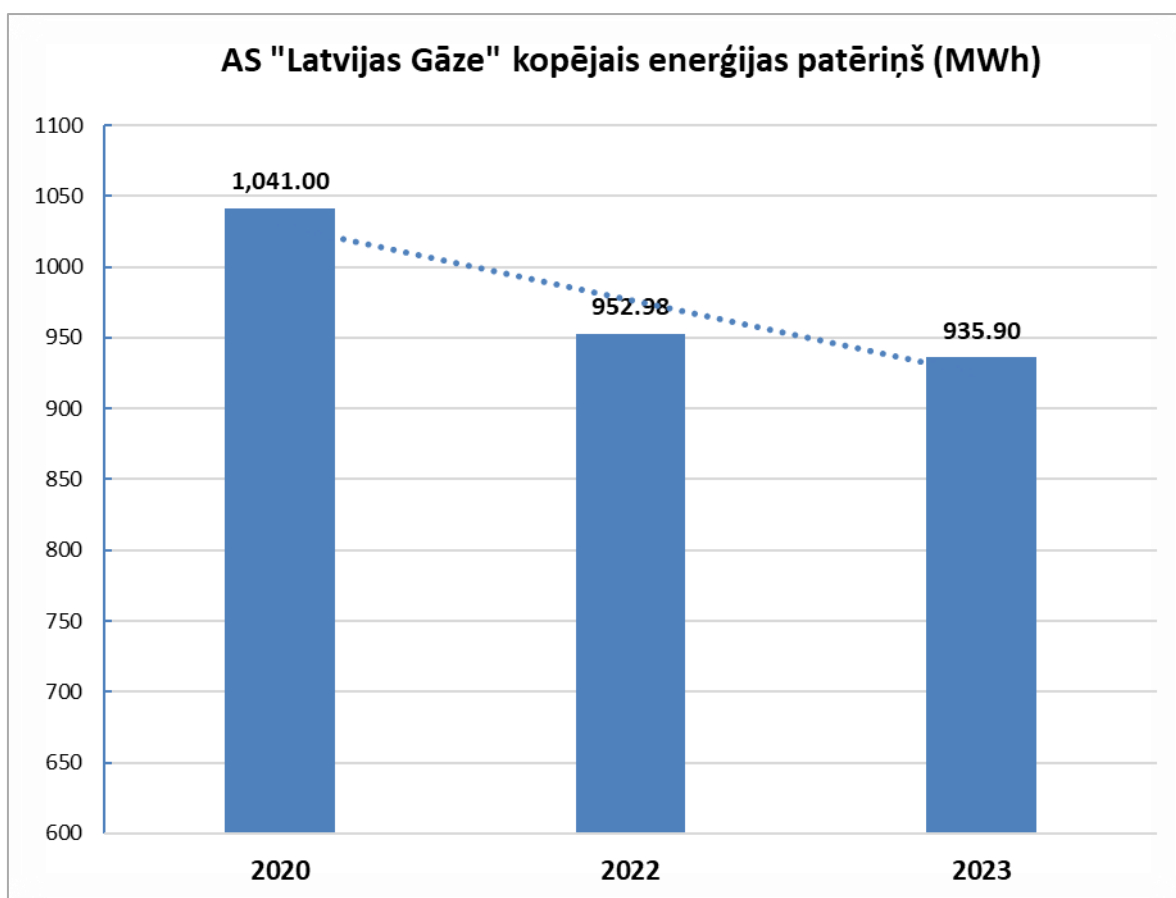
Šādas izmaiņas bija saistītas ar to, ka uzņēmums 2023. gadā pamatā pārgāja uz darbu klātienē, kas veicināja būtisku autodegvielas patēriņa pieaugumu.

Vienlaikus dabasgāzes patēriņš samazinājās gan biroja ēkā veikto energoefektivitātes uzlabošanas darbu rezultātā, kā arī 2023. gada temperatūras bija samērā augstas (salīdzinājumā ar 2022. gadu), kā rezultātā apkurei bija nepieciešams mazāks kurināmā daudzums.

KOPĒJAIS ENERĢIJAS PATĒRIŅŠ

Izmantojot energopārvaldības programmas datus, tika aprēķināts kopējais AS "Latvijas Gāze" enerģijas patēriņš bāzes jeb atskaites 2020. gadā, un tas tika salīdzināts ar uzņēmuma energopatēriņa rezultātiem 2022.-2023. gados. Rezultāti apkopoti sekojošajā grafikā.

Kā redzams grafikā (Avots: Energopārvaldības programma), salīdzinot ar bāzes aprēķinu 2020. gadu, uzņēmuma energopatēriņš pakāpeniski samazinās. Tā kā visi pārējie apstākļi nav būtiski mainījušies (telpas, darbinieku skaits), tad uzņēmuma energopatēriņa samazināšanās varētu būt saistīta gan ar labvēlīgākiem laika apstākļiem, gan noteikti arī ar veiktajiem energoefektivitātes pasākumiem, kuri efekts parādās pakāpeniski un veicina energoresursu patēriņa samazinājumu, kas vienlaikus uzlabo uzņēmuma ilgtspēju.

INCIDENTI AR BĪSTAMAJIEM ATKRITUMIEM

Pārskata periodā incidentu ar bīstamajiem atkritumiem nav bijis.

PRETKORUPCIJA

Princips 10 Uzņēmumam ir jāveic pasākumi pret visām korupcijas formām, tai skaitā pret izspiešanu un kukuļdošanu.

UZŅĒMUMA KULTŪRA, PROCEDŪRAS UN PASĀKUMI

POLITIKA UN RISKI

Atbilstība normatīvo aktu prasībām ir viens no AS "Latvijas Gāze" korporatīvās pārvaldības stūrakmeņiem, tajā skaitā aptverot prasību, kas vērstas pret korupciju, īstenošanu uzņēmumā. Uzņēmums neiesaistās kukuļdošanā vai komerciālā uzpirkšanā, pilnībā tās nosoda un pauž aktīvu pozīciju klientiem, sadarbības partneriem un darbiniekiem ar šī ziņojuma un Darbinieku ētikas kodeksa un Uzņēmējdarbības ētikas kodeksa starpniecību. Šajos kodeksos iestrādātie ētikas principi ir saistoši ne vien visiem uzņēmuma darbiniekiem, bet, ciktāl tas ir iespējams, uzņēmums aicina arī sadarbības partnerus ievērot līdzvērtīgus ētikas principus.

Iepirkumu jomā attiecībā uz mājsaimniecību saistītajiem lietotājiem AS "Latvijas Gāze" līdz 30.04.2023. bija sabiedrisko pakalpojumu sniedzējs un attiecībā uz piegādātāju izvēli piemēroja iepirkumu procedūras saskaņā ar Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likuma prasībām, ja paredzamā līgumcena pārsniedza Ministru kabineta noteiktās līgumcenu robežvērtības. Savukārt citās situācijās attiecībā uz preču un pakalpojumu piegādēm, kur paredzamā līgumcena nesniedzās līdz šīm robežvērtībām, tika piemērots uzņēmuma iekšējais normatīvais regulējums, kas nosaka detalizētu kārtību, kādā tiek izvēlēts piegādātājs, nodrošinot attiecīgā procesa caurskatāmību.

Uzņēmuma vispārējā pieeja paredz starpnieku kompāniju pakalpojumu neizmantošanu gadījumos, kad uzņēmumam ir attiecīgā kompetence. Savukārt aģentu un konsultantu palīdzība tiek izmantota skaidriem mērķiem, kas ir definēti savstarpēji noslēgtos līgumos (parādu piedziņa, u.c.).

Tiek piemērots iekšējais normatīvais regulējums, kas paredz vairāku cilvēku iesaisti lēmumu pieņemšanā, tādējādi samazinot korupcijas riskus iepirkumos jeb piegādātāja izvēlē un pakalpojumu sniegšanas jomā.

Kopumā potenciālie komerciālās uzpirkšanas riski ir identificējami divās jomās – sniegtajos pakalpojumos un iepirkumos. Attiecībā uz dabasgāzes tirdzniecību mājsaimniecībām ir jāņem vērā apstākļi, ka šis pakalpojums no valsts puses bija pilnībā regulēts, tai skaitā nosakot vienotus pakalpojumu tarifus, līdz 30.04.2023. Līdz ar to pastāv ļoti zemi riski saistībā ar koruptīviem darījumiem šo pakalpojumu sniegšanas jomā. No 2023. gada 1.maija regulētais tarifs mājsaimniecību klientiem ir atcelts.

Lai nepieļautu negodprātīgu piegādātāju izvēli iepirkumos, kas varētu atstāt negatīvas sekas uz uzņēmuma reputāciju, efektivitāti un pakalpojumu cenām, iepirkumu joma vienmēr ir bijusi detalizēti regulēta, paredzot caurskatāmu piegādātāja izvēles, lēmuma pieņemšanas, līguma slēgšanas un izpildes kontroles procesu. Tādēļ uzņēmumā ieviestie pasākumi ievērojami samazina komerciālās uzpirkšanas riskus.

PASĀKUMI

Ir ieviestas konkrētas iekšējās procedūras un prasības, kas būtiski samazina kukuļošanas un komerciālās uzpirkšanas riskus. Labas korporatīvās pārvaldības ietvaros tiek īstenotas īpašas rūpes, lai jebkurā saimnieciskās darbības izpausmē tiktu novērsta kukuļošanas vai komerciālās uzpirkšanas iespēja, gan attiecībā uz sniegtajiem, gan saņemtajiem pakalpojumiem.

Saskaņā ar AS "Latvijas Gāze" statūtiem, uzņēmumu pārstāv valdes priekšsēdētājs vai vismaz divi valdes locekļi kopā.

Lai nodrošinātu uzņēmuma darbības atbilstību normatīvo aktu prasībām un mazinātu neatbilstības risku iestāšanās varbūtību, uzņēmumā tiek izmantoti gan finanšu, gan cilvēkresursi. Uzņēmums regulāri un aktīvi seko līdzi tiesību aktu izmaiņām, izmantojot sabiedrības līdzdalības iespējas normatīvo aktu sagatavošanas procesos, piedalās publiskajās apspriedēs un sadarbojas ar atbildīgajām institūcijām. AS "Latvijas Gāze" aktīvi piedalās abu lielāko Latvijas uzņēmēju organizāciju - Latvijas Darba devēju konfederācijas un Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras – darbā. Tiek izstrādāti un uzturēti arī iekšējie normatīvie dokumenti darbības atbilstības nodrošināšanai.

AS "Latvijas Gāze" kā publiskā apgrozībā esošu akciju emitentam ir saistoši un tas strikti ievēro virkni nosacījumu attiecībā uz korporatīvās pārvaldības caurspīdīgumu un atklātumu, un iekšējās informācijas apriti un publiskošanu.

Ņemot vērā Latvijā pastiprināti pievērsto uzmanību globālo ekonomisko sankciju ievērošanas un naudas atmazgāšanas novēršanas jomai, uzņēmums ir normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā atklājis informāciju par patiesā labuma guvējiem, kā arī novērtējis sankciju un naudas atmazgāšanas riskus un izstrādājis Sankciju Riska politiku, kā arī veicis Sankciju Riska novērtējumu, dokumentējot starptautisku un nacionālu sankciju risku novērtējumu. AS "Latvijas Gāze" kā uzņēmumu, kura akcijas tiek kotētas biržā (finanšu tirgus dalībnieku), sankciju kontroles jomā uzrauga Latvijas Banka.

AS "Latvijas Gāze" ir apstiprināta atjaunotā vispārējā Risku vadības un pārvaldības politika, ar mērķi atbalstīt uzņēmuma Padomi, Valdi, struktūrvienību vadītājus un darbiniekus efektīvas risku pārvaldības sistēmas darbībā, kurā kā uzņēmumam būtiski ir definēti dažādi stratēģiskie, operatīvās darbības un atbilstības riski un ir atrunātas konkrētas pakalpojumu sniegšanas un izmaksu noteikšanas procedūras un dokumentācija. Tāpat ir izveidoti iekšējās kontroles mehānismi, kā šos riskus identificēt un pārvaldīt.

Uzņēmumā ir ieviesta trauksmes celšanas sistēma, tādējādi dodot iespēju ikvienam, nebaidoties par atklāšanas draudiem, ziņot par iespējamiem atbilstības pārkāpumiem.

DARBĪBAS INDIKATORI

PĀRKĀPUMI

2023. gadā nav saņemti iesniegumi, tostarp, trauksmes cēlēju iesniegumi, par iespējamiem pārkāpumiem kukuļošanas, komerciālās uzpirkšanas, iepirkumu, interešu konfliktu, sankciju un naudas atmazgāšanas vai konkurences jomā, vai par manipulācijām dabasgāzes vairumtirdzniecības tirgū, kā arī šādi gadījumi kopumā nav konstatēti.

Pret AS "Latvijas Gāze" nav 2023. gadā izskatītu vai šobrīd izskatīšanā esošu lietu par darbībām, kas vērstas pret konkurenci vai tās ierobežošanu.

APMĀCĪBAS

2023. gadā visiem AS "Latvijas Gāze" darbiniekiem tika nodrošinātas apmācības par trauksmes celšanas sistēmu un iespējām, kā arī par tāda uzņēmuma, kas ir publiskā apgrozībā esošs akciju emitents, darbinieku galvenajiem pienākumiem.

Visi uzņēmuma darbinieki un vadība 2023. gadā izgāja detalizētu datoru drošas lietošanas un kibernetikas draudu novēršanas apmācības, kuru noslēgumā katram darbiniekam bija jānokārto atbilstības testi.

Ar AS "Latvijas Gāze" valdes lēmumu uzņēmumā ir nozīmēta par sankciju riska ievērošanu atbildīgā persona.